འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས།

ELECTION COMMISSION OF BHUTAN

འབྲུག་གི་ཆོགས་རྒྱུན་ལམ་སྟོན་ ༢༠༡༣།

BHUTAN VOTER GUIDE, 2013

འབྲུག་གི་ཚོགས་རྒྱན་ལམ་སྟོན་ ༢༠༡༣།

BHUTAN VOTER GUIDE, 2013

ELECTION COMMISSION OF BHUTAN

Publisher : **Election Commission of Bhutan**,
Post Box 2008,
Thimphu: Bhutan.

E-mail : cec@election-bhutan.org.bt

Visit us at : www.election-bhutan.org.bt

Phone : (00975) 2 334 851/2

Fax : (00975) 2 334763

Copyright : © ECB, 2012

Anybody wishing to use the name, cover, photo, cover design, material part or whole thereof in any form in any book or magazine may do so with due acknowledgement.

Date of Publication : January 2013

Printed at : Samden Printers

Table of Contents
དཀར་ཆག།

Foreword.....1
སྔོན་བརྗོད།.....ཀ
Bhutan Voter Guide, 2013.....4
འཐུག་གི་ཚོགས་རྒྱན་ལམ་སྟོན་ ༢༠༡༣།.....ཅ
Introduction.....4
དོ་སྣོད།.....ཅ
Election Commission of Bhutan.....7
འཐུག་གི་བཙན་འཐུ་ཕྱོན་ཚོགས།.....ལ
Elections.....37
བཙན་འཐུའི་རིགས།.....༣ལ
Voting.....54
ཚོགས་རྒྱན་བསྒྲུར་ནི།.....ཅ
Poll Day Procedures.....65
ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་གི་རིམ་པ།.....ཆཅ
Postal Ballot.....79
འཕྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག.....ལཉ
Electronic Voting Machines (EVMs).....85
ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ། (ཨི་ཝི་ཨེམ)....ཀཅ
Sealing Process.....89
ཐིའུ་བརྒྱབ་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....ཀཉ
Electoral Roll.....97
བཙན་འཐུའི་ཐོ་ཡིག།.....ཉལ
Voter Photo Identity Card (VPIC).....103

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་ངོས་འཛིན་འདུ་ཚར། ༡༠༣
Observers 106
ལྟ་རྟོག་པ། ༡༠༦
Political Parties 108
སྤྱིད་དོན་ཚོགས་པ། ༡༠༨
Election Disputes 113
བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྟོགས། ༡༡༣

FOREWORD

Dated: 15th of February 2013

Dear Voters,

As we prepare for the Second Parliamentary Elections in the Kingdom to be conducted in the year 2013, the Election Commission of Bhutan is happy to publish the second edition of the 'Bhutan Voter Guide 2013 with updates on the election and voting procedures based on the lessons learnt from the elections conducted so far.

We hope you will find the Guide helpful in understanding elections and in becoming a responsible voter of Bhutan as the *Drukgi Tsathrim Chhenmo* bequeaths to every Bhutanese the sacred right to vote.

Therefore, I urge every Voter particularly Youth and Women**,** to take part in the Democratic Process as a Candidate, Voter or both.

Yours Sincerely,

(Kunzang Wangdi)

Chief Election Commissioner of Bhutan

སྤྱན་བརྡེད།

སྤྱི་ཚེས་༡༧/༠༢/༢༠༡༣

ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱན་ལམ་དུ།

ཆུལ་ཁབ་ནང་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༣ ནང་ལུ་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བཙུག་འཐུ་ཐེངས་གཉིས་པ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་གི་ ཐ་སྙིག་འབདཝ་དང་གཅིག་ཁང་ འབྲུག་གི་བཙུག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ དེ་རེས་ཚུན་ཀྱི་རིང་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་བཙུག་འཐུ་ཚུ་ལས་ ཉམས་སྤྱོངཐོབ་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ གཞིར་བཞག་འབད་དེ་ བཙུག་འཐུ་ཚུ་དང་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་ཐངས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རིམ་པ་ཚུ་ལུ་ སྐྱུར་བཅོས་ཀྱི་ཁ་གསོ་འབད་དེ་ འབྲུག་གི་ཆོགས་ཆུན་ལམ་སྟོན་༢༠༡༣ ཅན་མ་ པར་སྐྲུན་ཐེངས་གཉིས་པ་འདི་ དེ་རེས་དགའ་སྤྲོ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་ལས་ བཀྲམ་སྤེལ་འབདཝ་ཨིན།

འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་གིས་ འབྲུག་མི་ཁ་ར་ལུ་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་ནི་ཉིད་ཅན་ཅན་གྱི་ ཐོབ་དབང་གནང་སྟེ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ལམ་སྟོན་འདི་གིས་ འབྲུག་མི་ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལུ་ བཙུག་འཐུའི་སྐོར་ལས་ཀ་གོ་སྟེ་ འགན་ཁུར་འབག་མི་ཅིག་སྟེ་ འཐོན་ཚུགས་པའི་ཤན་ ཐོག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་ འགྲུབ་ཚུགས་པའི་རེ་འདོད་ཡོད།

དེ་འབདཝ་ལས་ དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་རིམ་འདི་ནང་ འདེམས་ངོ་ ཡང་ཅིན་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ ཡང་ཅིན་ གཞིས་ཆ་རང་འབདཝ་ནི་ལུ་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཡོངས་དང་

ལྷག་པར་དུ་ ན་གཞོན་ཚུ་དང་ ཨམ་སུ་ཚུ་གིས་ གང་དྲག་ཐོག་ བཅའ་མར་གཏོགས་གནང་དགོ་པའི་ དྲན་བསྐུལ་ཞུཔ་ཨིན།

(ཀུན་བཟང་དབང་འདུས)
འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་འཛོན་སྤྱི་ཚོགཔ།

INTRODUCTION

དོར་སྦྱོར།

Under the Enlightened Leadership of His Majesty the King the Bhutanese people share the sovereign right to freely choose and develop their own social, economic, and political system. The destiny of the Nation and the authority to govern shall be based on the will of the people of Bhutan expressed through periodic, free and fair elections.

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ལྷ་སྐལ་དམ་པ་ དཔལ་མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་གིས་ ཆབས་སྲིད་ཆེན་པོའི་མདའ་འོག་ འབྲུག་མི་རང་སོའི་མི་སྡེའི་གནས་སྐྱངས་དང་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་ དེ་ལས་སྲིད་དོན་ལམ་ལུགས་ཚུ་ གཅིག་བུ་འབའ་རྩེ་ མི་སེར་རང་སོའི་བློ་འདོད་དང་འཁྲིལ་ རང་མོས་ཀྱིས་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་ལུ་ ཐོབ་དབང་གི་བགོ་སྐལ་བཟངས་པོ་གནང་སྟེ་ ཡོད། དེ་འབདཝ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཕྲལ་ཕྱུགས་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དོན་དང་ གཞུང་སྐྱོངས་དབང་འཛིན་འདི་ འབྲུག་མི་ཚུ་གི་རེ་འདོད་དང་བསྟུན་ དུས་མཚམས་དང་འཁྲིལ་བའི་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཅག་འཐུའི་གཞི་རྟེན་ཐོག་ལུ་འབད་ནི་དེ་ཨིན།

Drukgi Tsathrim Chhenmo, the Constitution of the Kingdom of Bhutan confers on the Bhutanese people the right to elect a government of their choice with equal opportunity to contest in an election and to put forward their political views, individually or in association with others.

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་གིས་ གཞུང་བཅག་འཐུ་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཚུ་ དོ་ཕྱུང་ ཡང་ན་ གཞན་དང་མཉམ་སྡོམ་ཐོག་ བཅག་འཐུའི་ནང་དོ་

འགྲན་འབད་དེ་ རང་སོའི་སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་འཆར་བཀོད་ཐོག་ལས་ གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་ལུ་ ཞོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་ཀྱི་ཐོབ་དབང་གནང་སྟེ་ཡོད།

For a democracy to function well, every voter must be educated and well informed in every aspect of democracy and election, in particular, the voting process and electoral enrollment. An effective democratic system of a representative democracy requires informed participation by all citizens.

དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ་ལུ་འགྱུར་དགོ་པ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱར་མི་གར་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཤེས་ཡོན་དང་ ཞོ་བརྡ་སྦྱོང་དགོ་ཚུ་ཁག་ཆེ། དེའི་ནང་ལས་ཡང་ ཚོགས་རྒྱུན་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་བཀོད་འགོ་ཚུ་ལུ་ གཙོ་བོ་སྟོན་དགོ་ཁ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ གཅིག་ལས་ཡང་ཁག་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་པའི་ མི་དམངས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་ལྡན་པའི་ དམངས་གཙོའི་གཞུང་གི་ལམ་ལུགས་ སྤྱད་འབྲས་ཅན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ མི་གར་གིས་ མཉེན་གསལ་ཆ་བའི་ཐོག་ལས་ བཅའ་མར་ གཏོགས་དགོ་པ་དེ་ཁག་ཆ་ཤས་ཨིན།

In order that every Bhutanese is prepared to play a meaningful role in the Parliamentary and Local Government elections as enshrined in the Constitution, the Election Commission of Bhutan has the honour of bringing out the Bhutan Voter Guide 2013.

རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ནང་ འབྲུག་མི་གར་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅོག་འཐུ་ཚུ་ནང་ གནད་ཁག་ཅན་ཀྱི་ལྟ་འགན་འབག་སྟེ་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ་པ་དེ་ གལ་ཏེ་བ་ཁག་ཆ་ཤས་འབད་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་ཀྱིས་ འདི་ལུ་གུས་བཏུད་ཐོག་ལས་ འབྲུག་གི་ཚོགས་རྒྱུན་ལམ་སྟོན་ ༢༠༡༣ ཅན་མ་འདི་ བཀྲམ་སྤེལ་འབདཝ་ཨིན།

We hope this Guide will help the Bhutanese voters to better understand the importance of exercising their right to vote and nurture trust and belief in the electoral process which is an integral part of our democracy.

ལམ་སྟོན་འདི་གིས་ འཁྲག་མི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་ལུ་ རང་སོའི་ཆོགས་རྒྱན་སྐྱོང་ནི་གི་ཐོབ་དབང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དེ་ གནས་བཞག་ཆ་ཤས་ཤིན་པའི་སྐོར་ལས་ ལེགས་ཤོམ་འབད་ཏེ་ གོ་སྟེ་ བཅག་འཐུའི་རིམ་པ་ཚུ་ལུ་ བློ་གཏད་དང་ཡིད་ཆེས་འབྱུང་ཚུགས་པའི་ ཨན་ཐོགས་ ཡོད་པ་ལུ་ འགྱུར་ནི་རེ་བ་ཡོད།

ELECTION COMMISSION OF BHUTAN

འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས།

1. What is the Election Commission of Bhutan?

༡ འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྨོ?

The Election Commission of Bhutan (ECB), as per Article 24 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan, is an independent constitutional office. It was established to supervise, direct and control elections in Bhutan.

འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མེའི་རྩ་ཚན་ ༢༤ པ་དང་འཁྲིལ་ རང་དབང་ཅན་གྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་ཅིག་ཨིན། འདི་ཡང་ འབྲུག་ལུ་བཙན་འཐུའི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ལུ་ བལྟ་སྐྱོང་ བཀོད་ཁྲབ་ དེ་ལས་ཚད་འཛིན་ འབད་ནི་དོན་ལུ་ གཞི་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཨིན།

The ECB consists of the Chief Election Commissioner and two Election Commissioners. The Secretariat, currently headed by the Director, comprises of the Department of Elections, Departmemnt of Electora Registration & Boundary Delimitation, Public Election Fund Division, Electoral Education & Training Division, PPD, AFD, Legal Unit, and ICT Unit. It has an Election Office in each of the twenty Dzongkhags.

འབྲུག་གི་བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་ནང་ བཙན་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་དང་ བཙན་འཐུ་ལྷན་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པ་ཨིན། དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་འདི་ ད་ལྟོ་མདོ་ཆེན་གྱིས་འགོ་འཛིན་ཐོག་ལུ་ བཙན་འཐུ་ལས་ཁུངས། ཐོ་བཀོད་དང་བཅད་མཚམས་ལས་ཁུངས། མི་དམངས་བཙན་འཐུའི་མ་དཔྱལ་སྤེ་ཚན། བཙན་འཐུའི་ཤེས་ཡོན་དང་སྦྱོང་བརྡར་སྤེ་ཚན། སྤིད་བྱུས་དང་འཚར་གཞི་སྤེ་ཚན། བདག་སྐྱོང་དང་དཔྱལ་འབེལ་སྤེ་ཚན།

ཁྲིམས་དོན་སྡེ་ཚན། དེ་ལས་ བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་སྡེ་ཚན་ཚུ་ཡོད། ལྷན་ཚོགས་འདི་ལུ་ རྩོང་ཁག་ཉིས་ཀྱ་རེ་རེ་ནང་ བཅག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་རེ་ཡོད།

There is also the Delimitation Commission which has, all Election Commissioners, the Surveyor General of Bhutan and two Secretaries of the Ministries responsible for (a) Local Government, Census, Civil Registration, and (b) the Urban and Municipal Affairs. It is responsible to decide on the number of constituencies as well as draw and review the electoral boundaries for the purposes of elections.

དེ་གིས་མ་ཚད་ བཅག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་ཚུ། འབྲུག་གི་ས་འཛལ་སྤྱི་ཁྲབ། དེ་ལས་ (ཀ) ས་གནས་གཞུང་སྐྱོང་མི་རྩིས་དང་ཞེ་བའི་ཐོ་བཀོད། (ཁ) ཁྲོམ་དང་གྲོང་སྡེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ལྷན་ཁག་གི་དྲྭངཆེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ བཅད་མཚམས་ལྷན་ཚོགས་ཟེར་ཡང་ཡོད། བཅད་མཚམས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་འདི་ བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་དང་ བཅག་འཐུའི་ས་མཚམས་བཅད་ནི་དང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲོས་ཐག་ཆོད་ནི་ཚུ་ཞིན།

2. When was it established?

๒ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་ ནམ་གཤི་བཙུགས་འབད་ཡི?

The ECB was established on 31st of December 2005 through Royal Decree. The Hon'ble Chief Justice, the Chairman of the Constitution Drafting Committee of Bhutan, formally inaugurated the Office of the Commission on 16th of January 2006.

འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་ལས་ གནང་ཡོད་པའི་བཀའ་ཤོག་ཐོག་ལས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཟླ་༡༢ པའི་ཚེས་༣༡ ལུ་གཤི་

བཙུགས་གནང་ཡི། འཐུག་གི་རྩ་ཁྱིམས་ཟིན་འགོད་ཚོགས་ཆུང་གི་ཁྱེ་འཛིན་ མི་རྣེ་ཁྱིམས་སྤྱི་བློན་པོ་མཆོག་གིས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཟླ་༡ ཐའི་ཚེས་༡༨ ལུ་ གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ལས་ འགོ་འཛུགས་མཛད་གནང་ཡི།

3. Why was it established?

๓ བཅོག་འཐུག་ལྟོན་ཚོགས་འདི་ གནད་དོན་གཅིག་ལས་བརྟེན་ གཞི་བཙུགས་འབད་དགོས་སྲིད?

Elections are vital necessity in a representative democracy. To ensure that the elections are free and fair, it is necessary that elections are conducted by an Election Management Body (EMB) which is independent of the control of any ministry, authority, or political groups.

ངོ་ཚབ་དང་ལྟན་ཐའི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་འདི་ནང་ བཅོག་འཐུ་ཚུ་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་ཨིན་ལས་ བཅོག་འཐུ་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ངེས་བདེན་བཟོ་ནི་ལུ་ ལྟོན་ཁག་དང་ དབང་འཛིན་ ཡང་ན་ སྤེད་དང་འབྲེལ་བའི་སྡེ་ཚན་ཚུ་ གཅིག་མངའ་འོག་ལུ་ཡང་མིན་པར་ རང་དབང་ཅན་གྱི་ བཅོག་འཐུའི་ལས་སྡེ་ཅིག་གིས་ ཐོག་ལས་ བཅོག་འཐུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོས་འདི་ གཅིག་བ་ཁག་ཆེ།

The EMB, which is the Election Commission of Bhutan in our case, is responsible to conduct Parliamentary and Local Governments election as well as bye-elections as and when the Seats of Parliament or Local Government becomes vacant upon removal, death, or resignation of a Member. It is also required to conduct National Referendums whenever needed. For these reasons, the Election Commission of Bhutan was established.

བཅོག་འཐུའི་ལས་སྡེ་ཚིན་མི་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་གཞུང་གི་བཅོག་འཐུ་འགོ་འདེན་འཐབ་དགོཔ་མ་ཚད་ འཐུས་མི་ཚུ་ བཏོན་བཏང་ ཆེ་འདས་སོང་བ་ ཡང་ན་ དགོངས་ཞུ་འབད་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་འདེམས་ཁྲི་ཚུ་ ས་སྟོང་འཐོན་པའི་སྐབས་ དུས་མིན་བཅོག་འཐུ་ཚུ་ འགོ་འདེན་འཐབ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད། དེ་གིས་མ་ཚད་ ཆུལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ གནས་སྟངས་ནམ་འབྱུངམ་ཅིག་ འགོ་འདེན་འཐབ་དགོཔ་ ཡོད་པ་ཞིན། ཆུ་མཚན་འདི་ཚུ་ལས་བརྟེན་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་ གཞི་བཙུགས་བཙུགས་ཨིན།

4. What are its main functions?

ཅ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ འབད་དགོ་པའི་ལུངམ གཅིར་སྤྲོ་?

The main mandate of the Election Commission is to hold peaceful, free and fair Parliamentary and Local Government Elections and National Referendums that would ensure a stable and vibrant democracy in Bhutan. Specifically it is responsible to set up an election system that would allow Bhutanese to elect good people to Parliament, from which is sourced competent and qualified Council of Ministers providing good governance, as well as to Local Governments who would be able to meet the aspirations of the people in terms of development, well-being, and prosperity.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལུ་འགན་ངོམ་འདི་རང་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅོག་འཐུ་ དེ་ལས་ ཆུལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ ཞི་བདེ་དང་ རང་མོས་རྣམ་དག་འབད་ འགོ་འདེན་འཐབ་ཞིནམ་ལས་ འབྲུག་ལུ་དམངས་གཙོའི་གཞུང་འདི་ བརྟན་ཏོག་ཏོ་དང་ འགྱུར་ཚུགསཔ་བཟོ་ནི་འདི་ཨིན། ལྷག་པར་དུ་ཡང་ གཞུང་སྐྱོང་

ལེགས་ཤོམ་བཟོ་མི་ ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་དང་ ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་བློན་པོ་ལྷན་ཚོགས་འཛིན་སའི་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ དེ་མ་ཚད་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གོང་འཕེལ་དང་ དགའ་སྐྱིད་ཕྱུག་སྡུམ་ཚོགས་ནི་ལུ་ མི་སེར་གྱི་རེ་འདོད་གྲུབ་ཚུགས་མི་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ནང་འཐུག་མི་ཚུ་ལུ་ མི་དོམ་ལེགས་ཤོམ་ཚུ་ བཅག་འཐུ་འབད་བཅུག་ནི་གི་ བཅག་འཐུའི་ལམ་ལུགས་ཅིག་ ཡོད་པ་བཟོ་ནི་གི་ལུ་འགན་འབག་ཐབས་ལུ་ཨིན།

5. What are its responsibilities?

๕ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་གཅིར་སྟེ?

It is responsible to conduct free and fair elections and referendums, which include arranging a sound voter education programme that ensure voters truly appreciate their fundamental right of franchise and value the expression of their will through their ballot and/or standing as a Candidate for elective office.

ལྷན་ཚོགས་འདི་ལུ་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཆུན་བསྐྱུར་ནི་འདི་ རང་སོའི་གཞི་རྟེན་ཐོབ་དབང་ཨེནམ་ཤེས་ཚུགསཔ་བཟོ་ནི་དང་ རང་སོའི་མནོ་དོན་སྒྲུབ་དགོས་ཚུ་ རང་གི་ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་ཐོག་ལས་སྒྲུབ་ནི་ཡོད་པ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་དང་ ཡང་ཅིན་ བཅག་འཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཡིག་ཚང་གི་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོ་ཅིག་འབད་འཐོན་ནི་ ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་གི་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་འདི་ ལེགས་ཤོམ་འབད་བྱིན་ནི་ཚུ་ཅིས་ཀྱ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཅག་འཐུ་དང་ ཆུལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་གི་འགན་ཁུར་ཚུ་ཡོད།

Second, the Election Commission has to ensure that every eligible Bhutanese national who should be on the Voters' List is not missed out. And any person who should not be in the Voters' List is not included on it.

གཉིས་པ་ལུ་ བཅཀ་འཐུ་ལྡན་ཚོགས་འདི་གིས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་གི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཚུད་དགོ་པའི་ འབྲུག་པའི་མི་ཁྱབས་གཅིག་ར་ ཚད་ལུས་མེད་པར་བཙུགས་དགོ་པ་དང་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་གི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཚུད་མ་དགོ་པའི་མི་ངོམ་ཚུ་ མ་ཚུད་པ་འབད་བཟོ་དགོ་པ་ཨིན།

Third, it has to ensure a level playing field in that all Political Parties and Candidates must be treated alike in the entire electoral process. They should be given equal opportunity to campaign and reach out to the voters on their manifesto and their statement of promises which they wish to achieve if elected by the people.

གསུམ་པ་ལུ་ ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ འདེམས་ངོ་ཚ་མཉམ་ལུ་རང་ བཅཀ་འཐུའི་ཐུ་སྐོ་རིམ་པ་ཆ་ཚང་ནང་ མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་མེད་པར་ ཅོག་ཐད་པ་འབད་ངོས་ལེན་འབད་ནི་ལུ་ ཤོ་མཚུངས་འབད་དགོ་པ་དེ་ཨིན། ཁོང་ཚུ་ལུ་ བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འབད་ནི་དང་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལུ་ ཁོང་རའི་ཁས་བླངས་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་ནི་དང་ གལ་སྲིད་མི་མེར་ཚུ་གིས་ ཁོང་བཅཀ་འཐུ་འབད་དེ་ འབད་བ་ཅིན་ ཁས་བླངས་འབད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ གྲུབ་ཐབས་ཀྱི་གསལ་བཤད་འབད་ནི་ གི་ ཞོ་སྐབས་ཚུ་འཐུ་མཉམ་འབད་བྱེད་དགོ།

Fourth, it has to ensure there is absolute peace on the Poll Day, allowing voters to cast their ballot in secrecy without fear or any undue influence.

བཞི་པ་ལུ་ ཚོགས་ཆུན་ཉིམ་འདི་གི་སྐབས་ལུ་ ཞི་བདེ་ཧྲིལ་བུ་ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་སྟེ་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ རང་སོའི་ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་བའི་སྐབས་ སེམས་ལུ་འདྲོག་

སྣང་དང་ ཚུལ་མིན་བརྒྱུད་བསྒུལ་གྱི་རིགས་ཚུ་ གཅི་ཡང་མེད་པར་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་བཙུགས་ནི་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།

Fifth, an important task of the Election Commission is to ensure that the election and poll personnel, who manage the election as well as the polling stations, are well trained in their jobs, and conduct the elections, act in a neutral, objective, and fair manner, without any political prejudice or bias.

ལྷ་པ་ལུ་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལུ་ ཁག་ཆེཤོས་ཅིག་འདི་ བཅོག་འཐུ་དང་ ཚོགས་རྒན་ས་ཁོངས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་མི་ བཅོག་འཐུ་དང་ ཚོགས་རྒན་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་གི་ལུ་འགན་ནང་ལུ་ འཐེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་ངོམ་ཚུ་ རང་སོའི་ལུ་འགན་དང་ བཅོག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ནང་ ཆགས་སྡང་སྤྱོགས་རིས་མེད་པར་ རང་སོའི་ལུ་འགན་དང་འཁྲིལ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་རྣམ་གཞག་ཐོག་ལས་ སྲིད་དོན་ཀྱི་ཤུགས་ལྟར་ ཡང་ན་ ཉེ་རིང་ཚུ་གི་ཡང་མེད་ལུ་ སྤྱོང་བརྟར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་འབད་དེ་ཡོད་རིས་བདེན་བཟོ་ནི་འདི་ཞིན།

6. How does it function?

๖ ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་ ལུ་གཏེ་སྦེ་འབད་ཐུབ་སྟེ?

The Election Commission functions in accordance with the Election Act of the Kingdom of Bhutan 2008, Public Election Fund Act of the Kingdom of Bhutan 2008, National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 and the various Rules, Regulations, Guidelines made therein.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༨ ཅན་མ། འབྲུག་གི་མི་དམངས་བཅོག་འཐུའི་མ་དངུལ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༨ ཅན་མ།

འཐུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༤ ཅན་མ། དེ་ལས་ འདི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་བཟོ་ཡོད་པའི་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ཁག་མང་རབས་ཅིག་ བཟོ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ལུ་འབད་ཐུབ་ཨིན།

The Election Commission makes policies and decisions related to elections. It has a Secretariat to carry out its decisions and plans. Dzongkhag Election Offices are responsible for election related activities in the Dzongkhags.

ལྷན་ཚོགས་འདི་གིས་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཐུས་བརྩམ་ནི་དང་ གོས་ཐག་ཆོད་ནི་ཚུ་ཨིན། ལྷན་ཚོགས་འདི་གི་གོས་ཆོད་དང་ འཚར་གཞི་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ཅིག་ཡོད། རྩོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་ རྩོང་ཁག་ནང་འགོད་ཀྱི་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་ འགན་ཁུར་འབག་དགོས་ཨིན།

At the time of elections, many public officials are deputed on Election duty with the Election Commission to serve as National Observers, Micro Observers, Returning Officers, Assistant Returning Officers, Presiding Officers, Polling Officers, Counting Supervisors and Polling Assistants.

བཅག་འཐུའི་དུས་ཚོད་སྐབས་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ནང་ལུ་ བཅག་འཐུའི་ལྟ་གི་ ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྟ་རྟོག་པ། ཕྲ་དོན་ལྟ་རྟོག་པ། ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན། ཞིབ་རོགས་ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན། སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན། ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན། གྲངས་རྩིས་ལྟ་རྟོག་པ། དེ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་ཞིབ་རོགས་པ་འབད་ གཞུང་གི་འགོ་དཔོན་མང་རབས་ཅིག་རང་ སྐབས་གཡོག་པ་བསྐོ་བཞག་འབད་ཐུབ་ཨིན།

7. How does Election Commission ensure free and fair elections and referendums?

๗ བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཙན་འཐུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་ དང་ མོས་དང་རྣམ་དག་ཡོདཔ་ ལུ་ གཏེ་འབད་རང་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ?

The Election Commission ensures free and fair elections and referendums through the following mechanisms:

བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཙན་འཐུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོསའདེམས་ཚུ་ དང་ མོས་དང་རྣམ་དག་ཡོདཔ་འདི་ འོག་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་གིས་ཐོག་ལས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཨིན།

(a) Legal Instruments

(ཀ) ཁྲིམས་ལུགས།

The time and manner of holding elections by the Election Commission and activities related to the conduct of elections in the Kingdom is governed by specific legal provisions in the following Acts launched on 22nd of May 2009 and the Rules, Regulations and Guidelines launched on 25th of August 2009 as well as in 2012 and 2013. These as listed below are placed on the ECB website and widely distributed.

བཙན་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་བཙན་འཐུའི་དུས་ཚོད་དང་རྣམ་གཞག་ དེ་ལས་ བཙན་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༢-༥-༢༠༠ ལུ་ འགོ་འཛུགས་འབད་ཡོད་པའི་བཙན་ཁྲིམས་ཚུ་དང་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༥-༨-༢༠༠ དེ་མ་ཚད་ ༢༠༡༢ དང་ ༢༠༡༣ ལུ་ཡང་ འགོ་འཛུགས་འབད་བའི་ བཙན་ཡིག་དང་སྒྲིག་གཞི་ དེ་

ལས་ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག་ཚུའི་ དམིགས་བསལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཞིན། འདི་ཚུ་ཡང་ གཤམ་འཁོད་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་འབྲུག་གི་བཅོག་འཛུ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་ ཡོངས་འབེལ་འཆར་སྟེའི་ནང་དང་ རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ནང་ལུ་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་དེ་ཡོད།

Acts **བཅའ་ཁྲིམས།**	
1 ༡	Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 འབྲུག་གི་བཅོག་འཛུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༨ ཅན་མ།
2 ༢	Public Election Fund Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 འབྲུག་གི་མི་དམངས་བཅོག་འཛུའི་མ་དངུལ་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༨ ཅན་མ།
3 ༣	National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མ།
Rules and Regulations **བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི།**	
4 ༤	Delimitation of Demkhongs Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་འདེམས་ཁོངས་བཅད་མཚམས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
5 ༥	Electronic Voting Machine (EVM) Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་ (ཨི་ཝི་ཨེམ) བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
6 ༦	Media Coverage of Elections Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་བཅོག་འཛུའི་བརྙན་བརྒྱུད་ཁྱེབ་སྤེལ་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།

7 ๗	Political Parties Rules of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་སྡེ་དོན་ཚོགས་པའི་བཅའ་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།།
8 ༨	Election Security Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan 2012 འབྲུག་གི་བཙན་འཇུའི་བདེ་སྐྱོང་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
9 ༩	Postal Ballots Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan 2013 འབྲུག་གི་འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༣ ཅན་མ།
10 ༡༠	Election Symbols Rules of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་བཙན་འཇུའི་ངོ་རྟགས་བཅའ་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
11 ༡༡	Election Advertising Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་བཙན་འཇུའི་གསལ་བསྒྲགས་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
12 ༡༢	Election Dispute Settlement Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2013 འབྲུག་གི་བཙན་འཇུའི་རྩོད་རྙོགས་སེལ་ཐབས་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༣ ཅན་མ།
13 ༡༣	Permissible and Non-Permissible Activities During Forty-Eight Hours Before Commencement of Poll and the Poll Day Rules, 2012 ཆོག་གས་རྒྱན་ཉིམ་འགོ་མ་བཙུགས་གོང་གི་ཆུ་ཚོད་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་རིང་དང་ ཆོག་གས་རྒྱན་ཉིམ་ལུ་ ཆོག་མི་ཆོག་གི་ལས་དོན་བཅའ་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
14 ༡༤	Public Election Fund Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་མི་དམངས་བཙན་འཇུའི་མ་དངུལ་བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
15 ༡༥	Public Transport for Elections Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012

	འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་མི་དམངས་སྐྱེལ་འདེན་སྒྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
16 ༡༦	Social Media Rules and Regulations of the Kingdom of Bhutan, 2012
Guidelines **ལམ་སྟོན་སྒྲིགས་ཡིག།**	
17 ༡༧	Guidelines for Electoral Roll Preparation and Voter Registration of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མིའི་ཐོ་བཀོད་དང་བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་གྲ་སྒྲིག་གི་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
18 ༡༨	Election Observation Guidelines of the Kingdom of Bhutan, 2012 འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བལྟ་རྟོག་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
19 ༡༩	Guidelines for Implementation of Section 179 (a) & (g) of the Election Act of Kingdom of Bhutan Relating to Disqualification of Nominations of Voters Convicted for Criminal Offence or Pending Criminal Charges, 2012 འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༨ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༧༩(ཀ) དང་ (ཇ) པའི་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ལུ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་ ཡང་ན་ ཡུན་འགྱངས་ལུས་པའི་ཉེས་ཅན་ཉེས་འཛུགས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ གདམ་ཅ་བཏོན་ནི་ལུ་ ཁྲད་ཡོན་ཆ་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
20 ༢༠	Guidelines for Monitoring Campaign Expenditures of Candidates for Elections to Local Government, 2012 ས་གནས་གཞུང་གི་བཅོག་འཐུའི་འདེམས་ཅ་ཚུ་གི་བསྐུལ་བསྒྲགས་ཟད་ཚོན་བལྟ་རྟོག་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
21 ༢༡	Guidelines for Implementation of Sections 163-174 of the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 relating to Office of Profit, 2012

	འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༨༣-༡༩༩ གི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ལུ་ ཞེ་འབབ་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་༢༠༡༢ ཅན་མ།
22 ༢༢	Guidelines for Implementation of Section 323 of the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 regarding the Physically Challenged and Remote Area Voters, 2012 འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༣༢༣ གྱི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ལུ་ གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལུ་ཐོ་ཐོག་ཡོད་མི་ཚུ་ མཐའ་ཟུང་ས་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མེད་མི་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་༢༠༡༢ ཅན་མ།
23 ༢༣	Guidelines for Interpretation of Section 184 of the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 concerning Religion and Elections འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༨༤ གི་གོ་དོན་འགྲེལ་བཤད་ལུ་ ཆོས་དང་བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་༢༠༡༢ ཅན་མ།
24 ༢༤	Guidelines for Evaluation of the Asset Declaration of the Candidates contesting Elections, 2012 བཅོག་འཐུའི་གོ་འགན་འབད་མི་འདེམས་དོ་ཚུ་གིས་ རྒྱུ་དངོས་གསལ་སྟོན་གྱི་དབྱེ་དཔྱད་ལམ་སྟོན་སྒྲིག་ཡིག་༢༠༡༢ ཅན་མ།
25 ༢༥	Instruction for Production of Electoral Rolls and Voter Photo Identity Cards (VPIC), 2012 བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་དང་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ངོས་འཛིན་འདྲ་བར་བཟོ་བསྐྲུན་ལམ་སྟོན་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
26 ༢༦	Guidelines for Conduct of Public Debates during Parliamentary Elections, 2012

	སྤྱི་ཚོགས་བཅག་འཐུའི་སྐབས་ མི་མང་རྩོད་འགྱན་འགོ་འདྲེན་གྱི་ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
27 ༢༧	Guidelines for Implementation of Section 178 (d) of the Election Act of Kingdom of Bhutan relating to Functional Literacy and Possession of Skills, 2012 འབྲུག་གི་བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༤ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༧༤ (ང) པའི་ལག་ལེན་དང་ངེས་འཐབ་ལུ་ འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
28 ༢༨	Guidelines for the Conduct of the Common Forum for Election Campaign, 2012 བཅག་འཐུའི་བསྒྲུལ་དོན་ལུ་ སྤྱི་སྤྱོམ་འཛོམས་འདྲུའི་འགོ་འདྲེན་ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
29 ༢༩	Guidelines for Extending Postal Ballot Facility to the Bhutanese Citizens Residing, Studying or Working in the United state of America, 2012 འབྲུག་མི་United state of America ལུ་སྡོད་དེ་ ཤེས་ཡོན་སྦྱང་མི་ ཡང་ན་ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ལུ་ འགེམ་ཐོག་རྒྱན་ཁོག་གི་མཐུན་རྐྱེན་བྱིན་ནི་ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢ ཅན་མ།
30 ༣༠	Guidelines for Introduction of Democracy Clubs in Schools and Educational Institutions in Bhutan, 2012 འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་སློབ་གྲྭ་ཚུ་དང་ ཤེས་རིག་གཙུག་སྡེ་ཁག་ཚུ་ནང་དམངས་གཙོའི་ཚོགས་ཐན་ངོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢།
31 ༣༡	Guidelines for Selection of the Gewog/Dzongkhag *Thromde* Nominee for National Council Elections, 2012 རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ རྩེད་འོག་/རྫོང་ཁག་ཁྲོམ་སྡེའི་མི་ངོམ་གྱི་གདམ་ངོ་སྟོན་ནི་ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་ ༢༠༡༢།

32 ๓๒	Guidelines for Interpretation and Implementation of Sections 176 (d), 177(d) and 178 (d) of the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 regarding the Academic Qualification Requirement for a Candidate contesting Elections to National Assembly, National Council or the Post of Thrompon, 2012 འབྲུག་གི་བཙན་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༧༧ (ང) ༡༧༨ (ང) པའི་ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ དེ་ལས་ཁྲོམ་དཔོན་གྱི་འདེམས་ངོའི་དོ་འཐུན་འབད་ནི་ལུ་ ཤེས་ཡོན་ཁྱད་ཚད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་བའི་ ལམ་སྟོན་སྤྲིག་ཡིག་༢༠༡༢ ཅན་མ།
33 ๓๓	Guidelines for Implementation of Section 464 of the Election Act of the Kingdom of Bhutan, 2008 Relating to Equality of Votes in Re-Elections, 2013
34 ๓๔	Strategy for the Implementation of the Provisions Related to Election Advertising, 2012 བཙན་འཐུའི་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཚམ་བའི་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་ཐབས་ལམ་ ༢༠༡༢།
35 ๓๕	Election Dispute Settlement Manual, 2012
36 ๓๖	Manual for Counting Centre, 2012

Other Documents ཡིག་ཚ་གཞན།	
37 ३७	Hand Book for Election Coordinators བཅོག་འཐུག་འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་ཚུའི་ལག་དེབ།
38 ३८	Hand Book for Returning Officer ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་གྱི་ལག་དེབ།
39 ३९	Hand Book for Presiding Officer སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་གྱི་ལག་དེབ།
40 ৪০	Hand Book for Polling Officer ཆོ་གས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་གྱི་ལག་དེབ།
41 ৪১	Hand Book for Counting Officer གྲངས་རྩིས་འགོ་དཔོན་གྱི་ལག་དེབ།
42 ৪২	Handbook for Candidates འདེམས་ངོའི་ལག་དེབ།

These regulate and guide the Commission in functioning with integrity and fairness at all times.

འདི་ཚུ་གིས་ དུས་རྒྱུན་དུ་ ལྟོན་ཆོག་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་ནང་ལུ་ དང་བདེན་དང་ རང་མོས་ཀྱི་ཚད་འཛིན་དང་ ལམ་སྟོན་ཚུ་འབད་ཐུབ་ཨིན།

(b) State Funded Election Campaigns

(ཁ) བཅོག་འཐུའི་བསྒུལ་བསྒྲགས་ལུ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མ་དཔྱལ་རྒྱབ་སྐྱོར།

Parliamentary election campaigns are funded by the State through the Election Commission. This is to help qualified and credible voters to stand as candidates in elections and to free Political Parties and Candidates from the influence of corruption and money power.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུའི་བསྐུལ་བསྒྲགས་ཚུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་བརྒྱུད་ དེ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མ་དངུལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ལས་འབད་ཐུབ་ཨིན། དེ་སྦེ་འབད་ དགོ་མི་འདི་ཡང་ ཁྲད་ཚད་ལྷན་མི་དང་ བློ་གཏད་ཚུགས་པའི་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱོར་ མི་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་ནང་ལུ་ འདེམས་ངོ་འབད་འཐོན་ཚུགས་ནི་གི་ ཕན་ ཐབས་ལུ་དང་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ འདེམས་ངོ་ཚུ་ དན་ལྷད་དང་ ཏི་ རུའི་དབང་ཚད་ཀྱིས་ བརྒྱུད་བསྐུལ་འབད་མ་ཚུགསཔ་བཟོ་ཐབས་ལུ་ཨིན།

(c) Sources of Fund for Political Parties

(ཀ) སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུའི་མ་དངུལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས།

A Political Party can raise fund only through three sources for the operation of a Political Party; from each Registered Member in the form of (1) One-time Registration fee (up to Nu. 3,000/-, (2) Annual Membership Fee (up to Nu. 5,000/- and (3) Voluntary Contribution over and above the earlier types of funding (up to Nu. 500,000/- only per year per Registered Member). The actual rate, not exceeding the ceiling prescribed by the Election Commission, is up to the wisdom of a Political Party depending on the size, paying/contributing capacity, need of Party, etc.

སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་གིས་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པའི་ལས་སྤྱོད་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ མ་དངུལ་གྱི་འབྱོན་ཁུངས་ལྷམ་པ་གསུམ་རྒྱངས་ཅིག་ལས་ མ་དངུལ་བསྡུ་ བྱངས་འབད་ཆོག། འདི་ཡང་ (๑)ཐོ་བཀོད་གྱུབ་པའི་འཐུས་མི་རེ་རེ་ལས་ ཐོ་ བཀོད་གླ་ཡོན་ཚད་གཅིག་ (དངུལ་ཀྱམ་๳,๐๐๐/- ཚུན་) (๒)ལོ་བསྡར་ འཐུས་མི་འགན་དབང་གླ་ཡོན་ (དངུལ་ཀྱམ་ ๕,๐๐๐/- ཚུན་) (๓)གོང་ འཕོད་མ་དངུལ་ལྷམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ (ཐོ་བཀོད་གྱུབ་པའི་འཐུས་མི་རེ་ལུ་ ལོ་

རེར་ དངུལ་ཀྲམ་༡༠༠,༠༠༠/- ཙུན) ཚུ་ཞིན། བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ ཐོ་ཚད་བཟོ་སྟེ་ཡོད་མི་ལས་མ་ལྷགཔ་འབད་ ཆོགས་པའི་དགོས་མཁོ་དང་ འཐིལ་ ཟད་གྲོན་གཏང་ནི་/ཞལ་འདེབས་འབད་ནི་གི་རྒྱུ་ཚད་ཚུ་ སྤེད་དོན་ ཆོགས་པ་ཅིག་གི་མནོ་དོན་ལྟར་དུ་འབད་དགོ།།

However, when the Parliamentary Elections are announced, each Political Party will be paid out of the Election Campaign Fund, a reasonable amount for Election Campaigning for each *Demkhongs* for the Primary Round and each Candidate, whose nomination is accepted by the Returning Officer, for contesting General Election. Given the rise in cost of living and many other factors an amount higher than the 2008 Parliamentary Elections which was Nu. 100,000/- per Candidate for the General Election, is fixed at Nu 130,000/- per Political Party per *Demkhong* in Primary Round and Nu. 130,000/- per Candidate whose nomination is duly accepted to contest the General Elections.

ཨིན་རྒྱང་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུའི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ཚར་ཞེན་མ་ལས་ སྤེད་དོན་ཆོགས་པ་རེ་རེ་ལུ་ འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུའི་དོན་ལས་ འདེམས་ ཁོངས་རེ་རེ་བཞིན་དང་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུའི་དོན་ལས་ ངོས་ལེན་འགོ་ དཔོན་གྱིས་ གདམ་ངོ་འདི་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ འདེམས་ངོ་རེ་ རེ་བཞིན་ལུ་ བཅག་འཐུའི་བསྐུལ་བསྒྲགས་མ་དངུལ་ཐོག་ལས་ བཅག་ འཐུའི་བསྐུལ་བསྒྲགས་ཀྱི་འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་དངུལ་བསྡོམས་ཅིག་བྱིན་ འོང། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༤ ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུའི་སྐབས་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་ འཐུའི་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོ་རེ་རེ་བཞིན་ལུ་ དངུལ་ཀྲམ་༧༠༠,༠༠༠/- ལུ་

གཏན་འཁེལ་བཟོ་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ དང་རེས་མི་སྡེའི་འཚོ་བ་དང་ གནས་འབབ་གཞན་ཚུའི་རིན་གོང་ཚུ་ ཡར་བསེང་སོང་ཡས་བརྟེན་ འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུའི་ནང་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་རེ་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་རེ་རེ་བཞིན་ཐྱི་དོན་ལས་ དངུལ་གྲངས་༡,༣০,০০০/- རེ་དང་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུའི་དོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་ གདམ་ངོ་ཚ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་མི་འདེམས་ངོ་རེ་ལུ་ དངུལ་གྲངས་ ༡,༣০,০০০/- རེ་ལུ་ གཏན་འཁེལ་སྤྲིག་སྟེ་ཡོད།

The Election Commission has the authority to revise the rates to make it relevant and adequate for ensuring free and fair elections and to ensure that there is level playing field amongst Political Parties and/or Candidates.

རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཅག་འཐུ་ ཡོད་པ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལས་ མ་དངུལ་ཐྱི་འབེལ་བ་དང་ མ་དངུལ་ལང་ཚུགསཔ་བཟོ་ནི་ དེ་ལས་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ འདེམས་ངོ་ཚུའི་བར་ན་ འབྲ་མཉམ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་ལུ་ མ་དངུལ་ཐྱི་ཚད་གཞིའི་བསྒྲུར་ཞིབ་འབད་ནིའི་དུབར་ཆ་འདི་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ ཡོད།

For the first election, rates were fixed taking into account the reality in Bhutan such as the small population size, limited paying capacities of Bhutanese, culture of funding public bodies by private monies etc.. It was considered that any decent group with a reasonable strength of membership could sustain as a Political Party and accordingly function without any difficulty as long as an organization is managed rationally and with acceptable level of basic organizational principles. It is also based on the fact that a Party can contest elections using the State

supported Campaign Financing even if it does not have any money of its own. If a Party does not spend that money during the Primary Round it can be ploughed back into the General Elections.

འགོ་དང་པའི་སྐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་གནས་སྟངས་དང་འཁྱིལ་ དེའི་འབདཝ་ནི་ མི་རྩོལས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ མ་དངུལ་ཚད་ཅིག་ལས་སྡུག་བྱེད་ ཐབས་མེད་པ་ སྤེར་སྤེ་ཚུ་གིས་ མི་མང་སྤེ་ཚན་ཚུ་ལུ་ མ་དངུལ་བྱེད་ནི་ལམ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ གནད་དོན་ལུ་གཞིར་བཞག་འབདཝ་དེ་ གོང་ཚད་གཞན་འཛེལ་བཟོ་སྟེ་ཡོད། འོས་འབབ་ཆེ་བའི་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཀ་ཡོད་པའི་ ཚུལ་མཐུན་སྤེ་རིམ་གཱ་འབདཝ་རྩད་ཅིག་གིས་ ལས་སྤེ་འདི་ འོས་འབབ་ཐོག་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་སྟེ་ ལས་སྤེ་གི་གཞི་རྟེན་གཞི་རྩ་ཚུ་ ངོས་ལེན་ཅན་གྱི་ གནས་ཚད་དང་སྦྱགས་ རྒྱན་སྐྱོང་འབདཝ་ཚུགས་པ་ཅིན་ དཀའ་ངལ་གཱ་ནི་ཡང་ མེད་པར་ སྤེད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ཨིནམ་ལུ་ ལྷ་འབདཝ་ཚུགས་ནི་ལུ་ བརྩེ་འཇོག་གས་འབདཝ་ཡི། སྤེད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་གིས་ གལ་སྤེད་ཚོགས་པ་འདི་ལུ་ རང་གི་མ་དངུལ་མེད་དེ་འབདཝ་རྩད་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མ་དངུལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ བཅག་འཐུའི་དོ་འགྱེལ་འབདཝ་ཚུགས་པའི་ གནད་དོན་ངོས་འཛིས་ཡུལ་ཡང་ གཞིར་བཞག་འབདཝ་ཡི། གལ་སྤེད་ སྤེད་དོན་ཚོགས་པ་འདི་ གིས་ མ་དངུལ་འདི་ འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ ཟད་གྲོན་མ་བཏང་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ མ་དངུལ་འདི་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུའི་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ།

A Party which has surplus funds of its own and wishes to spend more than the Election Campaign Financing provided by State, can spend from its own legitimate income/savings per *Demkhong* /Candidate, both during

Primary Round and General Election, an amount not exceeding the amount received from the State ie. 130,000/- per Political Party per *Demkhong* in Primary Round and Nu. 130,000/- per Candidate during the General Elections.

སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་ མ་དངུལ་བྱིན་མི་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཟད་གྲོན་གཉང་ནི་ལུ་ རང་གི་མ་དངུལ་ཐེབས་ ཡོད་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁམས་ལས་ཐོབ་ཡོད་པའི་དངུལ་བསྟོམས་ལས་མ་ལྷག་ པར་ འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུ་དང་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུ་གཉིས་ཆར་འི་སྐབས་ འདེམས་ཁོངས་/འདེམས་ངོ་རེ་གིས་ རང་གི་ཁྲིམས་མཐུན་འོང་འབབ་/གསོག་ འཛོག་ལས་གཏང་ཆོག། འདི་ཡང་ འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུའི་ནང་ སྲིད་དོན་ ཚོགས་པ་རེ་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་རེ་གི་དོན་ལས་ དངུལ་ཀྱམ་*༡༣༠,༠༠༠/-* དང་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ འདེམས་ངོ་རེ་གི་དོན་ལས་ དངུལ་ཀྱམ་*༡༣༠,༠༠༠/-* རེ་ཨེན།

(d) Electronic Voting Machine (EVM)

(ད) ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་ (ཨི་ཝི་ཨེམ)

An EVM is an electronic gadget that is used in Bhutan for voters to cast their ballot in the Parliamentary and Local Government Elections. It is voter friendly and also makes both the voting and the counting efficient and fair. It ensures secrecy of the vote cast as no one can tamper with the machine without attracting the attention of everyone in a premise. It guarantees the credibility and integrity of the elections leaving no room to doubt the election result.

ཚོགས་རྒན་འཕྲལ་ཆས་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུ་ཚུ་ནང་ ཚོགས་རྒན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཚོགས་རྒན་བསྐྱུར་ནི་དོན་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་འཕྲལ་ཆ་ཅིག་ཨིན། འཕྲལ་ཆ་འདི་ ཚོགས་རྒན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལུ་ བྱ་སྤྱབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཚོགས་རྒན་བསྐྱུར་ནི་དང་ གྲངས་རྩིས་བསྡོམས་ནི་གཉིས་ཆ་རང་ལུ་ འཛོན་ཚད་ཅན་ དང་ གཡོ་སྒྱུ་ཚུ་གི་ཡང་མེད་པ་ཅིག་ཨིན། དཔྱད་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒན་བསྐྱུར་ནི་འདི་ གསང་བ་ཧྲིལ་བུ་ཡོད་པ་དང་ འཕྲལ་ཆ་འདི་ དབང་བཙོག་གིས་ ཐོག་ལས་མ་གཏོགས་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་ཡོད་མི་གཅིག་ཡང་མ་ཤེས་པར་ ཁུ་སིམ་སིམ་འབད་ དཀྱོགས་ཐབས་རྩ་ལས་མེད་པ་ལས་ གཡོ་སྒྱུ་འབད་འབད་ཐབས་རྩ་བ་ལས་མེད། འཕྲལ་ཆ་འདི་ལུ་ བློ་གཏད་དང་ དྲང་བདེན་ཐད་རེག་འབའ་རེག་ཡོད་པ་ལས་ བཅག་འཐུའི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་ དོགས་པ་ཆགས་དགོཔ་རྩ་ལས་མེད།

(e) Appointment of National Observers

(ཅ) རྒྱལ་ཡོངས་ལྟ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་བསྒོ་བཞག།

Senior level officers known for their integrity are appointed as Observers during the elections. They will have the right to check and report to the Election Commission on any electoral irregularity observed by them. This is to minimize the chances of any incident of unfair or corrupt electoral practice.

དང་བདེན་ཡོད་པའི་ ཆེརིམ་གནས་ཚད་ཅན་གྱི་འགོ་དཔོན་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ ལྟ་རྟོག་པ་འབད་བསྒོ་བཞག་འབད་ཐུབ་ཨིན། ཁོང་ཚུ་ལུ་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལུགས་ ཚུལ་མཐུན་མེད་པ་མཐོང་མི་ཚུ་ལུ་ དབྱེ་བ་

དཔྱད་ནི་གི་ཐོབ་དབང་དང་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ སྐན་ཁུ་འབད་ནི་གི་ ཐོབ་དབང་ཚུ་ཡོད། འདི་སྦེ་འབད་དགོ་མི་འདི་ཡང་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་ བའི་ལག་ལེན་ནང་སྤྱོགས་རིས་ ཡང་ན་ དན་ལྷད་འབྱུང་ནི་ཚུ་ལུ་ གོ་སྐབས་ ཚུ་གཅེ་ཏུང་ཏུ་ བཙོ་ནི་གི་ཐབས་ལུ་ཨིན།

(f) Security Deployment

(ཚ) བདེ་སྲུང་བཀྲམ་བཙུགས།

Police personnel are placed on election security duty in every place wherever election works are carried out. This is to prevent any security related incidents which could adversely affect the election. The Royal Bhutan Police may seek the support of the Royal Bhutan Army when the number required on election duty is overwhelming and cannot be met from the police force alone.

བཅག་འཐུའི་ལུ་འགོ་འདྲེན་གཏོ་འཐབ་སའི་ ས་གནས་གཅ་རྣང་ བཅག་འཐུའི་བདེ་སྲུངཀི་སྒྲིག་གཡོག་རྒྱུགས་མི་ ཁྱིམས་སྲུངལས་བྱེདཔ་ཚུ་བཙུགས་ ཏེ་ཡོད། འདི་འབད་བཙུགས་མི་འདི་ཡང་ བཅག་འཐུ་འདི་ལུ་ གནོད་ཉེན་སྒོམ་འབྱུང་སྲིད་ནི་ཨིན་པའི་ བདེ་སྲུངདང་འབྲེལ་བའི་བྱ་སྤྱབས་མ་བདེ་ཁུ་ཚུ་ བཀག་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཨིན། འབྲུག་གི་ཁྱིམས་སྲུངའགག་སྡེ་གིས་ བཅག་འཐུའི་སྒྲིག་གཡོག་རྒྱུགས་མི་ ཁ་གྱངས་ཐེབས་དགོཔ་འཐོན་ཏེ་ ཁྱིམས་སྲུངའགག་སྡེ་ཅིག་གིས་ ལངམ་ཚུགས་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ འབྲུག་གི་བསྟན་སྲུངདམག་སྡེ་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་ལེན་ཆོག།

(g) Electoral Education and Voter Information

(ཇ) བཅོག་འཐུའི་ཤེས་ཡོན་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་བརྡ་དོན།

Periodic trainings are conducted to educate and inform the voters on the entire process of elections. This prepares a voter to make the correct decision in choosing the most suitable Political Party and Candidate.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་བྱ་སྤྱོད་རིམ་པ་ ཆ་ཚང་གི་ཤེས་ཡོན་ཐེབ་ཏེ་ ཁ་གོ་ཚུགས་པ་བཟོ་ཐབས་ལུ་ དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་པའི་སྤྱོང་བརྡར་ཚུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད། འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་གིས་ འོས་འབབ་དྲག་ཤོས་ཡོད་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་རིའི་གདམ་ག་གཏན་ཏན་བརྒྱབ་ནི་ལུ་ གྲ་སྒྲིག་བཟོཔ་ཨིན།

(h) Role of Media

(ཉ) བརྡ་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་འགན།

The media is expected to play a very important and positive role. They serve as the eyes and ears of the Nation and the People. They should disseminate correct information about the background as well as vision and actions of the contesting Candidates and try to reach that information to the voter so that the voter can choose the best Candidate available.

བརྡ་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ ལྟ་འགན་འདི་གི་ནི་ཁགི་ཆེཔ་དང་ གནད་དོན་ཚུ་དེས་ གཏན་བཀོད་དེ་ ལྟ་འགན་འབགཱ་དགོཔ་ཡོད། བརྡ་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་ཚུ་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་ལས་རིམ་ཚུ་ གཱ་དེ་འབད་རང་འགྱོ་དོ་ཡོད་པ་ ཨིན་ན་ མཐོང་ཚུགས་པའི་མིག་ཏོ་བརྒྱལ་ཅིག་དང་ བྱ་སྤྲབས་མ་བདེ་བའི་

དཀའ་དལ་ཚུ་ གཅིག་བརྒྱམ་རང་འབྱུངདོ་ཡོདཔ་ཨིན་ན་ ལོ་རྒྱས་གོ་ཚུགས་པའི་ རྣམ་ཅོག་བརྒྱམ་ཅིག་གི་ཞབས་ཏོག་ཞུ་དགོ། བརྟག་ཚུད་ཚུ་གིས་ དོ་འགྱན་འབད་མི་འདེམས་དོའི་རྒྱབ་ཁྲལ་ དམིགས་ཡུལ་ ལག་ལེན་ཚུའི་སྐོར་ ཆོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ འདེམས་དོངཔ་ཨོགས་འདི་ གཏམ་ཁ་བརྒྱབ་ཚུགསཔ་བཟོ་ནི་ལུ་ གནས་ཚུལ་ཚུ་དང་ཁྱབ་གཏོང་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་སྤྱིག་དགོ།

In this regard, the ECB recognizes the role of Social Media and its great prospects in this day and age to create a platform for public debate that could lead to more intelligent policy and decision-making. However, in order that the level playing field in election campaigning is not distorted by this powerful medium, these would need to be monitored and managed through a framework set out in the Social Media Rules and Regulations 2012 and Media Coverage of Elections Rules and Regulations 2012.

གནད་དོན་འདི་གི་ཐད་ཁར་ བློ་རིག་ཅན་གྱི་སྲིད་ཇུས་བརྩམ་ནི་ནང་དང་ ཚོས་ཐག་ཆོད་ཐབས་ལུ་ མི་མང་རྩོད་འགྲན་འགོ་འདྲེན་གྱི་གོ་སྐབས་ཚུ་ དུ་རེས་བརྒྱམ་མའི་དུས་སྐབས་ནང་ མི་སྡེ་དང་འབྲེལ་བའི་བརྒྱུད་ཀྱི་ལུ་འགན་དང་འདི་གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འོས་འབབ་ཚུ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ ངོས་ལེན་འབད་དེ་ཡོད། ཨིན་རུང་ བཅོག་འཐུའི་བསྒུལ་བསྟུགས་འབད་ནི་ནང་ ཆགས་སྡུང་སྤྱོགས་རིས་མེདཔ་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ནུས་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཐབས་ལམ་འདི་གི་དབང་ལུ་མི་ཐལ་ནི་དོན་ལས་ མི་སྡེ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་བཅའ་ཡིག་དང་སྦྱོགས་གཞི་ ༢༠༡༢ ཅན་མ་དང་ བརྒྱུད་ཁྱབ་སྤེལ་བཅའ་ཡིག་དང་སྦྱོགས་གཞི་

༢༠༡༤ ཅན་མ་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་སྒིད་ཐུབ་འདི་ནང་ གཞི་བཀོད་ཅིག་བཟོ་ཐོག་ལས་ བལྟ་རྟོག་དང་འཛིན་སྐྱོང་འབད་དགོས་ཐུང་སྟེ་ཡོད།

(i) Civil Society Organizations

(ϛ) མི་སྡེ་ལས་ཚོགས།

The civil society may play a similar role to that of the media in Bhutan provided their actions conform to their respective article of association.

མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་ ཁོང་རའི་འབྲེལ་ཡོད་གཞི་འཛུགས་རྩ་དོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ འབྲུག་ལུ་བརྙན་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ ལྟ་འགན་འབག་དོ་བཟུམ་རང་འབད་ཆོག།

It may also be noted that members of the Civil Society Organizations are required to be apolitical/non-partisan as provided in Section 7 (b) and (e) of the Civil Society Organization Act 2007 which provides that:

གལ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ ཐུགས་ཁར་བསྟམ་དགོས་ཅིག་འདི་ མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༧ ཅན་མའི་དོན་ཚན་༧ (ཁ) དང་ (ཅ) ནང་གསལ་ཡོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཁག་ལས་ ཕྱི་རོལ་ནས་/ཡོན་རིས་ཞེད་པ་འབད་དགོས་ཡོད་མི་འདི་ཡང་

No CSO shall:

མི་སྡེའི་ལས་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ཚོགས་འདི་ཡང་

(b) Engage in any activities that are directly related to public elections;

(ཁ) མི་དམངས་བཙན་འཐུད་དང་འབྲེལ་བ་ཐད་ཀར་ཡོད་པའི་ལས་དོན་ཚུ་ནང་འབྲེལ་གཏོགས།

(e) Be involved in political activity;

(ཅ) སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ཚུ་ནང་འབྲེལ་གཏོགས།

Therefore it is an offense under this Act for any Civil Society Organization's agency or worker to take part in political activities, except as Voters.

དེ་འབདཝ་ལས་ མི་སྡེ་ལས་ཚོགས་ ལས་སྡེ་ ཡང་ན་ ལས་བྱེད་པ་ག་ར་ འབད་རུང་ ཚོགས་ཆུན་བསྡུར་མི་ཅིག་འབད་མ་གཏོགས་ སྲིད་དོན་དང་ འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལུ་ བཅའ་ཁྱིམས་འདི་ གི་མངའ་འོག་ གནོད་འགེལ་ཅིག་ཨིན།

(j) Defect-free Electoral Roll

(ཇ) འཛོལ་བ་མེད་པའི་ བཙན་འཐུའི་ཐོ་ཡིག།

An important element to ensure free and fair elections is having a clean and defect-free Voters' List.

རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཙན་འཐུ་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་ལུ་ ཐབས་ལམ་ཁག་ཆེ་ཤོས་འདི་རང་ ཚོགས་ཆུན་སྡུར་མི་གི་ཐོ་ཡིག་ གསལ་ཏོག་ཏོ་དང་ འཛོལ་བ་མེད་པ་འབད་འོང་དགོ་པ་འདི་ཨིན།

(k) Transparency

(ཉ) དྭངས་གསལ།

The Candidates, Political Parties, election representatives or their polling representatives are allowed to be present at

every stage of the electoral process. So there is total transparency at all stages.

འདེམས་ངོ་ཚུ་དང་ སྤྱིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་ངོ་ཚབ་ཚུ་ ཡང་ན་ རང་སོའི་ཆོགས་ཀྱན་ངོ་ཚབ་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་བྱ་རིམ་ཚུ་གི་ཁོ་རིམ་གा་ར་ནང་ ལུ་ བཅའ་མར་གཏོགས་བཙུགཔ་དགོ། ནི་འབདཝ་ལས་ ཁོ་རིམ་ཆ་མཉམ་ དུབས་གསལ་ཡིལ་བྱ་ཡོདཔ་ཨིན།

(l) Adjudication process

(ན) བདེན་ཇུན་དཔྱེ་ཞིབ་རིམ་པ།

There should also be a system to address grievances in a timely and fair manner including rights to appeal which are adequately provided for in our electoral system.

ང་བཅས་རའི་བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལུགས་འདི་ནང་ དཀོས་མཁོ་ དང་བསྟུན་ཏེ་ ཐོ་གཏུགས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་དང་བཅས་པའི་ དཀའ་སྡུག་སེལ་ནི་ དེ་ དུས་ཚོད་ཁར་དང་ འདུ་སྡོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐོག་ཡོད་པའི་ ལམ་ལུགས་ ཅིག་ཡོདཔ་དགོ།

(m) Poll Day Requirements

(ཙ) ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་གྱི་དགོས་མཁོ།

On the Poll Day election must take place in a totally neutral setting and atmosphere. Access to the polling station should be voter-friendly without any obstruction or intimidation so that a voter could vote on her/his free will.

ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་སྐབས་ བཅག་འཐུ་འདི་ ཀ་གིས་ཁ་ཐུགས་ལུ་ཡང་མ་གཡོ་ བར་ཡོད་པའི་ གནས་སྟངས་སྤྲིག་ཡོདཔ་དགོ། ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོར་མི་ག་ར་ང་

འབད་རྩང་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ནང་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་པར་ འོང་བའི་སྐབས་ བར་དགེགས་ ཡང་ན་ འདྲིག་འཛིགས་ཚུ་གི་ཡང་མེད་ པར་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་ རང་དབང་ཐོག་ལས་ བཙུགས་ཚུགས་ནི་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།

A foolproof counting procedure is equally important to ensure fair elections.

བཅོག་འཐུ་ཚུ་རྣམ་དག་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་ལུ་ སྒྲུབ་འབྲས་ཀྱི་གྱངས་ཁ་བརྒྱབ་ནི་ བྱ་སྤྱོད་རིམ་པ་འདི་ཡང་ སྤྱས་དག་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་དེ་ གལ་ཏེ་བ་ཁག་ཆེ།

8. What is the responsibility of the Chief Election Commissioner (CEC) of Bhutan?

ཁ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ འཁན་ཁྲུང་གཅིན་སྤྱོ?

The CEC is the Chairperson of the Election Commission. Ultimately, he has to ensure that the elections are conducted properly. He represents the Commission in its dealing with the Government and the State in international relations on election matters.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་འདི་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན་ཨིན། བཙུད་ བསྡུ་བ་ཅིན་ ཁོ་གིས་བཅོག་འཐུའི་རིགས་ཚུ་ ཚུལ་དང་མཐུན་འབད་འགོ་འདྲེན་ འཐབ་དགོ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཐོག་ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་དང་ རྒྱལ་ སྤྱི་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ མཐུན་ འབྲེལ་ཀྱི་ལུ་འགན་འབག་དགོ་ཚུ་ཨིན།

9. What is the tenure of service of the CEC of Bhutan?

๙ འཝུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་འདི་གི་ ཕྱག་ཞུའི་གནས་ཡུན་གཅེས་སྨོ?

The tenure of service of the CEC is five years. He vacates office either on completion of the tenure or on attaining the age of sixty-five**,** whichever is earlier.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་འདི་གི་ ཕྱག་ཞུའི་གནས་ཡུན་འདི་ ལོ་ངོ་ལྔ་ཞིན། ཁོ་གིས་ གནས་ཡུན་ཚང་བ་ ཡང་ན་ སྐྱེས་ལོ་དྲུག་བཅུ་ལྔ་ལང་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་ གཅིག་ཏེ་ལུ་ ཡིག་ཚང་ལས་འཐོན་དགོཔ་ཞིན།

ELECTIONS

བཅོག་འཐུའི་རིགས།

10. What is an election?

10 བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ གཏིས་སྟོ་?

An election is the process by which voters through casting of votes choose Political Parties in the Primary Round of the National Assembly elections, and Candidates as their representatives in the National Assembly, National Council or the Local Governments.

བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ ཆོག་སར་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཆོག་སར་རྒྱན་བཙུགས་པོག་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུའི་འགོ་པོག་བཅོག་འཐུའི་ནང་ སྡེད་དོན་ཆོགས་པ་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྟེ་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་ནང་ ངོ་ཚབ་འབད་འདེམས་ངོ་ཚུ་ བཅོག་འཐུ་འབད་ནི་རིམ་པ་ཅིག་ལུ་སྤྲབ་ཨིན།

11. What is a Primary Round?

11 འགོ་པོག་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ གཏིས་སྟོ་?

The Primary Round is the first round of Polling for the National Assembly when voters choose amongst Political Parties. The two Political Parties which win the highest and the second highest number of the total votes field Candidates to contest the General Elections. In the Primary Round, all registered Political Parties whose Letters of Intent are accepted by ECB having fulfilled the legal requirement of submitting a tentative list of

Candidates in all 47 *Demkhongs*, contest election in every National Assembly *Demkhong*.

འགོ་ཐོག་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཚུ་གིས་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཚོགས་ཆུན་འགོ་ཐོག་བཙུགས་མི་འདི་ལུ་སྤྲལ་ཞིན། ཚོགས་ཆུན་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་ཁ་གྲངས་མཐོ་ཤོས་ཐོབ་མི་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་པམ་དང་ གཉིས་པམ་ གཉིས་ཀྱིས་ སྤྱིར་བཏང་ བཅོག་འཐུའི་དོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་ འདེམས་ངོ་ཚུ་བཏོན་ནི་ཞིན། འགོ་ཐོག་བཅོག་འཐུའི་ནང་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི ཚ་མཉམ་ནང་ འདེམས་ངོ་ཚུའི་མཐའ་དཔྱད་མེན་ པའི་ཟིན་ཐོ་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་ཚུ་ལྟན་ཡོད་པ་ལུ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་ དོ་འགན་ཁས་ལེན་ཡི་གུ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་མི་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཆ་མཉམ་གྱིས་ར་ད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འདེམས་ཁོངས་གཅིག་ར་ནང་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་དོ་འགན་འབད་ཐུབ་ཞིན།

12. What is a General Election?

๑๒ སྤྱིར་བཏང་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་སྟེ?

A General Election is the second round of polling where the two winning Political Parties in the Primary Round nominate Candidates to contest for seats in the National Assembly. The Political Party that wins the majority seats in the National Assembly becomes the Ruling Party and forms the Government while the other assumes the role of the Opposition Party.

སྤྱིར་བཏང་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ འགོ་ཐོག་བཅོག་འཐུའི་སྐབས་ རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མི་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ གདམ་ངོ་བཏོན་ཡོད་འདེམས་ངོ་ཚུ་གི་བར་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འདེམས་ཁྲི་གི་དོན་ལས་ དོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་ ཚོགས་ཆུན་

གོ་རིམ་གཉིས་པམ་ འགོ་འཛིན་འཐབ་མི་འདི་ལུ་སྤྲད་ཨིན། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ འདུའི་འདེམས་ཁྲ། མངའ་ཞོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་མི་ སྡེད་དོན་ཚོགས་པ་འདི་ གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་འབད་དེ་ གཞུང་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་ གཞན་མི་དེ་གིས་ ལྷོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་ལུ་འགན་འབགས་ཨིན།

13. What is a National Referendum?

13 རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་སྟེ?

A National Referendum is a way of making a decision on an issue of national significance, directly by the people, through the casting of a "Yes" or "No" vote. Issues that should be decided by the entire electorate of the country through a National Referendum are stated in the Constitution and National Referendum Act of the Kingdom of Bhutan 2008.

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཟེར་མི་འདི་ གནད་ཁག་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་དོན་ ཅིག་ལུ་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ཐད་ཀར་དུ་ ཆོགས་རྒྱུན་ "དགོ" ཡང་ཅིན་ "མི་དགོ" གི་ཆོགས་རྒྱུན་བཙུགས་ཐོག་ལས་ སྤོས་ཐག་ཆོད་ནི་གི་ལམ་ལུགས་ཅིག་ལུ་སྤྲད་ཨིན། རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཅིག་གིས་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུན་སྐྱོང་མི་ ཡོངས་ཀྱིས་ སྤོས་ཐག་ཆོད་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བཅའ་ཁྲིམས་༢༠༠༨ ཅན་མའི་ནང་ བཀོད་དེ་ ཡོད་ཨིན།

14. When are elections held?

༡༤ བཙན་འཐུག་ཚུ་ དུས་ནམ་རང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོཔ་སྨོ?

Elections for the National Assembly and the Local Governments are held every five years when terms of offices are completed or in case of premature dissolution of the National Assembly or Local Governments. Election for the National Council is held such that a new Council is reconstituted on the date of expiration of the term of the existing National Council.

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཙན་འཐུ་ཚུ་ ཡིག་ཚང་གི་གནས་ཡུན་ཚང་བའི་ ལོ་ལྔ་རེ་བར་ན་དང་ གལ་སྲིད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ ས་གནས་གཞུང་གི་གནད་དོན་ཐད་ལུ་ གནས་ཡུན་མ་ཚངམ་ལས་ རྩ་སྒོལ་འགྱོ་བའི་ སྐབས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཨིན། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེ་གི་བཙན་འཐུ་འདི་ འདིའི་ སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེ་གི་ དུས་ཡུན་ཚང་བའི་ཚེས་གངས་དེ་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེ་གསར་པ་ཅིག་ བསྐྲུར་འཛུགས་འགྲུབ་ཚུགསཔ་འབད་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཨིན།

15. Who decides the dates of elections?

༡༥ བཙན་འཐུའི་ཚེས་གངས་འདི་ གཅིས་གྲོས་ཐག་ཆོད་པ་སྨོ?

Sections 187 and 192 of the Election Act, states that:

187. The Election Commission shall, not later than ninety days, before the date of expiration of duration of the National Assembly, announce the date on which the Druk Gyalpo shall issue by Royal Decree the notification calling the election and setting the process of election in motion so as to ensure that a

new National Assembly is reconstituted within ninety days after the date of expiration of its duration.

༡༩༢. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དེའི་གནས་ཡུན་ཚང་བའི་ཚེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ནང་འཛིན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གསར་བ་ཅིག་ འགྲུབ་འཛུགས་དེས་གཏན་འགྲུབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ བཅོག་འཐུས་ལྡན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་བའི་ ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུ་ལས་མ་འགྱངས་པར་ ཚེས་གྲངས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ་མི་འདི་གྱང་ འཐུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཅོག་འཐུའི་བརྡ་འཕྲིན་དང་བཅོག་འཐུའི་བྱ་རིམ་དེ་ འགོ་བཙུགས་དགོ་པའི་ བཀའ་ཁྲབ་གནང་ཞིན།

Provided that in the case of premature dissolution of a National Assembly, such announcement shall be made after the dissolution so as to ensure that the new National Assembly is reconstituted within ninety days of its dissolution.

ཞིན་རྗེད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དེ་གནས་ཡུན་མ་ཚངམ་ལས་ རྩ་གྲོལ་སོང་བའི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ རྩ་གྲོལ་སོང་སྟེ་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གསར་བ་ཅིག་ བསྒྲུབ་འཛུགས་དེས་གཏན་འགྲུབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་དེ་ རྩ་གྲོལ་སོང་བའི་ཤུལ་ལས་གཏང་དགོ།།

192. The Election Commission shall, not later than ninety days, before the date of expiration of duration of the National Council, announce the date on which the

Druk Gyalpo shall issue by Royal Decree the notification calling the election and setting the process of election in motion so as to ensure that a new National Council is reconstituted on the date of expiration of duration of the existing National Council.

༡༥༩. འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ གནས་ཡུན་ཚང་བའི་ཚེས་གྲངས་དེ་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གསར་པ་ཅིག་ བསྐྲུན་འཛུགས་ རེས་གཏན་འགྲུབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་བའི་ ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུ་ལས་མ་འགྱངས་པའི་ ཚེས་གྲངས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་མི་འདི་གྱུར་ འབྱུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཅག་འཐུའི་བརྡ་འཕྲིན་དང་ བཅག་འཐུའི་བྱ་རིམ་དེ་ འགོ་བཙུགས་དགོ་པའི་བཀའ་ཁྲབ་གནང་ནི་ཨིན།

དེ་འབད་ཡང་ལས་ འབྱུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཅག་འཐུ་འགོ་བཙུགས་དགོ་པ་དང་ བཅག་འཐུའི་བྱ་རིམ་ཚུ་སྒྲིག་དགོ་པའི་ བཀའ་ཁྲབ་ཁེབས་པའི་ཤུལ་ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ཨིན། དེའི་ཤུལ་ལས་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གོ་རིམ་སྤྱ་ཁག་གི་ཚེས་གྲངས་དང་ ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་

ཚུའི་ བཅོག་འཐུའི་ལས་འཆར་བཀོད་ཐོག་ལས་ མི་མངཡོངས་ལུ་ བརྟ་འཕྲིན་སྤེལཔ་ཨིན།

As to the Local Governments, the Election Commission issues the notification for commencement of the elections as provided in Section 196 of the Election Act:

ས་གནས་གཞུང་གི་ཐད་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༡༩༦ པའི་ནང་ བཀོད་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ བཅོག་འཐུ་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་བརྟ་འཕྲིན་འདི་ བཅོག་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤེལཔ་ཨིན།

> The Election Commission shall, not later than ninety days, before the date of expiration of duration of a Local Government, announce the date on which the Commission shall issue the notification calling the election and setting the process of election in motion so as to ensure that each Local Government is reconstituted on the date of expiration of duration of the existing Local Government.
>
> འདི་འི་སྐབས་ཀྱི་ས་གནས་གཞུང་གི་གནས་ཡུན་ཚད་བའི་ཚེས་གྲངས་དེ་ཁར་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གསར་པ་ཅིག་ བསྒྲུར་འཛུགས་རེས་གཏན་འགྲེབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ བཅོག་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་ ས་གནས་གཞུང་གི་གནས་ཡུན་མ་ཚང་བའི་ ཉིན་གྲངས་དཀུ་བཅུ་ལས་མ་འགྲངས་པར་ ཚེས་གྲངས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་མི་འདི་གྱང་ བཅོག་འཐུའི་བྱ་རིམ་ཚུ་ འགོ་བཙུགས་དགོ་པའི་ བརྟ་འཕྲིན་ལྟན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤེལ་དགོ།

> Provided that in the case of premature dissolution, such announcement shall be made after the dissolution so as to

ensure that a new Local Government is reconstituted within ninety days of its dissolution.

ཞིན་རྗང་ ས་གནས་གཞུང་དེ་གནས་ཡུན་མ་ཚངམ་ལས་ རྒྱོལ་སོང་བའི་འཐེལ་གནད་སྐབས་ རྒྱོལ་སོང་སྟེ་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ནང་འཁོད་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གསར་ཅིག་ བསྒྲུབ་འཛུགས་དེས་གཏན་འགྲུབ་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་དེ་ རྒྱོལ་སོང་བའི་ཤུལ་ལས་གཏང་དགོ།

16. Why are elections important?

১৬ བཅོག་འཐུ་འབད་ནི་དེ་ གཅིག་བད་ཁག་ཆེཤ་སྦོ་?

Elections are important because it is through elections people make their choice of governments, policies and leaders. It is a once-in-five-year opportunity for a voter to elect capable representatives in Parliament and Local Governments.

བཅོག་འཐུ་འབད་ནི་དེ་ གཉི་བ་ཁག་ཆེམི་འདི་ཡང་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ གཞུང་སྒྲུབ་དང་ སྲིད་བྱུས་ དེ་ལས་ འགོ་ཁྲིད་པ་ཚུ་ རང་སོའི་མནོ་དོན་དང་འཁྲིལ་ གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་འདི་ བཅོག་འཐུའི་ཐོག་ལས་འབད་ནི་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཞིན། ཆོག་རྒྱན་སྒྲུང་མི་ཚུ་ལུ་ སྤྱི་ཆོག་དང་ ས་གནས་གཞུང་ནང་ སྡེགས་གྲུབ་ཅན་ཀྱི་ངོ་ཚབ་ཚུ་ བཅོག་འཐུ་འབད་ནི་དེ་ ལོ་ལྷ་གཅིག་བར་ན་ ཚར་གཅིག་ལས་ལྷག་ཐོབ་ནི་མེད།

17. Who supervises the conduct of elections?

১৭ བཅོག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཁའི་སྐབས་ ལྷ་རྟོག་ཚུ་གི་ས་དང་འབད་ནི་སྦོ་?

The Election Commission appoints officers from the public services as Election Observers, Returning Officers, Presiding and Polling Officers, and Counting Supervisors to supervise and

conduct elections. Returning Officers and Assistant Returning Officers are responsible for conduct of elections in a *Demkhong*. The Presiding Officers assisted by the Polling Officers conduct the polls. The Counting Supervisors make sure that votes are counted properly and correctly. Election Observers watch in a neutral manner every stage of an election and report to the Election Commission. They ensure that elections are clean, free and fair. The illustration given below shows the election officials involved in an election.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གཞུང་གཡོགས་ཚུ་གི་ནང་ལས་ བཅོག་འཐུའི་ལྷ་རྐྱག་པ་ ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ སྤེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ ཚོགས་རྒྱུན་འགོ་དཔོན་ དེ་ལས་གྲངས་རྩིས་ལྷ་རྐྱག་པ་འབད་ བཅོག་འཐུའི་ལྷ་རྐྱག་འབད་ནི་དང་ བཅོག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་ འཐབ་ནི་ལུ་ བསྐོ་བཞག་འབད་ཐུབ་ཨིན། ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་དང་ ཞིབ་རོགས་ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ཚུ་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་ཅིག་ནང་གི་བཅོག་འཐུ་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ གི་འགན་ཁུར་འཛོགས་ཨིན། ཚོགས་རྒྱུན་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ཞིབ་རོགས་འབད་ཐོག་ལས་ སྤེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱུན་འདི་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ཨིན། གྲངས་རྩིས་ལྷ་རྐྱག་པ་ཚུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱུན་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་དང་ མ་འཛོལ་བར་བསྟོམས་ ཡོད་པ་རེས་བདེན་བཟོ་དགོ། བཅོག་འཐུའི་ལྷ་རྐྱག་པ་ཚུ་གིས་ བཅོག་འཐུའི་གོ་རིམ་གར་ནང་ལུ་ གཅིས་ཁ་ཐུགས་ལས་ཡང་མིན་པའི་རྣམ་གཞག་ཐོག་ ལྷ་རྐྱག་འབད་དེ་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྐྱན་ཁུ་འབད་དགོ། ཁོང་ཚུ་གིས་འབད་ བཅོག་འཐུ་འདི་ ངན་ལྷད་མེད་པར་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་ཡོད་པ་རེས་བདེན་བཟོ་དགོ། འོག་གི་པར་རིས་འདི་གིས་ བཅོག་འཐུའི་ནང་འཁྲིལ་བ་ཡོད་པའི་ བཅོག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་ གསལ་སྟོན་འབད་ཐུབ་ཨིན།

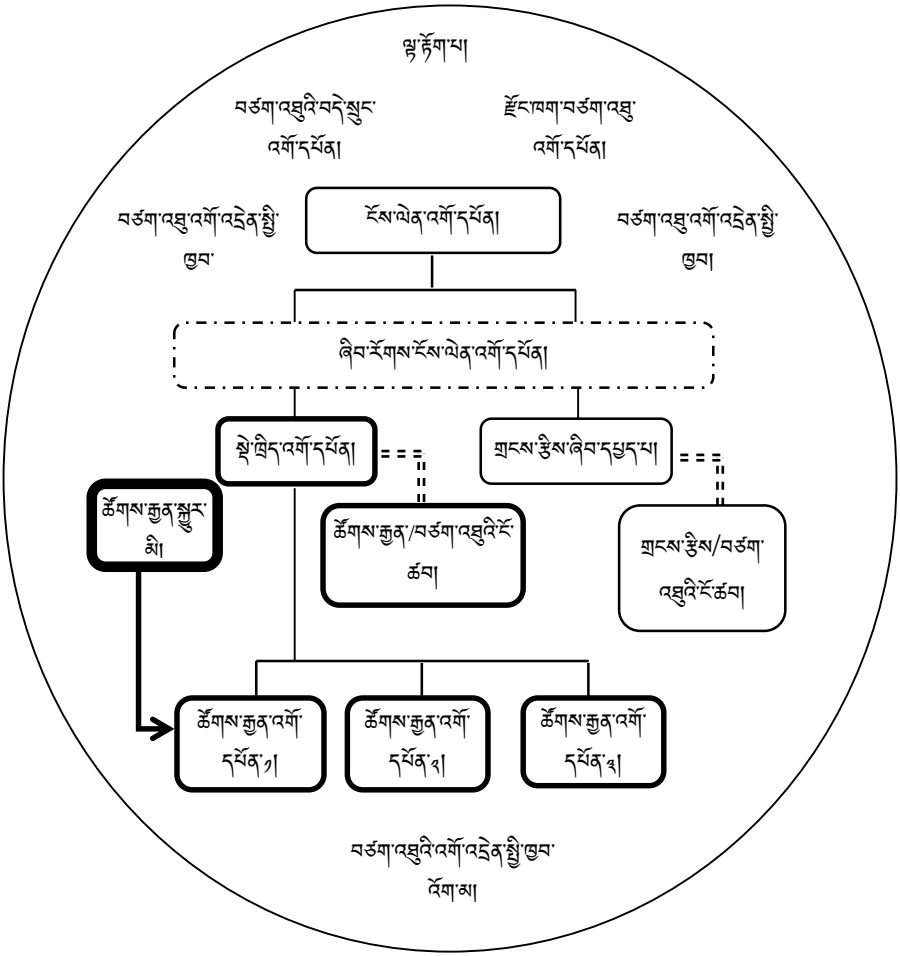

The local adminstrators are appointed as Election Coordinators to primarily ensure conducive atmosphere for free and fair elections.

སྐ་གནས་ཀྱི་བདག་སྐྱོང་འཐབ་མི་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ འོས་འབབ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་ཡོད་བཟོ་ཐབས་ལུ་ བཅག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་སྦེ་ བསྐོ་བཞག་འབདཝ་ཨིན།

18. How much emphasis is being given by the Election Commission on the importance of Women in election?

༡༨ བཅག་འཐུ་ལྟོན་ཆོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་ནང་ ཨམ་སྤུའི་གལ་གནད་ཆེཤོས་ལུ་ བརྩི་མཐོང་ད་འབདཝ་རང་སྟོན་ཡི?

The very fact that about 51 % of the total Voter population in Bhutan is women indicates the central role to be fulfilled by women in our democracy. In the first Parliamentary Elections as well as that of the Local Government Elections, the voter turnout for women was consistently higher than men.

འབྲུག་ལུ་ཆོགས་ཀུན་སྡུར་མི་གི་ མི་སྦོ་བས་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ བཀུ་ཆ་༥༡% དེ་ ཅིག་ ཨམ་སྤུ་ཞིནམ་ལས་ ངའཅས་རའི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ནང་ལུ་ ཨམ་སྤུ་ཚུ་གིས་ ལྟ་འགན་ངོམ་འབག་དགོ་པའི་བཅད་སྟོནམ་ཞིན། འགོ་དང་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུ་དང་ དེ་བཟུམ་འབད་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུ་ཚུ་ནང་ ཨམ་སྤུའི་ཆོགས་ཀུན་སྡུར་བར་འོངམི་གི་ཁ་གྱངས་དེ་ ཥོ་ཀས་ཚུ་དང་སྡུདཔ་དང་ ཨ་རྟག་རང་མཐོ་དྲག་འབད་རང་ཡོད།

It is important now that more women be encouraged to participate as Candidates to represent their *Demkhong*s. The ECB will continue to make every effort to encourage more women to participate in the electoral democracy, not only as Voters but as Candidates in Parliamentary and LG Elections

དུ་ལས་ཡང་ རང་སོའི་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ངོ་ཚབ་འབད་ནི་དོན་ལས་ འདེམས་ངོ་འབད་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ ཞམ་སྒུ་མངམ་ལུ་བློ་སྟོབས་བསྐྱེད་བཙུག་དགོཔ་ཡོད། ཞམ་སྒུ་ཚུ་གིས་ དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅག་འཐུའི་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ནང་ ཚོགས་ཆུན་སྤྱིར་མི་ཆུངམ་ཅིག་འབད་མིན་པར་ འདེམས་ངོ་འབད་ཡང་ འཐོན་ནི་གི་སེམས་ཤུགས་སྐྱེད་ནི་ལུ་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་ཚུན་ཚད་མེད་པར་ བཙོན་ཤུགས་ག་དེ་དྲག་ཏ་བཏོན་ནི་ཨིན།

ECB also at every available opportunity urges the stakeholders to support capable women to be nominated as Candidates to contest the National Assembly, the National Council and Local Government elections.

འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆུལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ ཆུལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ དེ་ལས་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུ་གི་ངོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་ ཞམ་སྒུ་ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་ཚུ་ འདེམས་ངོ་འབད་གདམ་ངོ་བཏོན་དགོཔ་ལུ་ འབེལ་ཡོད་ཚུ་ལས་ ཆུབ་སྐྱོར་འབད་དགོཔ་ལུ་ གོ་སྐབས་གཅིག་བཟུམ་རང་ཐོབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཡང་བསྐྱར་ཀྱི་ དྲན་གསོ་འབད་དེ་རང་ཡོད།

19. Does the strict requirement for Functional Literacy Test (FLT) discourage women participation?

༡༩ འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཡོན་དང་ རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་དེ་གིས་ ཞམ་སྒུའི་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ དང་འདོད་སྐྱེད་མི་མ་འཐོན་ཞིན་ན་?

Among other criteria, the Election Act prescribes that for a person to be qualified to be elected as a Member of a Local Government, he/she must be functionally literate and possess skills adequate to discharge his/her duties, except for a Thrompon Candidate who must possess a formal university

degree. The FLT is necessary to implement this legal requirement.

ཞུང་ཚད་གཞན་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ ཁྲོམ་དཔོན་གྱི་འདེམས་ངོའི་དོན་ལུ་སྤྲོག་མཐུན་གཙུག་ལག་ཤེས་ཚད་ཅིག་དགོཔ་དེ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ཅིག་འབད་བཅག་འཐུ་གྲུབ་ནི་ལུ་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་ལྟ་འགན་འབག་ཚུགས་པའི་ ཡི་གུ་བྱིས་ལྟག་ཤེས་མི་ཅིག་དང་ རིག་རྩལ་ལྡན་དགོཔ་ལུ་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་དེ་ཡོད། འབྲི་ལྟག་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་འདི་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དགོས་མཁོ་འདི་ ལག་ལེན་དངོས་འཐབ་འབད་ནི་ལུ་ ཨིན།

178. A person shall be qualified to be elected as a Member of a Local Government, if he/she is…:

༡༧༨. མི་ངོ་ཅིག་ ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མིར་བཅག་འཐུ་འགྲུབ་ནི་ལུ་ ཞུང་ཚད་ལྡན་དགོཔ་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ངོ་འདི་

(d) Functionally literate and possesses skills adequate to discharge his/her duties, except the candidate for the post of Thrompon must possess a formal university degree…

(ཅ) ཐུ་སྒོ་འཐབ་ཚུགས་པའི་ཡི་གུ་འབྲི་ལྟག་ཤེས་པའི་ཁར་ ཁོ་/མོ་རའི་འགན་ཁུར་ འབག་ཚུགས་པའི་རིག་རྩལ་ཡོད་པ། ཨིན་རུང་ ཁྲོམ་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོའི་གི་ཤེས་ཚད་འདི་ སྤྲོག་མཐུན་གཙུག་ལག་ཤེས་ཚད་དགོ།

Many women have appearded and paased the Functional Literacy Test as most of the participants of the Non-formal Education programme are women and those who chose to sit for FLT have invariably succeeded in obtaining the Certificate after this basic Test. If the criteria had been a formal academic Certificate, far less women would be eligible as Candidates for Local Government posts.

འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་མི་དེ་ནང་ ཞམ་སྲུ་ ལེ་ཤ་ཅིག་གིས་རང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཏེ་ མཐར་འཚོལ་བྱུང་ཡི། གཅིག་བབད་ཟེར་བ་ཅིན་ གཞི་རྟེན་ཤེས་ཡོན་ལས་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་ལས་ མང་ཤོས་རང་ ཞམ་སྲུ་ཚུ་ཞིན་མ་དང་ འདི་ཚུ་གི་གླ་ལས་ འབྲི་ལྷག་ཤེས་ཡོན་དང་ རིག་རྩལ་བརྟག་དཔྱད་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་ གཞི་རྟེན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ནང་ལས་ མཐར་འཚོལ་གྱི་ལག་འཁྱེར་ཚུ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད། གལ་སྲིད་ཁྲད་ཚད་འདི་ སྒྲིག་མཐུན་སྒྲིབ་སྒྲོང་གི་ཤེས་ཚད་ལུ་བཞག་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ ས་གནས་གཞུང་གི་ཚོ་གནས་ཀྱི་དོན་ལས་ ཞམ་སྲུ་ཚུ་ལུ་ འདེམས་ངོ་འབད་འཐོན་ནི་གི་ ཁྲད་ཡོན་ཡོད་པ་ལུ་ འཐུབ་ནི་དེ་ གནམ་མེད་ས་མེད་ཀྱང་དྲག་ལུ་འཐུབ་ཀྱི་ཡར་སོང་པ་འོང་།

20. What role is envisaged for youth in Elections?

೩೦ བཅག་འཐུའི་སྐབས་ ན་གཞོན་ཚུ་གིས་འགན་ཁུར་གཅིག་ཅི་རང་ཡོད་པ་སྟོལ་?

The number of young Voters is over ninety thousand which is significant portion of the Bhutanese electorate. The youth as responsible citizen and better informed voters must register and exercise their right to Vote and those who have attained 25 years and meet all criteria must participate as Candidates, to contest the National Council and National Assembly or Local Government Elections.

ན་གཞོན་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་གི་ཁ་གྱངས་འདི་ དཀྱ་ཁྲི་ལྔགཅ་ཅིག་ཙམ་ལས་འབྲུག་མི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་གི་ཁ་གྱངས་ནང་ གནི་བ་ཁགག་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཙམ་མས། ན་གཞོན་ཚུ་མ་འོངས་པ་ལུ་འགན་ཁུར་འབག་མི་གི་མི་སེར་དང་ གོ་བ་འཛིན་ཚུགས་པའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འབད་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱོན་ནི་ལུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ རང་སོའི་ཐོབ་དབང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་དང་ དེ་མ་ཚད་ སྐྱེས་ལོ་༢༡ ལང་སྟེ་ ཁྱད་ཚད་ཆ་མཉམ་ལྡན་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུ་ཚུའི་ དོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་ འདེམས་ངོ་འབད་བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ།

21. How does the ECB support differently-abled persons to participate in the Electoral Process?

༢༡ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ དབང་པོ་ལུ་ཐོ་འཛོག་ཡོད་པའི་མི་ངོམ་ཚུ་ལུ་ བཅག་འཐུའི་རིམ་པ་ཚུ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་ གོགས་རམ་ཚུ་གཱས་ཏེ་འབད་རང་འབད་ཐུབ་སྟེ།

The Election Commission makes every effort to facilitate persons with different abilities to participate in our electoral democracy. We ensure that they get preference of entry into Polling Stations along-with permission for an individual of their choice to accompany and assist them. Arrangements will be made to facilitate easier access of the use of services and places of electoral activities by all those with moderate to severe disabilities.

བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལུ་ ཐོ་འཛོག་ཡོད་པའི་མི་ངོམ་ཚུ་ ང་བཅས་རའི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཅག་འཐུ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ དོན་ལས་ མཐུན་རྐྱེན་གྱི་གོགས་རམ་འབད་ནི་ལུ་ བཙོན་ཤུགས་གཱས་ཏེ་དབུགཅ་

བཏོན་ཏེ་རང་ཡོད། ང་བཅས་ཀྱིས་ མི་དོམ་འདི་ཚུ་ ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་ནང་འཛུལ་ནི་ལུ་ ཁོང་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ཁོང་རའི་གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་ བྱེགས་རམ་འབད་མི་ཅིག་དང་སྦྲགས་ ཐུལ་ནང་འགྲུག་སྟོད་མ་དགོ་པའི་གོ་སྐབས་ཚུ་ཟྱིན་ཏེ་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལུ་ཐོ་ཡིག་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཞབས་ཏོག་དགོ་མི་ཚུ་གིས་ བཅོག་འཐུའི་ལས་དོན་ཚུ་གི་ཞབས་ཏོག་དང་ ས་ཁོངས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཚུ་ འཇམ་ཏོག་ཏོ་འབད་ བོད་ཚུགསཁ་བཟོ་ནི་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཚུ་ བྱ་སྤྱིག་འབད་ནི་ཨིན།

Materials on electoral education for visually impaired persons will be made available in Braille, including the revised Voter Guide.

མིག་གིས་མ་མཐོང་པའི་མི་དོམ་ཚུ་གི་དོན་ལས་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཁོ་ཆས་ཚུ་ བསྒྲུར་ཞིབ་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ ཚོགས་ཆུན་ལས་སྟོན་དང་སྦྲགས་འབྲུར་ཡིག་ནང་ལུ་ བོད་ཚུགསཁ་འབད་བཟོ་ནི་ཨིན།

22. What is a Bye-Election?

༢༢ དུས་མིན་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་གཅི་སྟོ་?

A Bye-Election is an election held specifically to fill a vacancy in National Council and National Assembly or Local Governments when an elected member resigns, dies or becomes ineligible to continue in office.

དུས་མིན་བཅོག་འཐུ་ཟེར་མི་འདི་ ཆུལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་དང་ ཆུལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་ནང་ལུ་ བཅོག་འཐུ་ལས་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་ཅིག་དགོངས་ཞུ་འབད་བ་ ཚེ་འདས་སོང་བ་ ཡང་ན་ ཡིག་ཚང་འཛིན་མཐུད་ནི་ལུ་ སྡེ་གས་

གྲུབ་མེད་ལུ་འགྱུར་ཏེ་ ས་སྟོང་འཕོན་ཡོད་མི་ཚུ་བསྡུབ་ནི་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་བཅག་འཐུ་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨིན།

VOTING

ཆོག་རྒྱན་བསྐྱར་ནི།

23. What is voting?

๒๓ ཆོག་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་ཟེར་མི་འདི་ གཱ་ཅི་སྨོ?

Voting refers to the act of casting a vote in an election either through use of EVMs or for those eligible, through Postal Ballots, to exercise one’s franchise.

བཅོག་འཐུ་ཅིག་ནང་ མི་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོག་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་གི་ ཐོབ་དབང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཆོག་རྒྱན་འཕྲལ་ཆས་ཐོག་ལས་ ཡང་ན་ ཁྱད་ཡོན་ལྡན་མི་ཚུ་གིས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་ཐོག་ལས་ ཆོག་རྒྱན་བཙུགས་ནི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་མི་འདི་ལུ་ ཆོག་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་ཟེར་སྨྲས་ཨིན།

24. Why should one vote?

๒๔ ཆོག་རྒྱན་འདི་ གཱ་ཅི་འབད་བཙུགས་དགོས་སྨོ?

One should vote to have a say in the governance of the country by electing the Candidate and Party of choice to positions of authority, responsibility and leadership capable of ensuring the well-being of the people, peace and stability in the country. Every Voter must know that voting is a sacred and a valuable right. He/she must exercise this right according to his/her free will, without anybody’s influence.

དབང་འཛིན་གྱི་ཚོ་གནས་ཀྱི་ འགན་ཁུར་འབག་ནི་དང་ དབུ་ཁྲིད་འབད་དེ་ མི་སེར་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་ རང་བཅོན་གྱི་ཐབས་ལུ་ གདམ་ཁ་བརྒྱབ་པའི་ འདེམས་ངོ་དང་ སྲིད་དོན་ཆོག་པ་བཅོག་འཐུ་འབད་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་

སྐྱོང་འབད་མི་འདི་ལུ་ རང་གི་བསམ་འཆར་བཀོད་ནི་ཡོད་ལུ་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་དགོས་ཞེན། ཆོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་གཅིག་རང་ ཆོགས་ཆུན་བསྐྱར་ནི་འདི་ གནི་བ་རྩ་ཆེ་བའི་ཕྱིན་ཅན་ཅིག་དང་ རེན་ཐངས་ཆེ་བའི་ཐོབ་དབང་ཅིག་ཞེན་མ་ལུ་ཤེས་གོ། ཁོ་/མོ་གིས་ ཆོགས་ཆུན་བསྐྱར་ནི་འདི་ མི་ངོ་གི་གིས་བཆུད་བསྒུལ་ཡང་མེད་པར་ ཁོ་/མོ་རའི་ཐོབ་དབང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

25. Who can vote?

๒๕ ཆོགས་ཆུན་འདི་ གཅིས་བཙུགས་ནི་སྨོ?

A Bhutanese who has a Citizenship Identity Card, is not younger than 18 years of age on the qualifying date of an election and enrolled in the Electoral Roll of a particular *Demkhong* and possessing VPIC can vote in an election.

འབྲུག་པའི་མི་ཁྱངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་མི་ བཅག་འཐུ་ཅིག་གི་ཚ་བཞག་ཆོས་གྲངས་སྒེའུ་ སྐྱེས་ལོ་༡༨ ལས་མ་ཆུང་བ་ འབེལ་ཡོད་འདེམས་ཁོངས་ཅིག་ནང་ གི་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཚུད་དེ་ཡོད་མི་ཅིག་དང་ ཆོགས་ཆུན་བསྐྱར་ནི་མིའི་ངོས་འཛིན་འབྲ་པར་ཡོད་མི་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུའི་སྒེའུ་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་ཆོག།

26. Who cannot vote?

๒๖ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་མ་ཆོགཔ་གཅོ?

A person cannot vote if he/she is not a citizen of Bhutan, has not attained the minimum of 18 years of age on the qualifying date as specified by the Election Commission, is a Member of the Royal Family or Religious Personality**,** has been declared to be

mentally unsound or specifically barred from voting under the laws of the country.

མི་ངོ་ཅིག་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་མ་ཚོགཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཁོ/མོ་རང་ འབྲུག་པའི་མི་ཁྱངས་མེན་མི་ བཅཀ་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་ ཆ་བཞག་ཚེས་གངས་འདི་ལུ་ སྐྱེས་ལོ་༡༨ མ་ལང་མི་ སྐུ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་ ཡང་ན་ ཚེས་སྐོར་ཞུགས་མི་ཅིག་ཨིན་མི་ སེམས་ཁམས་ལེགས་ཤོམ་མེད་པ་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་ཡོད་པ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱན་བསྒྲུབ་ནི་ལས་ བཀག་ཆག་འབད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་ཨིན།

27. When to vote?

༢༧ ཚོགས་རྒྱན་ནམ་བཙུགས་དགོཔ་སྟེ?

Voting is done on the Poll Day announced by the Election Commission. A voter can get this information through radio, TV, newspapers, public notices and notification issued by the Election Commission as well as through the respective Dzongkhag and Gewog Administrations as the Election Schedule is publicized widely to the Voters/general Public.

ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་འདི་ བཅཀ་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་བའི་ཚོགས་རྒྱན་ཚེས་གངས་ལུ་བཙུགསཔ་ཨིན། ཚོགས་རྒྱན་སྐྱེས་མི་ཚུ་གིས་ འདི་གི་གནས་ཚུལ་འདི་ རྒྱང་བསྒྲགས་ རྒྱང་མཐོང་ གསར་ཤོག་ མི་མང་གསལ་བསྒྲགས་དེ་ལས་ བཅཀ་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ སྤེལ་བའི་བརྡ་འཕྲིན་ དེ་མ་ཚད་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱེས་མི་ཚུ་/མི་མངཡོངས་ལུ་ ཞུབ་སྤེལ་འབད་བའི་བཅཀ་འཐུའི་ལས་འཆར་དང་འཁྲིལ་ འབྲེལ་ཡོད་རྩོད་ཐག་དང་ ཤེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ཚུ་བརྒྱུད་དེ་ཡང་ཐོབ་ཚུགས།

On a Poll Day, the voters can visit the designated Polling Station and cast his/her vote any time after the commencement of Poll till the closure of Poll.

ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ངོས་འཛིན་འབད་ཡོད་མི་དེ་ཁར་འགྲོ་ཞིནམ་ལས་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཤུལ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་མཇུག་མ་བསྡུ་ཚུན་གྱི་རིང་ལུ་ ནམ་རང་བཙུགས་རུང་བཙུགས་ཆུགས།

A Postal Voter must cast her/his vote and send the Postal Ballot to the Returning Officer keeping in mind the last date for receipt of the Postal Ballot by the Returning Officer as notified by the ECB.

འགྲེམ་ཐོག་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ འཕྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལས་བརྟ་འཕྲིན་སྤེལ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་གྱིས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཞོག་ལེན་ནི་གི་ མཐའ་མཇུག་ཚེས་གྲངས་འདི་སེམས་ཁར་བཀལ་ཏེ་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་འདི་བཙུགས་ཞིནམ་ལས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཞོག་འདི་ ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ལུ་ གཏང་དགོ།

28. Where can one vote?

༢༨ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་འདི་ གནས་ལས་བཙུགས་ཆོགས་སྟེ་?

A voter can vote only at a notified polling station of a *Demkhong* where his/her *Mitsi* or *Gung* is registered for a period of not less than one year before the qualifying date and her/his name is enrolled in the Voters' List.

ཚོགས་ཆུན་སྒྲུར་མི་ཅིག་གིས་ ཆ་བཞག་ཚེས་གངས་སྤྱ་གོང་ལྟུ་ ལོ་དོ་གཅིག་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གི་དུས་ཡུན་ཅིག་གི་དིང་ལྟུ་ ཁོ་/མོ་རའི་མི་ཉིས་ ཡང་ན་ གྱང་ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ ཁོ་/མོ་རའི་མིང་གསལ་འདི་ ཚོགས་ཆུན་སྒྲུར་མི་གི་ཐོ་ནང་ཚུད་དེ་ཡོདཔ་བརྟན་སྦེལ་ཡོད་པའི་ འདེམས་ཁོངས་ཅིག་གི་ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་ཀྱངམ་ཅིག་ནང་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་ཆོག།

29. What is a *Demkhong*?

༢༩ འདེམས་ཁོངས་ཟེར་མི་འདི་ གཅིག་སྟེ་?

A constituency a pre-designated area from which Candidates can contest an election is also known as a *Demkhong* in Bhutan. A Candidate who wins the highest number of votes cast by voters of that area gets elected as its representative and Member of Parliament or Local Government.

འདེམས་ཁོངས་ཟེར་མི་འདི་ འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ བཅོག་འཐུ་ཅིག་གི་ ངོ་འགན་གཅིག་སྟེ་ ལས་འབད་ནི་ཨིན་ན་ སྤྱ་གོང་ལས་ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ ས་ཁོངས་ཅིག་ལུ་ སྨྲས་ཨིན། ས་ཁོངས་དེ་ཁའི་ཚོགས་ཆུན་སྒྲུར་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་ཡོད་པའི་ཁ་གྱངས་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་ཚོགས་ཆུང་ཡིག་ཚང་ཅིག་ འདེམས་ཁོངས་འདི་ ཁའི་ངོ་ཚབ་འབད་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་འབད་ བཅོག་འཐུ་གྱངས་ཨིན།

30. How can one find out where to vote?

༣༠ ཚོགས་ཆུན་གཅིག་སྟེ་ལུ་བཙུགས་ནི་ཨིན་ན་དེ་ གཅིག་འབད་ཅེས་ཚུགས་ནི་སྟེ་?

One can find out where to vote from the Electoral Roll and Voters' List. The name of the Polling Station designated to a Voter is also provided in the VPIC issued to him/her.

ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཆུན་གཅིག་ལུ་བཙུགས་ནི་ཁིན་ན་དེ་ བཅཀ་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་དང་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཚུའི་ཐོ་ནང་ཡས་ཨེས་ཚུགས། ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཅིག་ལུ་ དོས་འཛིན་འབད་བའི་ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་གི་མིང་འདི་ ཁོ་/མོ་ངང་ལུ་སྤྲོད་ཡོད་པའི་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མིའི་དོས་འཛིན་འབྲུ་པར་འདི་ནང་ལུ་ཡང་བཀོད་དེ་ ཡོད།

31. Can a person vote in more than one place?

༣༡ མི་ངོམ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཆུན་འདི་ས་གནས་གཅིག་ལས་ལྟག་སྟེ་ གཞན་ཁར་ཡང་ བཙུགས་ཆོག་གམ?

No. A voter cannot vote in more than one place or in more than one *Demkhong* for the same elections. This also means that a Postal Voter who has applied for Postal Ballot cannot vote in person in the Polling Station.

དེ་འབདཝ་རྐ་ལས་བཙུགས་མི་ཆོག་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཅིག་གིས་ བཅཀ་འཐུ་གཅིག་གི་དོན་ལས་ ཚོགས་ཆུན་འདི་ ས་གནས་གཅིག་ ཡང་ན་ འདེམས་ཁོངས་གཅིག་ལས་ལྟག་སྟེ་ གཞན་ཁར་རྐ་ལས་བཙུགས་མི་ཆོག། འདི་བརྒྱལ་འབད་ འགྲེམ་ཐོག་ཆུན་ཤོག་གི་དོན་ལུ་ ཞུ་ཡིག་ཕུལ་མི་ འགྲེམ་ཐོག་ཚོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་འདི་ནང་ མི་ངོམ་འབད་འོང་སྟེ་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་ཐབས་ མེད་ཨིན།

32. What will happen if one does not vote?

༣༢ གཉེམ་ཅིག་འབད་ ཚོགས་ཆུན་ས་བཙུགས་མི་རེ་ཡོད་པ་ཅིན་ གཅི་འབད་འོང?

Voting in Bhutan is not compulsory. But it is the sacred responsibility of every Bhutanese voter to exercise his/her right

to vote. If one does not vote he/she could be guilty of not fulfilling a fundamental responsibility in contributing to ensure a vibrant democracy, as envisioned by our selfless Leaders. It is also important for a voter to note that the opportunity to decide on the choice of representative in Government and Parliament only comes once every five years, and therefore it is an opportunity one cannot miss.

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཚོགས་རྒྱན་འདི་ ཞིན་ཅི་མིན་ཅིག་རང་ བཙུགས་དགོ་ཟེར་ཤ་མེད། ཞིན་རྟང་ ཚོགས་རྒྱན་བསྒྲུར་ནི་འདི་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་བསྒྲུར་ནི་གི་རང་དབང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ འབྲུག་མི་ཚོགས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་རེ་རེ་བཞིན་ལུ་ གནད་ཁག་ཆེ་བའི་འགན་ཁུར་ཞིན་མ་འབད་ ཡིད་ཆེས་བསྒྱེད་དགོ། གལ་སྲིད་གཤིས་རང་ འབད་རུང་ ཚོགས་རྒྱན་འདི་མ་བཙུགས་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ གཞན་ཕན་ཚན་གྱི་དབུ་ཁྲིད་པ་ཚུའི་ཐུགས་དགོངས་དང་འཁྱིལ་བའི་ ནུས་སྟོབས་ཅན་གྱི་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་ཡོངས་བཙོ་ནི་གི་ཕན་ཐོགས་ལུ་ ཁོ་/མོ་ར་ལུ་ཡོགས་པའི་ གཞི་རྟེན་འགན་ཁུར་འདི་མ་འབགས་ཞིན། དེ་མ་ཚད་ ཚོགས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་ཅིག་གིས་ གཞུང་དང་ སྡེ་ཚོགས་ནང་ལུ་ ངོ་ཚབ་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་ནི་གི་གྲོས་ཐག་ཆོད་ནི་གོ་སྐབས་དེ་ ལོ་ངོ་ལྔ་རེ་བར་ན་ ཚར་གཅིག་རྐྱངམ་ཅིག་ལས་ལྟག་མི་འོང་ནི་ཞིན་ལས་ འདི་བརྒྱམ་མའི་ གོ་སྐབས་འདི་ འཕྲོ་བརླག་གཏང་མི་འོང་ཟེར་ མནོ་བསམ་གཏང་དགོས་འདི་ཡང་ གལ་ཏེ་བཏག་ཆེ།

33. What happens if one does not vote for the most suitable Candidate?

༣༣ གཅེས་ཤིག་འབད་ འོས་འབབ་དྲག་ཤོས་ཡོད་མི་འདེམས་ངོ་འདི་ལུ་ ཆོགས་ཆུན་མ་བཙུགས་པ་ཅིན་ གཅེས་འབད་འོངམ?

If a voter does not vote for the most suitable Candidate it may result in electing a wrong Political Party or person who would come and stay in power for five years. This could mean the country having an inefficient and ineffective government. Such a government may not be able to provide good governance which in the end would harm the interest of the people and the country.

གལ་སྲིད་ འབྲུག་མི་ཆོགས་ཆུན་སྐྱར་མི་ཅིག་གིས་ འོས་འབབ་དྲག་ཤོས་ཡོད་པའི་ འདེམས་ངོ་འདི་ལུ་ ཆོགས་ཆུན་མ་བཙུགས་པ་ཅིན་ ལོ་ངོ་ལྔ་གི་ནིང་ལུ་ དབང་ཚད་སྐྱོང་མི་ འོས་འབབ་མེད་པའི་སྲིད་དོན་ཆོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་འདི་ བཅོག་ འབྲུག་གྲུབ་སྟེ་འཚོ་འོང། དེ་འབད་ཡར་སོང་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ ཆུལ་ཁབ་ནང་ འཛོན་ ཐངས་དང་ ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་ གཞུང་སྐྱོང་ཅིག་འབྱུངཝོང། དེ་བཟུམ་མའི་གཞུང་ འདི་གིས་ གཞུང་སྐྱོང་གི་ལྟ་འབད་ནི་ལུ་ སྡེ་གཅས་གྲུབ་མི་འོང་ནི་དེ་གིས་ མཐར་ཐུགས་ལུ་ མི་སེར་དང་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་དོན་ བསྐྱབ་དགོ་པའི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ལུ་ ཐོ་སྡོམ་ འབད་རདཝོག་འོང།

34. What are some yardsticks that a Voter may keep in mind while choosing a Candidate or Party?

༣༤ འདེམས་དོ་ ཡང་ན་ སྡིད་དོན་ཚོགས་པ་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་གི་སེམས་ཁང་བཞག་དགོ་པའི་ ཚད་གཞི་ཚུ་ ག་ཅི་རང་སྨོ?

In general, the Bhutanese Voters have the ability to discern the reliability and integrity of Candidates or Parties and the feasibility, strength and quality of their Vision and Campaign Manifesto. Nevertheless it is important to bear in mind not to indulge in or support use of divisive elements, hate speeches, mudslinging or abuse religion for political ends.

སྤྱིར་བཏང་གིས་ འབྲུག་མི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་ལུ་ འདེམས་དོ་ ཡང་ན་ སྡིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་ལུ་ ཡིད་ཆེས་དང་ དད་བདེན་ཡོད་གཱ་མེད་བལྟ་ནི་དང་ འདི་ཚུ་གི་དམིགཱ་གཏད་དང་ བསྒྲུབ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཁས་བླངས་གསལ་བསྒྲགས་ཚུ་ལུ་ འོས་འབབ་དང་ ནུས་ཤུགས་ དེ་ལས་ སྤྱད་ཚད་ཡོད་གཱ་མེད་གཱ་བལྟ་ནི་ཚུའི་ལྟོགས་གྱབ་ཡོད། ཞིན་རྒྱང་ སྡིད་དོན་གྱི་ཁེ་ཕན་ལུ་ ཕྱོགས་རིས་མེད་ནི་གི་དོན་ལས་ ཚོག་རྩྭབ་སྤྲབ་ནི་ དམའ་ཚབ་བརྒྱབ་ནི་ཚུ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ ཡང་ན་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཚུ་མ་འབད་བར་སྲོད་དགོ་པ་མ་ཚད་ ཆོས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཚུ་ ལོག་སྤྱོད་མ་འབད་བར་སྲོད་དགོ་པ་ཚུ་ཡང་ སེམས་ཁར་དེས་དགོ་པ་འདི་གཱ་ནི་བ་ཁག་ཅེ།

35. What are the grounds for Disqualifications of Candidates?

༣༥ འདེམས་དོའི་ཁྲད་ཚད་ཀེདཔ་ལུ་འགྱུར་ནི་གི་གཞི་རྟེན་ཚུ་ གཅི་རང་སྨོ?

As per Section 179 of the Election Act, the grounds for Disqualification of a Candidate or member holding elective office are if she/he has been convicted for any criminal offence and sentenced to imprisonment; found guilty of corrupt practice

at an election; dismissed or removed from public service or the corporate sector; failed to lodge account of election expenses; solicited or resorted to any form of fund raising for campaigning in an election to Parliament or Local Governments from private individuals or any agency; is married to a person who is not a citizen of Bhutan; accused of felony in a pending case and the competent Court has taken cognisance and charges have been framed against him/her; is in arrears of taxes or other dues to government; has an existing contract with the government which has not been fully performed; is working as a civil servant; holds any office of profit; or is so disqualified under Election Act.

བཅའ་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚོས་༡༩༨ པ་དང་འཁྲིལ་ འདེམས་ངོ་ཅིག་ཁྲད་ཚད་མེད་པ་ལུ་འགྱུར་ནི་གི་གཞི་རྟེན་ ཡང་ན་ ཁེ་འབབ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་འཚང་མི་འཐུས་མི་ཚུ་ཡང་ གལ་སྲིད་ཁོ་/མོ་རང་ ཉེས་སྐྱོན་གྱི་གནོད་འགེལ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་བཅོད་གྲྭབ་སྟེ་བཅོན་ཁྲིམས་སྒྲིན་པ། བཅག་འཐུ་ཅིག་གི་སྐབས་ལུ་ དན་ལྷན་གྱི་བྱ་སྤྱད་འཐབ་པ། མི་དམངས་ལས་གཡོག་ ཡང་ན་ ལས་འཛིན་ཚུ་ལས་ ཕྱིར་འབྱད་ཡང་ན་ བཏོན་བཏང་བ། བཅག་འཐུའི་ཟད་གོན་གྱི་རྩིས་ཁ་ཕུལ་བར་ཡོད་པ། སྐེར་མི་ངོ་རྒྱུང་ ཡང་ན་ ལས་སྟེ་གང་རུང་ཅིག་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུ་ཅིག་གི་བསྒུལ་བསྒྲགས་ཀྱི་དོན་ལས་ མ་དཔྱལ་ཞུ་བསྒུལ་ ཡང་ན་ རྣམ་གཞག་གང་རུང་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་མ་དཔྱལ་བཟོ་བ། འབྲུག་མི་མེན་མི་དང་གཅིག་ཁར་གཉེན་དུ་བསྟོམ་ཡོད་པ། ཐག་མ་ཆོད་པའི་རྩོད་གཞི་ཅིག་ནང་ ཉེས་ཆེན་གྱི་ཁ་ཉེས་བཀལ་ཡོད་པའི་ཁར་ དབང་ལྡན་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ལེན་གྲུབ་སྟེ་ ཁོ་/མོའི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་ ཉེས་འཛུགས་བཀོད་གྲུབ་པ། གཞུང་ལུ་ཕུལ་དགོ་པའི་ཁྲལ་འབབ་ ཡང་ན་ འབྲུལ་སྐྱེ་གཞན་གྱི་ཆད་ལུས་ཡོད་པ། གཞུང་དང་གཅིག་ཁར་ དངོས་ཡོད་ཁ་འབག་གི་ལྷ་ཅིག་ ཉིལ་བྱར་མ་གྲུབ་པར་ཡོད་པ། གཞུང་

གཡོགས་ཅིག་འབད་ལྟ་འབད་དེ་ཡོད་པ། ཁེ་འབབ་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆར་མི་ཞིན་པ་ཡང་ བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་གི་མངའ་འོག་ དེ་བཞིན་གྱི་ཁྲད་ཚད་ལས་འགལ་བ།

As per Section 183, a member of the Royal Family shall not participate in the electoral process.

བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༨༣ པ་དང་འཁྲིལ་ སྐུ་འཁོར་ལྷན་རྒྱས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཅིག་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཆོག།

Similarly, as per Section 184, a members of any religion or religious institutions shall neither join a political party nor participate in the electoral process as they must remain above politics and can not use their influence for the benefit of any party or candidate.

དེ་བཟུམ་འབད་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ཚན་༡༨༤ པ་དང་འཁྲིལ་ ཆོས་སྲིད་ ཡང་ན་ ཆོས་སྲིད་གཙུག་སྲིད་གང་རུང་ཅིག་གི་འཐུས་མི་ཅིག་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་ནང་འཛུལ་ཞུགས་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་རིམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཚུ་མ་མཇད་པར་ སྲིད་དོན་གྱི་གོང་ལུ་བཞུགས་ཏེ་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཡང་ འདེམས་དོ་གཡུལ་ཚུ་ལུ་དོན་ལས་ བརྒྱུད་བསྒུལ་ཚུ་ལུ་ལེན་འཐབ་ནི་མི་འོང་།

POLL DAY PROCEDURES

ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་གི་རིམ་པ།

36. What are the polling procedures?

༣༦ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ནང་གི་རིམ་པ་ཚུ་གཅིར་སྨོ?

On the Poll Day for Parliamentary election, a voter goes through the following steps:

སྤྱི་ཚོགས་བཅག་འཐུའི་ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ འོག་གི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འཚོལ་ཞིན།

Step 1: On entering a polling booth, a voter goes to the First Polling Officer to check his/her identity in the Voters' List by producing the VPIC. In case of a polling station with biometric verification, the voter's identity can be made known through the machine reading of the finger without the need for a voter to produce VPIC or other identification documents. We hope these will minimize any incident of a voter having to return without casting his/her ballot for want of such a document.

གོ་རིམ་༡: ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ནང་འཛུལཔ་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འབྲུ་ཡར་འདི་སྟོན་ཐོག་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཐོ་འདི་ནང་ ཁོ་/མོ་རའི་ངོ་སྤྲོད་བརྒྱག་ཞིབ་འབད་ནི་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་ དང་ པམ་འདི་འབད་སར་འཚོལ་ཞིན། གལ་སྲིད་ ངོས་འཛིན་འཐུལ་ཆས་ཡོད་པའི་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ཅིག་གི་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་གི་ངོས་འཛིན་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འབྲུ་པར་ ཡང་ན་ ངོས་འཛིན་འབད་ནི་གི་ཡིག་ཆ་གཞན་སྟོན་མ་དགོ་པར་ ལག་པའི་མཛུབ་མོ་ཞེབ་

ཐོག་ལས་ འཕྲལ་ཆས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་འབད་ཚུགས། ཐབས་ཤེས་འདི་གིས་ ཆོག་རྒྱུན་མི་ཅིག་ལུ་ ཡིག་ཆ་དེ་བཟུམ་སྟོན་དགོཔ་ཡོད་ལས་ ཁོ་/མོ་རའི་ཆོག་རྒྱུན་མ་བཙུགས་པར་ ལོག་སྟེ་འགྲོ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ གཅིག་ཁྱད་ཅིག་ལུ་ འགྲུར་འོང་མཛེ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

The First Polling Officer shall then call out aloud his/her name and serial number so that polling representatives are made aware of the presence of the voter. At this stage, a polling representative may challenge the identity of a voter.

ཆོག་རྒྱུན་འགོ་དཔོན་དང་པམ་དེ་གིས་ དེ་ཁའི་ཆོག་རྒྱུན་ངོ་ཚབ་ཚུ་ལུ་ མི་ངོ་དེ་གི་ ངོ་སྤྲོད་དོན་ལས་ མིང་དང་ གོ་རིམ་ཨང་གྲངས་ཚུ་ སྐད་ཡུག་འབད་འབོ་ནི་ཨིན། དེ་སྐབས་ཆོག་རྒྱུན་ངོ་ཚབ་ཚུ་གིས་ ཆོག་རྒྱུན་སྒྲུབ་མི་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད་འདི་ལུ་ དོགས་པ་ཆགས་པ་ཅིན་སྟབ་ཆོག།

Step 2: If the identity of a voter is not challenged, he/she can proceed to the Second Polling Officer. The Second Polling Officer will record the serial number in the Register of Voters and then marks the prescribed finger of the voter with indelible ink. The voter will sign or affix thumb impression in the Register of Voter List. The Officer will then give the voter a signed Voter's Slip.

གོ་རིམ་༢: གལ་སྲིད་ ཆོག་རྒྱུན་སྒྲུབ་མི་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད་ལུ་ དོགས་པ་ཡོད་པ་འབད་སྟབ་མི་གི་ཡང་མེད་པ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཆོག་རྒྱུན་འགོ་དཔོན་ གཉིམ་པམ་འབད་སར་འགྲོ་དགོ། ཆོག་རྒྱུན་འགོ་དཔོན་གཉིས་པམ་དེ་གིས་ ཆོག་རྒྱུན་སྒྲུབ་མི་གི་ཐོ་དེབ་ནང་ གོ་རིམ་ཨང་གྲངས་འདི་ ཐོ་བཀོད་འབད་དེ་ ཆོག་རྒྱུན་སྒྲུབ་མིའི་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་མཚྭབ་མོ་གྱུར་ ཡུན་རིང་དག་མ་བཏུབ་པའི་ སྐག་རྩེ་བཀལ་འོང།

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་གིས་ ཐོ་དེབ་ནང་ མིང་རྟགས་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ལག་རྟེས་བཀལ་དགོ། འདི་གི་ཤུལ་ལས་ འགོ་དཔོན་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་དེ་ལུ་ མིང་རྟགས་བཀོད་པའི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་ངོ་རྟགས་ཞོག་འཛིན་ཅིག་བྱིན་འོང།

Step 3: The voter will take the Slip to the Third Polling Officer who files the Slip and presses the “Ballot” button of the EVM while directing the voter to the Voting Compartment to cast his/her vote. In case of poll for multiple posts, the voter should move to the next voting compartment to cast his/her vote upon being instructed by the Third Polling Officer that he/she should do so.

གོ་རིམ་༤: ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་གིས་ ཤོག་འཛིན་འདི་ ཤོག་འཛིན་བསྡུ་ལེན་འབད་མི་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་མར་ཕེབས་འབད་དེ་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱོང་ནི་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་སའི་ཁང་མིག་ནང་ འཚུ་ནི་གི་བར་སྟོན་འབད་མི་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་གསུམ་པམ་འབད་སར་སྐྱེལ་དགོ། གལ་སྲིད་ གོ་གནས་སྣ་ཁག་གི་ཚོགས་རྒྱན་འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་གསུམ་པམ་འདི་གི་ཁ་བཀོད་དང་འཁྲིལ་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱོང་ནི་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་ཁང་མིག་ཤུལ་མམ་དེ་འབད་སར་འཚུ་དགོ།

Step 4: **Voting Procedure**

གོ་རིམ་༥: ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཐང་ས་ཀྱི་རིམ་པ།

Inside the Voting Compartment a voter must press the Grey Button on the Balloting Unit of the Voting machine against the name and photograph of the Candidate (in case of a National Council, General Election or Local Government Elections) or Election Symbol of Political Party of his/her choice (in case of a

Primary Round). The EVM is programmed to register only one vote for each voter.

ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་སའི་ཁང་མིག་ནང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ འདེམས་ངོའི་མིང་དང་ ངོཤར (རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་དང་ སྤྱིར་བཏང་བཙགས་འཐུ་ ཡང་ན་ སས་གནས་གཞུང་གི་བཙགས་འཐུ་ཞིན་པ་ཅིན་) ཡང་ན་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་ངོ་རྟགས་གྱང་ (འགོ་ཐོག་བཙགས་འཐུའི་སྐབས) ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་དེ་གྱང་ ཁ་མདོག་ཐལ་དཀར་སྒེ་ཡོད་པའི་འཕྲུལ་རྟག་དེ་ ཞེབས་ནི་ཞིན། ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་རེ་རེ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་གཅིག་རྒྱངམ་ཅིག་ལས་ལྟག་ བཙུགས་མ་བཏུབ་ཞིན་པའི་ བཟོ་བསྐྲུན་ལས་རིམ་གྱི་འཕྲུལ་ཆ་ཅིག་ ཞིན།

When a Grey Button of his/her choice is pressed, a Red Lamp will glow against the name and symbol of the Candidates she/he has chosen.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ཁ་གི་ འཕྲུལ་རྟ་ཐལ་དཀར་འདི་ ཞེབས་པའི་སྐབས་ ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ཁ་བརྒྱབ་པའི་འདེམས་ངོ་གི་མིངདང་ ངོ་རྟགས་དེ་ཁར་ལས་ མེ་དམར་པོ་ཅིག་གི་བརྡ་ཚོན་སྤོན་འོང།

At the same time a Beep Sound can be heard by all, indicating that the voter in the Voting Compartment has cast his/her vote and it has been recorded. The busy lamp will go off in the Control Unit.

དེ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོགས་རྒྱན་ཁང་མིག་ནང་ཡོད་པའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་དེ་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་འདི་ བཙུགས་ཡོདཔ་དང་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད་པའི་བརྡ་ཚོན་ལུ་

དེ་ཁར་ཡོད་མི་ཚ་མཉམ་གྱིས་གོ་ཚུགས་པའི་བརྡ་སྐད་ཅིག་གོ་འོང་། ཚད་བཟུང་འཕྲལ་ཆས་དེ་གྱང་ མེ་ཅིག་གི་བརྡ་སྟོན་འབད་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ཡལ་ཏེ་འགྱོ་འོང་།

Since casting of a vote is important and secret no one will be allowed to take photographs or witness a voter casting his/her vote. Even the polling officials or representatives, under any pretext, may not enter the Voting Compartment while a voter is casting his/her vote. If a voter is physically challenged and requires help, he/she will be permitted to take a helper of his/her choice who must also be an eligible voter.

ཆོ་གས་རྒྱན་བསྒྲུར་ནི་འདི་ ག་ནི་བ་གནད་ཁག་ཅན་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་ བཙུགས་དགོས་ཅིག་འབད་ནི་དེ་གིས་ ཆོ་གས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་ཅིག་ ཁོ་/མོ་རའི་ཆོ་གས་རྒྱན་བཙུགས་པའི་སྐབས་ མི་ངོ་གི་གིས་ཡང་ པར་བཀྲབ་ནི་ ཡང་ལྟ་ནི་ཚུད་འབད་མི་ཆོག། མཐའ་ན་ཆོ་གས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་ཚུ་ ཡང་ན་ ངོ་ཚབ་ཚུ་གིས་ ཆོ་གས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་ཅིག་ ཁོ་/མོ་རའི་ཆོ་གས་རྒྱན་བཙུགས་པའི་སྐབས་ གནད་དོན་གཞན་ཅིག་བཟོ་སྟེ་ ཆོ་གས་རྒྱན་ཁང་མིག་ནང་འཛུལ་ནི་ཚུ་མི་ཆོག། གལ་སྲིད་ ཆོ་གས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་ཅིག་ གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོའི་ལན་ལག་ཚུ་ལུ་ བྱ་སྤྲབས་མ་བདེ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ཡོད་དེ་ གོགས་རམ་ལུ་བརྟེན་དགོས་ཞིན་པ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་རའི་གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་ འདི་ཡང་ཁྱད་ཡོན་ལྡན་པའི་ཆོ་གས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་ཞིན་མ་ཅིག་ གོགས་རམ་འབད་མི་སྟེ་ འཛིན་ཆོག།

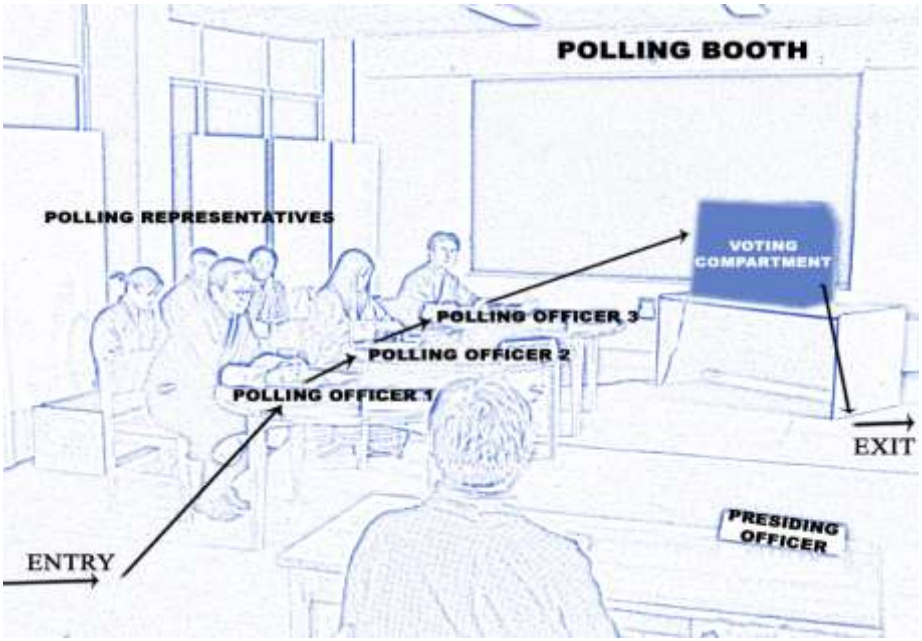

Continuous efforts are being made to improve the system taking advantage of strides in technology to improve the system.

ལམ་ལུགས་ཡར་དྲག་བཟོ་ནི་ལུ་ ཚན་རིག་གི་འཕོ་གྱུར་དང་འཁྲིལ་བའི་ ཁེ་ཕན་ལེན་ཐབས་ལུ་ ལམ་ལུགས་ཡར་དྲག་གི་བརྩོན་ཤུགས་ཆུ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་རང་འབད་དེ་ཡོད།

Accordingly biometric technology will be employed to help verification of identity of voters more efficiently to reduce time spent by voters queuing at a polling station, particularly at larger Polling Stations.

འདི་དང་འཁྲིལ་ ཆོག་རྒྱན་ས་ཁོངས་ཅིག་དང་ ལྷག་པར་དུ་ མི་གངས་རྒྱ་ཆེཤ་ཡོད་པའི་ཆོག་རྒྱན་ས་ཁོངས་ཆུ་ནང་ ཆོག་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཆུ་ ཐུལ་སྒྲིག་སྟེ་སྡོད་དགོ་པའི་ དུས་ཚོད་མར་ཕབ་འབད་ནི་ལུ་ ཆོག་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཆུའི་ངོ་རྟགས་ཀྱི་བདེན་དཔྱད་ཕན་ནུས་ཅན་ཀྱི་ཐབས་ལུ་ ངོས་འཛིན་འཕྲུལ་རིག་འདི་བཙུགས་ནི་ཨིན།

This system will capture the finger prints and photographs of each voter and save in the database. Besides identity verification of a Voter, using biometric-based software applications, other important activities include Voter Registration, Voter Transfer, declaration of results and Printing of Electoral Roll and VPICs.

ལམ་ལུགས་འདི་ནང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ ལག་མཛུབ་ཀྱི་ལག་རྩེས་དང་ དོཔར་ཚུ་ལེན་ཏེ་ གནས་བསྡུད་ནང་ བཙུགས་ཏེ་བཞག་འོང། དོས་འཛིན་འཕྲལ་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་གི་ བདེན་དཔྱད་དོ་སྣོད་ འབད་ནི་དེ་གིས་མ་དོ་བར་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་གི་ཐོ་བཀོད་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་གནས་སོར་ སྤྱད་འཐས་གསལ་བསྒྲགས་ དེ་ལས་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་དོས་འཛིན་འབྲུ་བར་ པར་བསྐྲུན་འབད་ནི་ཚུ་ཅིས་ཀྱི་ ལས་དོན་ གཞན་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཨན་ཐོགས་ཡོད།

37. Will there be separate Voting Compartments if the National Council poll is held on the same date as the Primary Round or the General Elections of the National Assembly Elections?

༣༧ གལ་སྲིད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེའི་ཚོགས་རྒྱན་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འགོ་ཐོག་བཅག་འཐུ་ ཡང་ན་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུའི་ཚེས་གྲངས་དང་ དུས་སྐབས་ཅིག་ལུ་ འགོ་འཛེན་འཐབ་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་ཁང་མིག་ སོ་སོར་འབད་འོང་གམ་ ?

A Polling Station for the Primary Round shall have one dedicated Voting Compartment with an EVM bearing the name of the Political Parties with corresponding coloured picture of their Election Symbols in the Primary Round.

འགོ་ཐོག་བཅོག་འཐུའི་ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་འདི་ཁར་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུའི་མིང་དང་ རང་སོའི་བཅོག་འཐུའི་ངོ་རྟགས་དང་བཅས་པ་འབད་ ཚོགས་ཆུན་འཕྲལ་ཆ་དང་སྦྲགས་པའི་ ཚོགས་ཆུན་ཁང་མིག་གཅིག་ སོ་སོར་འབད་རང་བཞག་འོང།

A Polling Station for the National Council election shall have one dedicated Voting Compartment with EVM commissioned to bear the names of the contesting Candidates. If there is only one Candidate it will carry the name of the candidate with his/her photograph with a choice of “Yes” or “No”.

ཆུལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་བཅོག་འཐུའི་ ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་འདི་ཁར་ དོ་འགྲན་འབད་མི་གི་འདེམས་ངོའི་མིངདང་བཅས་པ་འབད་ ཚོགས་ཆུན་འཕྲལ་ཆ་དང་སྦྲགས་པའི་ ཚོགས་ཆུན་ཁང་མིག་གཅིག་ སོ་སོར་འབད་རང་བཞག་འོང། གལ་སྲིད་འདེམས་ངོ་གཅིག་ལས་ལྡག་མེད་དེ་འབད་བ་ཅིན་ འདེམས་ངོའི་མིང་གྱང་ “དགོ་” དང་ “མི་དགོ་” གི་གདམ་ཁ་བཀོད་དེ་འོང།

A Polling Station for the General Election shall have one dedicated Voting Compartment with EVM commissioned to bear the names of Candidate, with his/her PP sized photograph and, the name and election symbol of his/her Political Party.

སྤྱིར་བཅོག་བཅོག་འཐུའི་ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་འདི་ཁར་ འདེམས་ངོའི་མིངདང་གཅིག་ཁར་ ཁོ་/མོ་རའི་ ལམ་ཡིག་ངོ་ཤར་གྱི་ཆུ་ཚོད་དང་སྦྲགས་ ཁོ་/མོ་རའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་མིངདང་ བཅོག་འཐུའི་ངོ་རྟགས་ དང་བཅས་པ་འབད་ ཚོགས་ཆུན་འཕྲལ་ཆ་དང་སྦྲགས་པའི་ ཚོགས་ཆུན་ཁང་མིག་གཅིག་ སོ་སོར་འབད་རང་བཞག་འོང།

In case, the Primary Round and the National Council elections are conducted on the same date in the same Polling Station, the

Polling Station shall have two separate Voting Compartments. Similarly, if the General and the National Council elections are conducted on the same date in the same Polling Station, the two separate Voting Compartments will have the respective EVMs prepared as explained above.

གལ་སྲིད་ འགོ་ཐོག་བཅོག་འཐུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་བཅོག་འཐུ་འདི་ ཆོས་ གྲངས་གཅིག་གྱུར་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་གཅིག་ཁར་འབད་ན་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་འདི་ཁར་ ཚོགས་རྒྱན་ཁང་མིག་གཉིས་ སོ་སོར་ འབད་བཞག་འོང། དེ་བཟུམ་འབད་ གལ་སྲིད་ སྤྱི་ནང་ཉིད་བཅོག་འཐུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་བཅོག་འཐུ་འདི་ ཆོས་གྲངས་གཅིག་གྱུར་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་གཅིག་ཁར་འབད་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ གོང་འཁོད་བཀོད་དོ་བཟུམ་ འབད་རང་ ཚོགས་རྒྱན་ཁང་མིག་གཉིས་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་དང་བཅས་པ་འབད་ གྲ་སྒྲིག་འབད་བཞག་འོང།

38. What precaution should a voter take on the day of polling?

༣༨ ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ སེམས་ཁར་དྲན་དགོཔ་གཅིག་ཅིན་ སྟེ་?

A Voter must carry his/her VPIC and CID card to the Polling Station.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ནང་འགྲོ་བའི་སྐབས་ ཁོ་/མོ་རའི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་དོས་འཛིན་འདྲ་པར་དང་ མི་ཁྱངས་དོ་སྟོད་ལག་ཁྱེར་འབག་འོང་དགོ།

A voter should be aware that the election related offences are penal offences and can be prosecuted under law. In particular, a voter must refrain from:

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་ཚུ་ ཉེས་འགེལ་གྱི་གནོད་འགེལ་ཚུ་འབདཔ་ལས་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ ཉེས་བཅེད་འབད་ནི་ཨིན་མི་དེ་ སེམས་ཁར་ཉེས་དགོ། ལྟག་པར་དུ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ འཛེམ་དགོཔ་འདི་ཡང་

(a) Offering or accepting money or any other gratification either to vote for or not to vote for a particular Political Party or Candidate;

(ཀ) དམིགས་བསལ་གྱི་ སྡེད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་བཙུག་ནི་དང་ བཙུགས་མ་བཙུག་ནིའི་དོན་ལུ་ དངུལ་སྤྱད་ནི་དང་ལེན་ནི་ ཡང་ན་ གཞན་དགའ་མཐུན་གྱི་མཐུན་འགྱུར་བཟོ་ཐོག་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་བཙུག་ནི།

(b) Inducing by way of liquor, feast, gifts, etc. to vote for or not to vote for a particular Political Party or Candidate;

(ཁ) དམིགས་བསལ་གྱི་ སྡེད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་བཙུག་ནི་དང་ བཙུགས་མ་བཙུག་ནིའི་ཐབས་ལུ་ སྐྱོ་ཆང་ བྷིན་དང་ ཕྲོ་ཁ་ དེ་ལས་ གསོལ་རས་བྷིན་ནི་ དེ་ལས་ གཞན་མཐུན་ལས་ འགྱུར་ཐབས་དོན་ལུ་ རྒྱུད་བསྐུལ་འབད་མི་ཚུ།

(c) Inducing to vote or not to vote for a particular Political Party or Candidate on the grounds of religion, caste, community, beliefs or place of birth;

(ཀ) དམིགས་བསལ་གྱི་ སྡིད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ ཚོས་ལུགས་ རིགས་བརྒྱུད་ མི་སྡེ་ དེ་ལས་སྐྱེས་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་གི་གཞི་རྟེན་ཐོག་ལས་འབད་དཀོག་ཡོད་ལུ་ སེམས་འགྱུར་བཏུག་ཞིནམ་ལས་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་བཏུག་ནི་དང་ བཙུགས་མ་བཏུག་མི་ཚུ།

(d) Threatening another voter; and

(ང) ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་གཞན་མི་ཚུ་ལུ་ འདོ་གཏིགས་སྟོན་ཏེ་འཛིགས་སྣང་ཡང་ བཏུག་མི་ཚུ།

(e) Arranging transport for the voters by Political Parties and Candidates or arrangements made on their behalf for traveling to or from any polling station.

(ཅ) སྡིད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལས་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལུ་ ཕར་ཚུར་འགྲོ་བའི་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ཞབས་ཏོག་བྱེད་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཁོངས་གི་དོན་ལས་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་སའི་ས་གནས་གཅིག་ལས་གཅིག་ལུ་ ཕར་ཚུར་སྐྱེན་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཚུ།

39. Who is a polling representative?

๓๙ ཆོགས་ཆུན་ངོ་ཚབ་ཅར་མི་འདི་གས།ོ?

A polling representative is a voter from that particular *Demkhong* authorised by a Political Party or a Candidate as their representative and permitted by the Election Commission to witness the conduct of polls.

ཆོགས་ཆུན་ངོ་ཚབ་ཅར་མི་འདི་ ཆོགས་ཆུན་འགོ་འདྲེན་གྱི་དཔང་པོ་འབད་ནི་ལུ་ སྡིད་དོན་ཚོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་ཅིག་གིས་ ཁོངས་འཛིན་ཚབ་ཅིག་འབད་ནི་ལུ་

གནང་བ་སྤྲོད་དེ་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གནང་བ་གླུབ་ཡོད་མི་ དམིགས་བསལ་འདེམས་ཁོངས་དེ་ནང་གི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨེན།

40. What happens when the identity of a voter is challenged?

๔๐ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད་ལུ་ དོགས་པ་བཀོད་མི་འཐོན་ཀྱི་འབད་བ་ཅིན་ གཅི་འབད་འོང་?

When the identity of a voter is challenged by a polling representative, the Presiding Officer asks the challenger to prove the challenge and the voter to produce his/her Citizenship Identity Card. If the challenge is found baseless the voter is allowed to vote. If the challenge is established, the voter is handed over to the police.

ཚོགས་རྒྱན་ངོ་ཚབ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད་ལུ་ དོགས་པ་བཀོད་མི་འཐོན་ཀྱི་འབད་བ་ཅིན་ སྤེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་འདི་གིས་ དོགས་པ་བཀོད་མི་ལུ་ དོགས་པ་ཆགས་དགོ་པའི་བདེན་ཁུངས་བཀལ་བ་རྐྱབ་དགོ་པ་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་ལུ་ ཁོ་/མོ་རའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་ངོས་འཛིན་འབྱ་བར་སྤྲོད་བཅུག་དགོ། གལ་སྲིད་དོགས་པ་ཆགས་མི་འདི་ བདེན་ཁུངས་མེད་དེ་འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་བཅུག་དགོ། གལ་སྲིད་དོགས་པ་ཆགས་མི་འདི་གི་ བདེན་ཁུངས་འཐོན་ཀྱི་འབད་བ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་འདི་ ཁྲིམས་སྲུང་འགག་པ་ལུ་རྩིས་སྤྲོད་འབད་དགོ།

41. What happens if a voter finds that someone else has already voted in his name?

๔๑ གང་དེམ་ཅིག་འབད་ མི་གཞན་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་གི་མིང་ཐོག་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ གལ་སྲིད་སྤྲོ་འབད་ནི?

If a voter is told by the First Polling Officer that a vote has already been cast in his/her name, he/she is required to inform the Presiding Officer immediately. The law allows such a voter to cast his/her vote on the Provisional Ballot Paper.

གལ་སྲིད་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་ དང་པམ་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་ལུ་ ཁོ་/མོ་གི་མིང་ཐོག་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་ཅི་ཨ་ཡས་ བཙུགས་ཚར་ཡོད་པ་ལུ་སྤྲད་སྲིད་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་གིས་ དེ་འཕྲལ་ལས་ སྐེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ལུ་ སྐྱན་ཞུ་འབད་དགོ། ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྱིལ་ དེ་བརྒྱམ་མའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་ལུ་ ཁོ་/མོ་རའི་ ཚོགས་རྒྱན་འདི་ འཕྲལ་སྤྱབས་ཚོགས་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་ཤོག་ཐོག་ལུ་བཙུགས་བཏུག་དགོ།

42. Whom can a voter approach if he/she has any problem?

๔๒ གང་དེམ་ཅིག་འབད་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཅིག་ལུ་ བྱ་སྐྱབས་མ་བདེ་ཤ་རེ་འབྱུང་སྲིད་ འབད་བ་ཅིན་ གང་དག་ཅིག་ཁར་འཚེལ་བ་འཐབ་དགོཔ་སྲོལ་?

If a voter finds that information in the Electoral Roll or VPIC is incorrect, he/she should approach the concerned Dzongkhag Election Office or the Department of Electoral Registration and Boundary Delimitation at ECB Head Office. In case of problems during elections he/she can approach the Returning Officer of his/her *Demkhong*, Presiding Officer at the Polling Booth or a National Observer appointed by the Election Commission.

གལ་སྲིད་ ཆོག་མ་རྒྱུན་སྐྱར་མི་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ ཡང་ན་ ཆོག་མ་རྒྱུན་སྐྱར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་བར་ནང་གི་བརྟ་དོན་འདི་ འཛོལ་བ་ཡོད་པ་ལུ་ཤེས་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་གིས་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོག་མ་ ཡིག་ཚང་ལྷེ་བ་ནང་ལུ་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་བགོ་དང་བཅད་མཚམས་ལས་ ཁྲངས་དང་གཅིག་ཁར་འབྲེལ་བ་འཐབ་དགོ། གལ་སྲིད་ དཀའ་ངལ་འདི་བཅག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ཕེན་པ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཁོ་/མོ་རའི་འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ལུ་དང་ ཆོག་མ་རྒྱུན་ས་ཁོངས་ནང་ཡོད་པའི་སྡེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོག་ཀྱིས་ བསྐོ་བཞག་འབད་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལྷ་རྟོག་པ་དང་གཅིག་ཁར་འབྲེལ་བ་འཐབ་དགོ།

POSTAL BALLOT

འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག

43. What is a Postal Ballot?

๔๓ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་ཅེར་མི་འདི་ གཅི་སྨོ?

A Postal Ballot is the system of casting a vote through post by a specific group of voters as provided in the Election Act of Bhutan.

འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་ཅེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་བཀོད་མི་དང་འཁྲིལ་ དམིགས་བསལ་སྡེ་རིམ་ཅན་གྱི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱར་མི་ཚུ་གིས་ འགྲེམ་གྱི་ ཐོག་ལས་ཆོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་གི་ ལམ་ལུགས་འདི་ལུ་སྤྲྭབ་ཨིན།

44. Who are entitled to vote by post?

๔๔ འགྲེམ་གྱིས་ཐོག་ལས་ ཆོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་གི་ཐོབ་ལམ་ཡོད་མི་གཅངས་སྨོ?

Voters who are on diplomatic assignments, working in Bhutanese Embassies, on special duty abroad, their spouses and dependents, civil servants, and those serving in the armed forces, officials on election duty and their spouses, students and trainees and voters specifically permitted by the Election Commission can vote through Postal Ballots, including the Voters who are out of the country as students and trainees.

ཕྱི་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ འབྲུག་གི་གཞུང་ཚབ་ཡིག་ཚང་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་དང་ ཕྱི་འཐེལ་དོན་གཅོད་པ་ཚུ་ དེ་ལས་ཕྱི་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ དམིགས་བསལ་གཞུང་གི་ལྟ་འཁྲིལ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་ དེ་ཚུའི་བཟའ་བྷ་དང་ བརྟེན་སྡོད་མི་ཚུ་ ཞེ་གཡོགཔ་ཚུ་ དམག་སྡེ་ཁག་ནང་སྡུག་ཕྱི་ཞུ་ཡོད་མི་ཚུ་ བཅོག་འཐུའི་ལྟ་འཁྲིལ་འབག་འབག་མི་འགོ་

དཔོན་ཚུ་ དེ་ལས་དེ་ཚུའི་བཟའ་ཟླ་ཚུ་ སློབ་ཁྲག་དང་ སྤྱོང་བརྡར་འབད་མི་ཚུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་བ་གླུབ་པའི་ ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ དང་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ཤེས་ཡོན་སྤྱང་མི་སློབ་ཁྲག་དང་ སྤྱོང་བརྡར་འབད་མི་ཚུ་དང་ བཅས་པ་ཚུ་གིས་ འགེམ་ཐོག་གི་ཆུན་ཤོག་བཙུགས་ཏེ་ ཆོགས་ཆུན་བཙུགས་ཆོག།

45. How Does the Postal Ballot system work for Postal Voter?

๔๕ འགེམ་ཐོག་ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གི་དོན་ལས་ འགེམ་ཐོག་ཆུན་ཤོག་གི་ལམ་ལུགས་འདི་ གཅེ་འབད་འགོ་བཏུབ་པས་?

A Postal Voter has to fulfill 3 vital Steps (RAV):

འགེམ་ཐོག་ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ གནའ་བ་ཁག་ཆེ་བའི་ཚོ་རིམ་གསུམ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

(a) He/she has to <u>Register</u> as postal voter with the ECB. An eligible postal voter must register with the Department of Electoral Registration, in the prescribed form which is available on the ECB Website, Dzongkhag Election Office. This must be done before the last date for registration.

(ཀ) ཁོ་/མོ་གིས་ འཐུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ལུ་ འགེམ་ཐོག་ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཅིག་ཨེནམ་ལུ་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ། འགེམ་ཐོག་ཆོགས་ཆུན་སྐྱུར་ནི་ལུ་ ཁྲད་ཡོན་ལྷན་མི་ཅིག་གིས་ འཐུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོངས་འཛོལ་འཆར་སྤྲོའི་ནང་ལས་དང་ རྩོད་ཁག་བཅག་འཐུ་ཡིག་ཚང་ནང་ལས་ ཐོབ་ཚུགས་ནི་ཨིན་པའི་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་འཛིལ་ཡོག་ཐོག་ བཅག་

འཐུའི་ཐོ་བཀོད་ལས་ཁྲངས་ལུ་ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ། གོ་རིམ་འདི་ ཐོ་བཀོད་མཐའ་མཇུག་ཚོས་གྲངས་ཀྱི་སྤྱི་གོང་ལས་འབད་དགོ།

(b) He/she has to Apply for a Postal Ballot. This has to be done after the notification calling the Elections have been issued by ECB in the prescribed form. The Form must be signed by the applicant in the presence of a competent witness and be delivered by hand, diplomatic pouch or by registered post. The application must reach the Returning Officer of the *Demkhong* not later than the date and time notified by the Election Commission.

(ཁ) ཁོ/མོ་གིས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་གི་དོན་ལས་ ཞུ་ཡིག་བཙུགས་དགོ། གོ་རིམ་འདི་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུ་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་བརྡ་འཕྲིན་སྤེལ་བའི་ཤུལ་ལས་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་འབྲིལ་ཤོག་ཐོག་འབད་དགོ། འབྲིལ་ཤོག་འདི་ ཞུ་ཡིག་བཙུགས་མི་འདི་གིས་ དབང་ནུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོའི་གདོང་ཁར་ མིང་རྟགས་བཀོད་དེ་ རང་གིས་འབད་སྤྲོད་ནི་ ཕྱི་འཐེལ་དོན་བཅོད་པའི་ཡིག་སྣོད་ནང་བཙུགས་ཏེ་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ འགྲེམ་ཀྱིས་ཐོ་བཀོད་ཐོག་ལས་གཏང་སྟེ་ཡོད། ཞུ་ཡིག་འདི་ འདེམས་ཁོངས་འདི་གི་ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་བརྡ་འཕྲིན་ནང་གི་ཚོས་གྲངས་དང་ དུས་ཚོད་ལས་མ་ཕྱི་བར་སྤྲོད་དགོ།

(c) He/she has to Vote on the Postal Ballot paper and send it back to the Returning Officer.

Once a Postal Voter receives the Postal Ballot package, before marking the Postal Ballot Paper, he/she should produce the ballot paper, the Identification Declaration Certificate (IDC) and the Envelope B before a competent

witness. He/she should first fill the IDC in the presence of the competent witness and then mark the Postal Ballot Paper to cast his/her vote in total secrecy. Thereafter, the Ballot must be placed in Envelope B and sealed.

(ཀ) ཁོ་/མོ་གིས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་འདི་ཀྱང་ ཆོག་སྒན་རྒྱན་བཙུགས་ཏེ་ དོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ལུ་ལོག་གཏང་དགོ།།

འགྲེམ་ཐོག་ཆོག་སྒན་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ རྒྱན་ཤོག་གི་ཤོག་ཐུམ་འདི་ལྷོད་ཚར་ཞིནམ་ལས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་འདི་ཀྱང་ ཆོག་སྒན་ཀྱི་ངོ་རྟགས་མ་བཀལ་བའི་ཉེ་མ་ ཁོ་/མོ་གིས་ ངོས་སྤྲོད་གསལ་བསྒྲགས་ལག་ཁྱེར་ དེ་ལས་ ཡིག་ཤུབས་ཁ་ཡ་འདི་ དབང་ནུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོའི་གདོང་ཁར་སྟོན་དགོ།། ཁོ་/མོ་གིས་ དབང་ནུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོའི་གདོང་ཁར་འབད་ ངོས་སྤྲོད་གསལ་བསྒྲགས་ལག་ཁྱེར་འདི་བཀང་ཞིནམ་ལས་ ཁོ་/མོ་རའི་ཆོག་སྒན་བཙུགས་འདི་ གསང་བ་ཧྲིལ་བུའི་ཐོག་ལས་ འགྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་འདི་ཀྱང་བཙུགས་དགོ། དེའི་ཤུལ་ལས་ རྒྱན་ཤོག་འདི་ ཤོག་ཐུམ་ཁ་པའི་ནང་བཙུགས་ཞིནམ་ལས་ ལེགས་ཤོམ་འབད་ཐིའུ་དང་སྦྲགས་ཏེ་བསྡམ་དགོ།།

The sealed Envelope B together with the IDC should be placed in Envelope A and dispatched by registered post without delay, or hand over to the Returning Officer.

ཐིའུ་དང་སྦྲགས་བསྡམ་པའི་ཡིག་ཤུབས་ཁ་ཡ་འདི་ ངོས་སྤྲོད་གསལ་བསྒྲགས་ལག་ཁྱེར་དང་གཅིག་ཁར་ ཡིག་ཤུབས་ཀ་པའི་ནང་བཙུགས་ཏེ་ ཡུན་མ་འགྱངས་བར་ འགྲེམ་གྱི་ཐོ་བཀོད་ཐོག་ལས་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ དོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ལུ་ མི་ངོ་བོ་འབད་སྤྲོད་དགོ།།

46. Where can one get the Forms?

๔๖ འཐེའོག་ཚུ་ གནམ་ལས་ཐོབ་ཚུགས་ནི་སྨོ་?

The Postal Voter Registration and Postal Ballot Application Forms can be availed from the nearest Dzongkhag Election Offices and Gewog Administration Offices. It can also be downloaded from the website of the Election Commission of Bhutan.

འགྲེམ་ཐོག་ཆོགས་ཀྱན་སྐྱུར་མིའི་ཐོ་བཀོད་དང་ འགྲེམ་ཐོག་ཀྱན་ཨོག་གི་ཞུ་ཡིག་འཐེ་ཨོག་ཚུ་ ཉེ་འདུབས་ཀྱི་རྫོང་ཁག་བཅོག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ཚུ་དང་ ཤེད་འོག་བདག་སྐྱོང་ཡིག་ཚང་ཁག་ཚུ་ལས་ཐོབ་ཚུགས། དེ་མ་ཚད་ འབྱུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ ཡོངས་འབྲེལ་འཚར་སྐོའི་ནང་ལས་ཡང་ ཕབ་ལེན་འབད་ཚུགས།

47. Who is a competent witness?

๔๗ དབང་ཀུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོ་ཞེར་མི་འདི་གཅོ་?

A competent witness is a Bhutanese citizen known to the Postal Voter and who is an eligible voter registered in any *Demkhong*.

དབང་ཀུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོ་ཞེར་མི་འདི་ འགྲེམ་ཐོག་ཆོགས་ཀྱན་སྐྱུར་མི་འདི་གིས་ ངོ་ཤེས་པའི་འདེམས་ཁོངས་གནམ་སྨོ་འབད་རུང་ཅིག་ནང་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་སྨོ་ ཁྱད་ཡོན་ལྡན་པའི་ཆོགས་ཀྱན་སྐྱུར་མི་ འབྱུག་པའི་མི་ཁྱངས་ཅིག་ལུ་སྤྲྱབ་ཨིན།

48. What are the duties of the competent witness?

๔๘ དབང་ཀུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོ་གི་ལྷ་འགན་ཚུ་གཅིར་གཅོ་?

The duties of a competent witness are to verify the identity of the applicant; witness the signing of the application, IDC and

assure that the information and statements contained in the application are genuine. He/she has to also make sure that the voter marks the Postal Ballot Paper in total secrecy.

དབང་ནུས་ལྡན་པའི་དཔང་པོ་གི་ལུ་འགན་འདི་ ཞུ་ཡིག་བཙུགས་མི་འདི་གི་ངོ་སྤྲོད་ལུ་བདེན་དཔྱད་འབད་ནི་ ཞུ་ཡིག་དང་ ངོ་སྤྲོད་གསལ་བསྒྲགས་ལག་ཁྱེར་འདི་གི་ མིང་ རྟགས་བཀོད་མི་ལུ་དཔང་པོ་འབད་ནི་ དེ་ལས་ཞུ་ཡིག་འདི་ནང་གི་བརྡ་དོན་དང་ ངག་བརྗོད་ཀྱི་ནང་དོན་བཀོད་མི་ཚུ་ ངོམ་ཤེནམ་རེས་བདེན་བཟོ་ནི་དེ་ཤེན། དེ་མ་ཚད་ ཁོ་/མོ་གིས་ འཁྲེམ་ཐོག་རྒྱན་ཤོག་འདི་གུང་ རྟགས་བཀལ་ཐོག་ ཆོགས་རྒྱན་བསྐྱང་ནི་ ངོ་རྟགས་འདི་ གསང་བ་ཧྲིལ་བུ་ཤེནམ་རེས་བདེན་བཟོ་དགོ།

ELECTRONIC VOTING MACHINES (EVMs)

ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ། (ཨེ་ཝི་ཨེམ)

49. What is an Electronic Voting Machine (EVM)?

๔๙ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོར་ནིའེ་འཕྲུལ་ཆ་ཟེར་མི་འདི་ གཅེས་སྨོ?

The EVM is a device used for casting, recording and counting votes. The Control Unit is controlled by the Third Polling Officer and the Ballot Unit used by the voter for casting his/her vote.

ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱོར་ནི་ ཚོགས་རྒྱན་ཐོ་བཀོད་བཞག་ནི་ དེ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་གྲངས་རྩིས་བསྡོམས་ནི་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ་པའི་ ཐབས་ཤེས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆ་ཅིག་ཨིན། ཚད་བཟུང་འཕྲུལ་ཆ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་དཔོན་གསུམ་པམ་འདི་གིས་ ཚད་འཛིན་འབད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིནམ་དང་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་སའི་འཕྲུལ་ཆ་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱོར་མི་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱོར་ནི་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

50. How does it operate?

๕๐ འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ གཅེ་འབད་ལུ་འབད་ཚ་སྨོ?

EVM looks and works like an adding machine. The Ballot Unit has a column of buttons running down one side. Next to each button the name and symbol of a Candidate or Political Party contesting that Election can be placed. No one can rig the machines at the factory, since they wouldn't know which button would be assigned to which Candidate or Party. Also, the software is embedded onto a microprocessor that cannot be

reprogrammed. If someone tries to pry open the machine, it automatically shuts down.

འཕྲུལ་ཆའདི་ རྩིས་བསྡོམ་ནི་གི་འཕྲུལ་ཆ་ཅིག་བཟུམ་མཐོངམ་མ་ཚོད་ ལྟ་ཡང་རྩིས་བསྡོམ་ནི་གི་འཕྲུལ་ཆ་བཟུམ་འབད་རང་འབདཔ་ཨིན། ཆོག་སྒྲན་འཕྲུལ་ཆ་འདི་གི་ཕྱོགས་ཅིག་ཁར་ ཆོག་སྒྲན་བཙུགས་ནི་ལུ་ ཞེབས་ནི་གི་འཕྲུལ་རྟ་གྲལ་རིམ་ཅིག་ཡོད། འཕྲུལ་རྟ་རེ་རེ་གི་ཐད་ཐྲེད་སྟེ་ བཅཀ་འཐུའི་དོ་འདྲན་འབད་མི་འདེམས་ངོ་ ཡང་ན་ སྡིད་དོན་ཆོགས་པ་ཅིག་གི་མིང་དང་ ངོ་རྟགས་རེ་བཙུགས་བཞག་འོང། འཕྲུལ་རྟ་ཅིག་ ཆོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོ་འདི་ལུ་ཨིན་ཟེར་ཞེས་ཐབས་མེདཔ་ལས་བརྟེན་ འཕྲུལ་ཆ་བཟོ་བསྒྲུན་འབད་སའི་ འཕྲུལ་ཁང་ནང་ལུ་ཡང་ གཡོ་སྒུ་འཐབ་ནི་གི་�གོ་སྐབས་མེདཔ་ཨིན། འདི་མ་ཚད་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་གི་དོན་ལུ་ བཟོ་བསྒྲུན་འབད་ཡོད་པའི་ འཕྲུལ་རིག་གི་ལས་རིམ་འདི་ ཚར་ཅིག་ནང་ན་སྒྲིག་ཚར་ཞིནམ་ལས་ ལོག་སྟེ་གཏོས་ཡང་ བསྒྲུར་བཅོས་བརྒྱབ་མི་བཏུབ། གལ་སྲིད་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་ཁ་ཤེ་ནི་གི་རྩིས་བརྒྱབ་པ་ཅིན་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་ རང་བཞིན་གྱིས་རང་ ལག་ལེན་འཐབ་མ་བཏུབ་ལུ་འགྱུར་འོང།

Voters cast their votes by pressing the button against the Party or Candidate of choice. A light glows red and a beep Sound is emitted, indicating that a vote has been registered. Should trouble arise, an election official can push an override button that shuts down the system.

ཆོག་སྒྲན་སྒྲུར་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཆོག་སྒྲན་འདི་ རང་སོའི་གདམ་ཁ་དང་འཁྲིལ་བའི་ སྡིད་དོན་ཆོགས་པ་ ཡང་ན་ འདེམས་ངོའི་འཕྲུལ་རྟ་ཨེབས་ཀྱི་ ཆོག་སྒྲན་བཙུགསཔ་ཨིན། དེ་སྐབས་ལུ་ མེ་དམར་པ་ཅིག་འབར་ཞྱང་དང་གཅིག་ཁར་ བརྡ་སྐད་ཅིག་ཡང་དུས་མཉམ་ལུ་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་ ཆོག་སྒྲན་འདི་ བཙུགས་ཅི་ཟེར་བའི་

བརྟ་སྟོན་འབད་ཐུབ་ཨིན། གཅིག་ཅིག་འབད་ ཆོག་སྒྲུབ་བཙུགས་འཕྲོ་ལུ་ སྒོ་བྱང་གྱི་ བྷ་སྟབས་མ་བདེ་ཤ་རེ་འབྱུང་སྟེ་འབད་བ་ཅིན་ ཆོག་སྒྲུབ་འགོ་དཔོན་གཅིག་འབད་རུང་ ཅིག་གིས་ འཕྲལ་ཆ་འདི་ ཆོག་སྒྲུབ་བཙུགས་མ་བཏུབ་བཟོ་ནི་གི་འཕྲལ་ཏུ་ཡངཡོད།

The machines are programmed to record only one vote every twenty seconds to eliminate chance of any electoral fraud that plague democracies such as vote dumping, ballot tampering/stuffing, double voting etc..

ཆོག་སྒྲུབ་འཕྲལ་ཆ་ཚུ་ དུས་ཡུན་སྐར་ཆ་ཉི་ཤུ་རེའི་ནང་ལུ་ ཆོག་སྒྲུབ་གཅིག་ བཙུགས་བཏུབ་ཨིན་པའི་ ལས་རིམ་སྤྱིག་སྟེ་ཡོདཔ་ཨིན། འདི་གིས་ དམངས་གཙོའི་ རིང་ལུགས་ལུ་གནོད་འཚུབ་ཆེ་བའི་བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་གཡོ་སྒྱུ་ དཔེ་འབད་ནི་ ཆོག་སྒྲུབ་ གཅུད་གྱ་ཚུད་འབད་བཙུགས་ནི་ རྒྱབ་ཞོག་ལུ་སྐྱོན་རྒྱབ་ནི་/བསྡུབ་ནི་ ཆོག་སྒྲུབ་ཚར་གཉིས་འགྱོ་ནི་གི་�གོ་སྐབས་ཚུ་ཨེདཔ་བཟོཔ་ཨིན།

51. How safe is an election where an EVM is used?

๕๗ ཆོག་སྒྲུབ་འཕྲལ་ཆ་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ས་ལུ་ བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེན་སྐྱོང་ཚུ་ གཅིག་འབད་རང་ཡོདཔ་སྟོ?

An election where EVMs are used is much safer than where ballot boxes are used. It has many safety features.

ཆོག་སྒྲུབ་འཕྲལ་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དེ་གིས་ བཅག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་ སྐབས་ ཆུན་སྤྲོམ་གཞན་དང་མྱེདཔ་དང་ ལེ་ཤ་ཅིག་གིས་རང་ ཉེན་ཁག་ལས་སྐྱོང་ སྤྱོབ་འབད་ཚུགས།

First of all a Returning Officer, under the laws, must allow any Candidate or Party or their authorized Representatives to inspect the EVMs before an election.

དངསཀར་ རོས་ལེན་འགོ་དཔོན་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ འདེམས་རོ་ཚུ་དང་ ཡང་ཅིན་ གནང་བ་ཡོད་པའི་རོ་ཚབ་ཚུ་ལུ་ བཅག་འཐུམ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ལུ་ འཕྲལ་ཆས་འདི་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་བཙུག་འོང་།

Second, as can be seen from the pictures, at every stage and on different parts of the machine, the Election Officials and Polling Representatives will put their seals and signatures. The Control Unit has to be sealed at 5 places by different officials such as the Returning Officer, Presiding officers and Polling Officers jointly with the Election and Polling Representatives of the Candidates/Parties. Likewise the Ballot Unit has to be sealed and signed at three places.

གཉིས་པ་ལུ་ དེའི་ནང་ལས་ཡང་ འོག་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ པར་གྱི་མཐོང་སྣང་བཟུམ་ འབད་ གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ འཕྲལ་ཆ་ཀྱི་ཅ་ཆས་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ བཅག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་དང་ ཆོགས་ཀུན་ངོ་ཚབ་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་མིང་རྟགས་དང་ སྟགས་ བཀྲ་བཀྲབ་ཚིན། ཚད་བཟུང་འཕྲལ་ཆས་འདི་ཀུང་ བཀྲ་བཀྲབ་དགོ་པའི་ས་ ཁོངས་༥ ཡོད་མི་ཚུ་ཀུང་ ངོས་ལེན་འགོ་དཔོན་ སྤེ་ཁྲིད་འགོ་དཔོན་ ཆོགས་ཀུན་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ བཅག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་དང་ འདེམས་ངོ་/སྲིད་དོན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་ཀུན་ངོ་ཚབ་གཅར་ ངོའཛོམས་ཐོག་ལུ་བཀྲབ་དགོ། དེ་བཟུམ་འབད་ ཆོགས་ཀུན་ བཙུགས་སའི་འཕྲལ་ཆ་འདི་ཀུང་ཡང་ མིང་རྟགས་བཀལ་ཏེ་ བཀྲབ་དགོ་པའི་ས་ ཁོངས་གསུམ་ཡོད།

SEALING PROCESS

སིལ་བརྒྱབ་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ།

ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་སའི་རྒྱན་སྒྲིམ་གྱི་མགོ་དང་མཇུག་གི་ཕྱི་ཁར་ ཁ་བྱང་གི་གླ་ཨོག་ཐོག་བརྒྱབ་པའི་ཐིལ།

མཁོ་དང་མཇུག་གི་ཕྱི་ཁར་རྒྱབ་ཡོད་པའི་ཁ་བྱང་ཨོག་གི་ཐིལ།

ནང་ན་ཡུ་ འདེམས་ངོས་སྒྲིག་གི་འཕྲལ་རྟ་གྱང་ ཁ་བྱང་ཐོག་བརྒྱབ་པའི་ཐིལ།

འདེམས་ངོས་སྒྲིག་འབད་ཡོད་པའི་ འཕྲལ་རྟའི་ཕྱི་ཁར་ ཁ་བྱང་།

ཆོག་རྒྱན་མཇུག་བསྡུའི་ཤུལ་ ཆོག་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་བཙུགས་སྒྲིམ་ཁྲབ་བརྒྱབ་པའི་ཐིལ།

ཐིལ་བརྒྱབ་པའི་འཕྲུལ་ཆས་

Therefore, any attempt to fraud would require all these seals and signature to be first tampered with and to get time to re-seal and forge different signature is going to be a very difficult task.

དེ་འབད་ཐུབ་ལས་ ཨི་ངོ་གཱིས་རང་འབད་རྩྭ་ འཕྲལ་ཆ་འདི་ལུ་ གཡོ་སྒྲུའི་ཐོག་ལས་ དཀྲོགས་ནི་གི་དཔའ་བཅམ་མི་དེ་གིས་ འཕྲལ་ཆ་འདི་གྱང་བརྒྱབས་ཡོད་པའི་ཐིལ་དང་ མིང་རྟགས་ཚུ་ གཱ་ར་མེད་པ་བཏང་བའི་ཤུལ་ལུ་མ་གཏོགས་ འཕྲལ་ཆ་འདི་ལུ་གཡོ་སྒྲུའི་ དོན་ལས་དཀྲོགས་མི་ཚུགསཔ་ཨིན་དང་ འཕྲལ་ཆ་འདི་ལུ་ གཡོ་སྒྲུའི་ཐོག་ལས་ དཀྲོགས་པའི་ཤུལ་ལུ་ ལོག་སྟེ་ཐིལ་དང་མིང་རྟགས་བཀལ་ནི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུན་ རིངམ་འབད་འགོངཔ་མ་ཚད་ དེ་ཚུ་ལོག་ག་ཨིན་མ་བཙོ་ཚུགས་པའི་ ཐབས་ཤེས་ མེད་པ་ཨིན།

The machines are transported to and from the polling stations only under police escort. The Polling Representatives are

welcomed to accompany the machines. Once a machine is brought to the Polling Station it must be inspected to check for any instance of tampering or manipulation.

འཕྲལ་ཆ་འདི་ཚུ་ཡང་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་སའི་ས་གནས་ལུ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས་ ཁྱིམས་སྲུང་འགག་པ་ཚུ་གིས་ སྲུང་རྒྱབ་ཐོག་ལུ་འབགས་ཨིན། ཚོགས་ཆུན་ངོ་ཚབ་ཚུ་ འཕྲལ་ཆ་ཕར་ཚུར་སྐྱེལ་ལེན་འབད་བའི་སྐབས་ མཉམ་ཅིག་འགྲོ་རྒྱང་འགྲོ་ཆོག། འཕྲལ་ཆ་འདི་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་སའི་ས་གནས་དེ་ཁར་ ལྷོད་ཞིན་ལས་ གནོན་ཆུན་དང་ ཡང་ཅིན་ གཡོ་སྒྱུའི་ཐོག་ལས་དཀོག་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་ཞིབ་འབད་ནི་ ཨིན།

During the poll, the handling of machines by the election officials must always be in full view of everyone present at a Polling Station.

ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ འཕྲལ་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་ལུ་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་སའི་ས་གནས་འདི་ནང་གི་ མི་གར་གིས་ མཐོང་མ་འབད་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན།

At the time of casting the vote, the machine is designed to allow a voter to cast only one vote. The BEEP sound that will be made by the machine will indicate that he/she has cast his/her vote. He/she cannot cast double vote as the machine will record the next vote only after a gap of 20 seconds and provided that the Polling Officer controlling the Control Unit agrees to release the Ballot Button for a second time for him/her. The Ballot Unit has a place for display of the Name of a Political Party or Candidate in Dzongkha and English, Election Symbol of a Party or Candidate and his/her photograph, so that no voter will make an

error in casting his/her vote for the Party or the Candidate of his/her choice.

ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་པའི་དུས་ཚོད་འདི་ལུ་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ ཚར་ཅིག་ལུ་ཚོགས་རྒྱན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ བཙུགས་མ་བཏུབ་འབད་བཟོ་བཟོཕ་ཨིན། འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ བརྙ་སྐད་ཅིག་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་དེ་ བཙུགས་ཅི་ཟེར་བའི་བརྙ་མཚོན་སྟོན་མ་ཨིན། མི་ངོ་གཅིག་གིས་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་ནང་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་ཚར་གཉིས་ བཙུགས་མི་བཏུབ་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ ཤུལ་མའི་ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་མི་ མི་ངོའི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུན་སྐར་ཆ་༡༠ འགོར་ཐུབ་ཨིན། དེ་ཡང་ ཚད་བཟུང་འཕྲུལ་ཆ་བདག་འཛིན་འཐབ་མི་འགོ་དཔོན་དེ་གིས་ ཚད་བཟུང་འཕྲུལ་ཆ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ཚུགས་པའི་ འཕྲུལ་ཏྲ་མར་ཕེབས་འབད་ཐུབ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཅིག་ ཚོགས་རྒྱན་ཚར་གཉིས་ བཙུགས་བཏུབ། ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་ངོ་ག་ལུ་བཙུགས་ནི་ཕིན་ན་གི་ གདམ་ཁ་མ་འཛོལ་ནི་གི་ཐབས་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་སའི་འཕྲུལ་ཆ་འདི་གུང་ སྤིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་ངོའི་མིང་དེ་ ཇོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་གཉིས་ཚ་རའི་ཐོག་ལས་ ཚོགས་པ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུ་གི་ བཅག་འཐུའི་ངོ་རྟགས་དང་སྦྲགས་ཏེ་ བཙུགས་བཞག་འོང་།

Most voters find pressing the button on an EVM is much easier and simpler than marking the ballot paper by pen and casting votes into a Ballot Box.

ཚོགས་རྒྱན་སྒྲུར་མི་མངའ་ཤོས་ཅིག་གིས་རང་ རྒྱན་ཤོག་གུང་ ངོ་རྟགས་བཀལ་ཏེ་ རྒྱན་སྒྲོམ་ནང་ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་དེ་བ་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ཐོག་ལས་ འཕྲུལ་ཏྲ་ཨེབས་ཐོག་ ཚོགས་རྒྱན་བཙུགས་ནི་དེ་ ལྟ་འཛམ་ཤོས་ཅིག་འབད་འཚོར་ཨིན།

Finally, at the close of polls, the machines will be jointly sealed. In Bhutan, the counting is done immediately after the close of

polls, so no doubts need to be harbored as it is not necessary to store ballot over night. After counting, the EVMs are then taken under police escort with great care and precaution and stored with utmost safety in the Secured Store-Rooms until the end of the Petition Period.

མཇུག་རང་ ཚོགས་རྒྱན་མཇུག་བསྡུ་བའི་སྐབས་ལུ་ འཕྲལ་ཆ་ཚུ་ལུ་ དོ་འཛོམས་ཐོག་ཐིའུ་བརྒྱབ་ཨིན། འབྲུག་ལུ་ གྲངས་རྩིས་བསྟོམས་ནི་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་མཇུག་བསྡུཔ་ཅིག་ འབད་དོ་ཡོད་པ་ལས་ འཕྲལ་ཆ་ཚུ་ ནུབམོ་གཅིག་ཡང་ མཛོངཁང་ནང་ བཙུགས་བཞག་དགོཔ་མེད་ནི་དེ་གིས་ དོགས་པ་ཆགས་དགོཔ་མེད། གྲངས་རྩིས་བསྟོམས་ཚར་ཞིན་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲལ་ཆ་ཚུ་ ཁྱིམས་སྡུང་འགག་པའི་སྡུང་རྒྱབ་ཐོག་ ཉེན་སྡུངཡོད་པའི་ཁང་མིག་བཅན་ཏོག་ཏོག་ཅིག་ནང་བཙུགས་ཞིན་ལས་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་བཞེད་ཡིག་ཐུལ་ནི་དུས་ཡུན་མཇུག་མ་འདུ་ཚུན་ཀྱི་རིང་ལུ་བཞགཔ་ཨིན།

The machine is designed to allow reading of the result in a transparent manner to the satisfaction of all parties concerned. Every display of a result will be announced by the machine itself with a BEEP sound.

ཚོགས་རྒྱན་འཕྲལ་ཆས་འདི་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་གླག་འབབས་བཏོན་པའི་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་པ་ག་ར་གི་སེམས་ལུ་ དོགས་པ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ དཔལ་གསལ་སྟོན་ཚུགསཔ་འབད་ བཟོ་ཡོད་མི་དེ་གིས་ གླག་འབབས་ཀྱི་བྱངས་ཁ་ཚར་རེ་སྟོན་པའི་སྐབས་ལུ་ གཅིས་གོ་ཚུགས་པའི་ བརྡ་སྐད་ཚར་རེ་བརྒྱབ་ནི་ཡོད།

Since there are multiple seals required to be fixed on the EVMs at various stages in presence of multiple officials, chances of cheating or fraudulent activities are eliminated. Therefore, an election using an EVM is very safe.

འགོ་དཔོན་ལེ་ཤ་ཅིག་གི་ངོ་འཛོམས་པོ་ག་ལུ་ གོ་རིམ་ཁག་མང་བས་ཅིག་ནང་ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་འདི་གྱང་ སྤྱ་ཁག་གི་ཐིའུ་བརྒྱབ་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ལས་ མགོ་སྐོར་བརྒྱབ་ནི་ ཡང་ག་ གཡོ་སྒྱུ་འཐབ་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ ག་ཅི་ལས་ཡང་ཉུང་དག་འབད་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་འབདཔ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆས་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་བཅག་འཐུ་འདི་ ཉེན་སྐྱོང་དང་ལྡན་མ་ཨིན།

52. What is the advantage of using an EVM?

५२ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཕན་ཐོགས་ ག་ཅི་རང་ཡོད་པ་སྟེ་?

Use of an EVM modernizes the election process. It is portable, convenient to carry and simple to use and can be installed in a short time. There is no scope for invalid votes. It is foolproof and counting will be faster. The logistics and transportation costs are reduced significantly. It uses battery, therefore, it can be used even in places where there is no electricity supply. Countless ballot boxes are not required for voting. Large number of Ballot paper need not be printed that would have otherwise required considerable cost and work of printing, transporting, storage facility, counting personnel and counting, all of which would become an electoral officer's dreaded nightmare.

ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་ལས་བརྟེན་ བཅག་འཐུའི་ལམ་ལུགས་འདི་ དེང་སང་གི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ འགོ་འཛིན་འཐབ་ཚུགས་པ་ཨིན། དེ་མ་ཚད་ ཚོགས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་འདི་ ཕར་ཚུར་འབག་ནི་ལུ་ བྱ་སྟངས་བདེ་ཏོག་ཏོ་ཡོད་པ་དང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ཡང་ བྱ་སྟངས་བདེ་བའི་ཁར་ དུས་ཡུན་ཐུང་ཀུ་ཅིག་གི་ནང་ལུ་ གྲ་སྒྲིག་འབད་ཚུགས་ནི་ཨིན་མ་ཚད་ ཆ་མེད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་ཚུ་ འོངནི་གི་གོ་སྐབས་

ཡང་མེད། ཆོ་གས་རྒྱན་འཕྲུལ་ཆ་འདི་གིས་ བདེན་ཤུངས་ཅི་ལྟ་བུ་སྟོན་མ་ཚང་ དུས་ཡུན་ཐུང་ཀུ་ཅིག་གི་ནང་འགོད་ལུ་ ཆོ་གས་རྒྱན་གྱི་གྲངས་ཁ་བསྡོམས་སྟོན་ཚུགས་པ་ཨིན། དེ་དང་གཅིག་ཁར་ འཕྲུལ་ཆ་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ འཛམ་ཀྱེ་ཀྱ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཕར་ཚུར་སྐྱེལ་ལེན་འབད་རྒྱང་ བྱ་སྤྱད་བ་དེ་ཀྱེ་ཀྱ་ཡོད་པ་ལས་ ཟད་འགྲོ་ཚུ་ཡང་ མར་ཕབ་འབད་ཚུགས་པའི་ཕན་ཐོགས་སྤྲོམ་ཡོད། འཕྲུལ་ཆ་འདི་ འཕྲུལ་ལྟོ་ལག་ལེན་འཐབ་སྤེ་ཡོད་པ་ལས་ སྒོག་མེ་མེད་པའི་ས་གནས་ཚུ་ནང་ཡང་ ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ། ཆོ་གས་རྒྱན་བསྒྱུར་ནི་ལུ་ རྒྱན་སྒྲོམ་མང་ཉིས་རྩོགས་པ་ཅིག་དགོ་པའི་དགོས་མཁོ་མི་འབྱུང་། རྒྱན་ཨོག་པར་བསྒྱུན་འབོར་ཆེ་ཀྱ་ཀྱ་གི་ ཟད་འགྲོ་ཚོད་མེད་པ་ཅིག་བཀར་མ་དགོས་མ་ཚད་ པར་བསྒྱུན་གྱི་ལྟ་འབད་དགོས་དང་ སྤྱི་འདྲེན་འབད་དགོས་ བདག་འཛིན་འབད་དགོ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྒྲིག་དགོས་ གྲངས་རྩིས་བསྟོམས་མི་ལས་བྱེད་པ་དགོས་དང་ གྲངས་རྩིས་བསྟོམས་དགོས་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ བཅོག་འཐུའི་ འགོ་དཔོན་ཚུ་ལུ་ འཛིགས་སྣང་ཅན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ མི་འབྱུངནི་གི་ཁེ་ཕན་ཡོད།

ELECTORAL ROLL

བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག།

53. What is an Electoral Roll?

༥༣ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ཟེར་མི་འདི་གཅིག་སྟོ་?

An Electoral Roll is a list of eligible voters who can vote in an election. It is divided into Voters' List for specific constituencies and polling stations clearly specifying the area from where a voter can cast his/her vote.

བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ཟེར་མི་འདི་ བཅོག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ ཆོག་སར་རྒྱབ་བཙུགས་ཆོག་མི་ ཆོག་སར་རྒྱབ་སྐྱུར་ནི་ལུ་ ཁྲད་ཡོན་ལྡན་མི་ཚུ་གི་ཐོ་འདི་ལུ་སྤྲལ་ཞིན། འདི་ཡང་ ཆོག་སར་རྒྱབ་བཙུགས་མི་ཚུའི་མིང་ཐོ་ཚུ་ ཁོ་/མོ་ར་ཆོག་སར་རྒྱབ་གཅེ་ལུ་བཙུགས་དགོས་ ཞིན་ན་གི་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་དང་སྦྱགས་ ཁ་གསལ་འབད་ སོ་སོར་དབྱེ་སྟེ་ཡོད་པ་ཞིན།

54. Who can register in the Electoral Roll?

༥༤ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ལུ་ གཞིས་ཐོ་བགོད་འབད་དགོས་སྟོ་?

A Bhutanese who has a Citizenship Identity Card, is not younger than eighteen years of age on the qualifying date as specified by the Election Commission and enrolled in the civil registry of a particular *Demkhong* can register in the Electoral Roll.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ ཆེད་དམིགས་བགོད་པའི་ཚ་བཞག་ཆོས་གྲངས་ལུ་ སྐྱེས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མ་ཆུང་མི་ མི་ཁུངས་ངོས་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཡོད་པའི་འབྲུག་མི་ཅིག་དང་

རང་སོའི་འདེམས་ཁོངས་འདི་གི་ ཞེ་བའི་ཐོ་བཀོད་ནང་ལུ་ཐོ་བཀོད་ མིང་ཐོ་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ བཅཱ་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོས་ཞེན།

55. How can one register in the Electoral Roll?

๕๕ བཅཱ་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་འདི་ནང་ལུ་ ཐོ་བཀོད་ཀ་སྐེ་སྒེ་འབད་ནི་སྨོ?

The voter registration form is easily available in any of the Dzongkhag Election office or the Election Commission Headquarters or can be downloaded from the ECB Website www.election-bhutan.org.bt. A voter can submit a completed form as per the direction contained in the form either to the Electoral Registration Officer of any Dzongkhag or the Department of Electoral Registration at the Election Commission. The name of applicant after verification of his/her application against the civil registry will be added to the Electoral Roll.

ཆོས་རྒྱན་སྤྱི་མི་ཅིག་གི་ཐོ་བཀོད་འབྲི་ཤོག་འདི་ རྫོང་ཁག་བཅཱ་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ཀ་སྐེ་འབད་རུང་ ཡང་ན་ བཅཱ་འཐུ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་སྐེ་བ་ ཡང་ན་ ལྷན་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་འབྲེལ་འཛུར་སྐྱོ་ www.election-bhutan.org.bt ནང་ལས་ ཕབ་ལེན་འབད་ནི་ཚུ་ གཅི་ལས་རང་འབད་རུང་ འཛམ་ཀྱོག་ཀྱོ་འབད་ཐོག་ཚུགས། ཆོས་རྒྱན་སྤྱི་མི་ཅིག་གིས་ འབྲི་ཤོག་ཀྱང་བཀོད་ཡོད་བའི་ཁ་བཀོད་ཚུ་དང་འཁྱིལ་ ཚ་ཚང་བཀང་སྟེ་ རྫོང་ཁག་གི་བཅཱ་འཐུའི་ཐོ་བཀོད་འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ བཅཱ་འཐུ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་ བཅཱ་འཐུའི་ཐོ་བཀོད་ལས་ཁུངས་ གཅི་སྒྲོད་རུང་ བཏུབ། ཁོ་/མོ་གི་འབྲི་ཤོག་འདི་ནང་བཀོད་ཡོད་བའི་མིང་འདི་ ཞེ་བའི་ཐོ་བཀོད་ལམ་ལུགས་དང་འཁྱིལ་ དེཝ་ཞིབ་འབད་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ བཅཱ་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་གལ་ལུ་ བཙུགས་འོང།

56. Why should a voter register in the Electoral Roll?

༥༦ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ཡུ་ ཐོ་བཀོད་གཅི་ཅི་ལས་ བརྟེན་འབད་དགོས་སྲོ?

A voter should register in the Electoral Roll as he/she can exercise the right to vote only if his/her name is found in the Voters' List at the polling station on the Poll Day.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཐོ་བཀོད་འབད་དགོ་མི་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་ཉིམ་འདི་ཁར་ ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ནང་ ཁོ་/མོ་རའི་མིང་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་གི་ཐོ་ནང་ཡོད་པ་ཅིན་རྒྱངམ་ཅིག་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་འདི་བཏུགས་ ཆོགཔ་ལས་བརྟེན་ཨིན།

57. Should a voter inform the electoral authorities of change in *Demkhong*?

༥༧ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ འདེམས་ཁོངས་གཞན་ཁར་སྤོ་བ་ཅིན་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་དབང་འཛིན་ཡུ་ སྐྱན་ཞུ་སྡུལ་དགོ་གི?

In case of change in *Demkhong* the voter should apply for changes to be made in his/her *Mitsi* or *Gung* registration. The change effected by the Department of Civil Registration and Census must then be communicated to the electoral authorities. It may be noted that the civil registration must have been in a particular *Demkhong* for at least a year to qualify to vote in that *Demkhong*.

གལ་སྲིད་ འདེམས་ཁོངས་གཞན་ཁར་སྤོ་ནི་གི་ཐད་ཡུ་ ཁོ་/མོ་རའི་མི་རྟེས་དང་ གྲུང་ཨང་ཚུ་ བསྒྱུར་བཅོས་འབད་ནི་གི་དོན་ལས་ ཞུ་ཡིག་བཏུགས་དགོ། ཞི་བའི་མི་རྟེས་

དང་ཐོ་བཀོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ སྤྱི་བཤད་ཀྱི་བསྟུར་བཅོས་འབད་མི་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་དབང་འཛིན་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་དགོ།། འདེམས་ཁོངས་དེ་ནང་ཚོགས་རྒྱུན་སྐྱོར་ནིའི་ཁྱད་ཡོན་ལྡན་ལ་ཁ་ཡིག་ཐོ་བཀོད་འདི་ སྒང་ཡོད་དུ་གོང་འདི་སེམས་ཁར་བཞག་དགོ།།

58. Who can access the Electoral Roll?

༥༨ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་བལྟ་ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་དེ་ ག་གིས་རང་ལེན་ཚུགས་ནི་སྨོ་?

Any person can access the Electoral Roll as it will be displayed in the designated public areas, Dzongkhag Election Offices and the Election Commission's website. A copy of the Electoral Roll will also be given to all the registered Political Parties and Candidates.

ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ མི་མང་གི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ རྫོང་ཁག་བཅོག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ཁག་ དེ་ལས་ བཅག་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྐོ་ཚུའི་ནང་ མི་ངོ་ག་གིས་རང་འབད་རྩད་ཐོབ་ཚུགས། དེ་མ་ཚད་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྡེད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ འདེམས་ངོ་ཚ་མཉམ་ལུ་རང་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་འདི་འདྲ་རེ་ཡང་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་འོང།

59. How can one check whether one's name is included in the Electoral Roll?

༥༩ མི་ངོ་ག་འབད་རྩད་ཅིག་གིས་ རང་གི་མིང་གསལ་འདི་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཚུད་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་ ག་སྟེ་སྤྲོ་འབད་ནི་སྨོ་?

The Election Commission will publish the Electoral Roll from time to time. The Roll will be available for inspection at the Dzongkhag Election Offices, designated public places and the

Election Commission's website. Alternatively, voters can punch in their Citizenship Identity card numbers or VPIC numbers on the Electoral Roll Management system on the Commission's website to find out if they are on the Electoral Roll or not. Voters may also write to the Election Commission to confirm inclusion of their names.

བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་འདི་ དུས་ཚོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཡང་བསྐྱན་འབད་འོང། ཐོ་ཡིག་འདི་ བཏུག་དཔྱད་འབད་ནི་དོན་ལས་ རྩོང་ཁག་བཅོག་འཐུའི་ཡིག་ཚང་ཁག་ཚུ་དང་ ངོས་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་པའི་མི་མངའ་གི་ས་ཁོངས་ དེ་ལས་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྤྲོ་ཚུའི་ནང་ལས་ཐོག་ཚུགས། དེ་གིས་ཡང་མ་ཚད་ ཆོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་གིས་ ཐོ་ཡིག་ནང་ཚུད་དེ་ཡོད་ཀ་མེད་ཀ་བལྟ་བ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་འཛིན་སྐྱོང་རིམ་ལུགས་འདི་ནང་ རང་སོའི་མི་ཁྱངས་ངོས་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཞང་ ཡང་ན་ ཆོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མིའི་ངོས་འཛིན་འབྲུ་ཡང་ཞང་ཁའི་བཙུགས་ཏེ་བལྟ་དགོ། དེ་མ་ཚད་ ཆོགས་རྒྱན་སྐྱོང་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་མིང་གསལ་ཚུད་དེ་ཡོད་མེད་ངེས་བདེན་བཟོ་ནི་ལུ་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ ཡི་གུ་གཏང་རྒྱང་ཆོག།

60. When are changes in the Electoral Roll made?

๖๐ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ བསྒྱུར་བཅོས་འབད་དགོཔ་རེ་ཡོད་པ་ཅིན་ འདི་གི་དུས་ཚོད་ནམ་སྟེ?

Deletion from the Electoral Roll is made when a voter expires, becomes legally disqualified from voting or when there is double entry of the name of a voter.

བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ཚུད་དེ་ཡོད་མི་ལས་ ལོག་བཏོན་གཏང་དགོ་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ཚོགས་ཆུན་སྤྱི་མི་ཅིག་ལུ་ ཆེ་ལས་འདས་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཆུན་སྤྱི་ནི་ལུ་ ཁྱད་ཡོན་མེད་ལུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་མི་དེ་གི་ མིང་གསལ་གཉིས་སྦྲེ་ཚུད་དེ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཚུ་ལུ་ཞིན།

Deletions will also be made when a voter changes the place of *mitsi/Gung* registration to another *Demkhong*. In this case, it will be immediately included in the Voters' List of the new *Demkhong*.

དེ་མ་ཚད་ ཚོགས་ཆུན་སྤྱི་མི་ཅིག་གིས་ འདེམས་ཁོངས་གཞན་ཁར་ལུ་ཐོ་སྣེ་ མི་རྟེས་/གྲུང་གི་ཐོ་བཀོད་ས་གནས་ཚུ་ བསྒྱུར་བཅོས་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ བཏོན་གཏངཝ། འདི་གི་ཐད་ཁར་ འདེམས་ཁོངས་གསར་པ་འདི་གི་ ཚོགས་ཆུན་སྤྱི་མི་གི་ཐོ་ནང་ དེ་འཕྲོ་ལས་བཙུགས་འོང།

Changes in the Electoral Roll is done transparently as per the electoral laws inviting Claims and Objection from the voters on the Draft Electoral Rolls publicized widely before the Final Electoral Roll for any election is issued by the ECB.

བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་བསྒྱུར་བཅོས་འབད་ནི་ཚུ་ བཅོག་འཐུའི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྟ་ན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅོག་འཐུ་གི་ཅ་རྙམ་རང་འབད་རྐྱང་ མི་མང་ལུ་བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་མཐའ་དཔྱད་བཀག་སྒེལ་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ཟིན་བྱིས་འདི་ ཚོགས་ཆུན་སྤྱི་མི་ཚུ་ལས་ དགག་ཚ་དང་ཐོབ་བརྩོད་བཀོད་ནི་གི་མཐོན་བརྡ་དང་བཅས་པ་འབད་ དྲངས་གསལ་ཐོག་འབདཝ་ཨིན།

VOTER PHOTO IDENTITY CARD (VPIC)

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར།

61. What is a Voter Photo Identity Card?

๒๗ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ཟེར་མི་འདི་གཅེས་སྲོ་?

A VPIC is an identity card issued to a voter by the Election Commission containing his/her Citizenship Identity Card number, name, sex, date of birth and details of the polling station. It will be required to prove the identity of a voter at a polling station.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ཟེར་མི་འདི་ བཅོག་འཐུ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོ་/མོ་རའི་མི་ཁྱངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཞང་ མིང་གསལ་ ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་ སྐྱེས་ཚེས་དེ་ལས་ཚོགས་རྒྱན་ས་ཁོངས་ཀྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་བཀོད་དེ་ བཅོག་འཐུ་ལྡན་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་ལུ་ སྤྲོད་ཡོད་པའི་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་ཅིག་ལུ་སྟོན་ཞིན།

62. How can a voter get a VPIC?

๒๘ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་འདི་ གཤེ་འབད་ཐོག་ནི་སྲོ་?

A voter can get a VPIC from the concerned Dzongkhag Electoral Registration Officer or the Department of Electoral Registration &_Boundary Delimitation, ECB after the enrolment of the voter in the Electoral Roll of that *Demkhong*.

ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་འདི་ འདེམས་ཁོངས་དེ་ཁའི་བཅོག་འཐུའི་ཐོ་ཡིག་ནང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་གི་གྲལ་ལུ་ བཙུགས་ཚར་བའི་ཤུལ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་རྫོང་ཁག་བཅོག་འཐུའི་ཐོ་བཀོད་འགོ་དཔོན་/

ཡང་ན་ འབྲུག་གི་བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ བཅག་འཐུའི་ཐོ་བཀོད་དང་བཅད་མཚམས་ལས་ཁྲངས་ཚུ་ལས་ཐོབ་ཚུགས།

63. Will possession of VPIC alone entitle one to vote?

๖๓ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ཡོད་པ་ཅམ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་ནི་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད་ཀ?

Possession of VPIC is sufficient for a voter to prove his/her identity, provided he/she goes to the right Polling Station recorded in the VPIC. However, if a voter's identity is legally challenged at the Polling Station he/she must then produce citizenship identity card as additional proof of identity.

ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ཡོད་པ་ཅམ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཅིག་ ཁོ་/མོའི་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་བདེན་ཁྲངས་ལུ་ དེས་ཤོས་འདྲ་ངས་ཚུགསཔ་ཨིན། དེ་འབདཝ་ལས་ ཁོ་/མོ་གིས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ དེས་བདེན་ཀྱི་ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་ལུ་འཚུ་དགོཔ་ཨིན། ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་ ཚོགས་ཆུན་ས་ཁོངས་དེ་ཁར་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མི་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད་ལུ་ ཁྱེམས་མཐུན་གྱི་དོགས་པ་ཡོད་དེ་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་/མོ་གིས་ ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་བདེན་ཁྲངས་སྟོན་ནི་ ཁ་སྐོང་ལུ་ མི་ཁྲངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཆེར་འདི་སྟོན་དགོ།

64. Why a CID card can not be used in place of a VPIC at the Poll?

๖๔ ཚོགས་ཆུན་བཙུགས་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཆུན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་གྱི་ཚབ་ལུ་ མི་ཁྲངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཆེར་འདི་ གཅིག་འབད་མ་བཏུབ་སྟོ?

The CID card needs a reader machine to access the information on it whereas additional details such as the names and location

of one’s Polling Station contained on a VPIC can be read easily. Moreover, an under-age person not eligible to vote or a Religious Personality, required to remain above politics and not take part in the electoral process, would also have a CID card. On the other hand, VPICs are issued to Voters only.

མི་ཁྱངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་འདི་ནང་གི་བརྡ་དོན་ཤེས་ནི་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་འཕྲུལ་ཆ་དགོས་མ་ཚད་ ཆོག་རྒན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་ཡོད་པའི་ ཆོག་རྒན་སྐྱེས་ཀྱི་མིང་བཟུམ་གྱི་ ཁ་སྣོངཁྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་འཛམ་ཀྱོག་ཀྱོ་འབད་ལྟག་ཚུགས། ལྟག་པར་དུ་ཡང་ ཆོག་རྒན་བསྐྱུར་ནི་ལུ་ ཁྱད་ཚད་མེད་པའི་ སྐྱེས་ལོ་མ་ཚང་བའི་མི་ངོམ་ཚུ་དང་ སྲིད་དོན་ལས་ཁྲད་འཕགས་ཐོག་བཞུགས་ཀྱ་ བཅོག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྱ་རིམ་ཚུ་ནང་ གྲལ་གཏོགས་མ་ཆོག་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ མི་ཁོངས་ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར་འདི་ཡོད། ཆོག་རྒན་སྐྱུར་མིའི་ངོས་འཛིན་འདྲ་པར་འདི་ ཆོག་རྒན་སྐྱུར་མི་ཀུངམ་ཅིག་ལུ་སྤྲོད་ཨིན།

OBSERVERS

ལྟ་རྟོག་པ།

65. Who is a National Observer?

๖๕ རྒྱལ་ཡོངས་ལྟ་རྟོག་པ་ཞེར་མི་འདི་གས་སྨོ?

A National Observer is a senior public official appointed by the Election Commission to monitor and report on the preparation and conduct of elections in a free and fair manner.

རྒྱལ་ཡོངས་ལྟ་རྟོག་པ་ཞེར་མི་འདི་ བཅོག་འཐུ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་དང་ གྲ་སྒྲིག་འབད་ནི་ཚུ་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་འབད་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་དང་ སྐྱན་ཁུ་འབད་ནི་ དོན་ལས་ བཅོག་འཐུ་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐོ་བཞག་འབད་བའི་ གཞུང་གཡོག་གི་འགོ་དཔོན་གོངམ་ཅིག་ལུ་སྨྲས་ཡིན།

66. What are the functions of Observers?

๖๖ ལྟ་རྟོག་པ་ཚུ་གི་ལྷ་འགན་གཅི་རང་ཡོད་པ་སྨོ?

Observers are responsible to monitor and report to the Election Commission on any irregularities in the conduct of elections. They monitor and observe if the Political Parties, Candidates and election officials follow the electoral laws, guidelines, rules and regulations, notifications and Orders issued by the Commission. Observers also monitor and evaluate the election expenses of Political Parties and Candidates. In short, Observers are the eyes and ears of the Election Commission during the election period.

བཅོག་འཐུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ནང་ལུ་ ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པའི་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་དེ་ བཅོག་འཐུ་ལྟན་ཆོགས་ལུ་ སྐྱན་ཁུ་འབད་དགོས་ཚུ་ ལྟ་རྟོག་པ་

ཚུ་གི་ལྟ་འགན་ཞིན། ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ གལ་སྲིད་སྲིད་དོན་ཆོགས་པ་ འདེམས་དོ་ཚུ་དེ་ལས་ བཅག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ བཅག་འཐུའི་ཁྱིམས་ལུགས་ ལམ་སྟོན་སྤྱི་ཡིག་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ བརྟ་འཕེན་ དེ་ལས་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་བཀའ་རྒྱ་ཚུ་ལུ་གནས་ཏེ་ཡོད་ག་མེད་ག་ཚུ་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་དང་བལྟ་རྟོག་འབདཔ་ཞིན། དེ་མ་ཚད་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་གིས་ སྲིད་དོན་ཆོགས་ཚུ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུའི་བཅག" འཐུའི་ཟད་གྲོན་ཚུ་ལུ་ཡང་བལྟ་རྟོག་དང་དབྱེ་དཔྱད་འབདཔ་ཞིན། བཅུད་བསྡུ་བ་ཅིན་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ བཅག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་ ལས་དོན་ཚུ་ ག་སྟེ་འབད་འགྲོ་དོ་ཡོད་ཞིན་ན་ མཐོང་ཚུགས་པའི་མིག་ཏོ་བཟུམ་ ཅིག་དང་ བྱ་སྐབས་མ་བའེ་བའི་དཀའ་ངལ་ཚུ་ ག་ཅི་བཟུམ་རང་འཐུའོ་ཡོད་ཞིན་ན་གི་ ལོ་རྒྱུས་ཚོ་ཚུགས་པའི་རྣམ་ངོག་བཟུམ་ཅིག་ཞིན།

67. Who is an International Observer?

๖๗ རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཞེར་མི་འདི་ག་སྟོ་?

An International Observer is an expatriate who is invited to observe Parliamentary elections and National Referendums from the UNO, SAARC, other recognized international and regional organizations and their agencies and foreign governments with which Bhutan enjoy diplomatic relations.

རྒྱལ་སྤྱི་ལྷ་རྟོག་པ་ཞེར་མི་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཅག་འཐུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་ བལྟ་རྟོག་འབད་ནི་ལུ་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ ལྷོ་ཨེ་ཤི་ཡ་ལུང་ཚོགས་ མཐུན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་ གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱི་དང་ ལུང་ཚོགས་ཆོགས་པ་ ཚུའི་ལས་སྟེ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཅིག་ཁར་མཐུན་ལམ་ཅན་ཀྱི་ ཕྱི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་པ་ཚུ་ལས་ མཚོན་བརྗ་འབད་ཡོད་པའི་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་ངོ་ཚུ་ལུ་སྨྲས་ཞིན།

POLITICAL PARTIES

སྲིད་དོན་ཚོགས་པ།

68. What is a Political Party?

༦༨ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཟེར་མི་འདི་ གཅི་སྟེ་སྨོ་?

A Political Party is a group of individual citizens of Bhutan who have come together on the basis of a common political ideology and goal with the intention of contesting elections to the National Assembly and is registered with the Election Commission of Bhutan, as per the provisions of the Constitution and the Election Act.

སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཟེར་མི་འདི་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་ བཅོག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུན་དང་འཁྲིལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅོག་འཐུ་ དོ་འགན་འབད་ནི་ལུ་དམིགས་གཏད་དང་བཅས་པ་འབད་ སྲིད་དོན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་མཚུངས་གྱང་གཞིར་བཞག་འབད་དེ་ བཅོག་འཐུ་ལྷག་ཚོགས་ལུ་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་ འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་ངོ་རྒྱུད་གི་སྡེ་ཚན་ཅིག་ལུ་སླབ་ཨེན།

69. Who can become a member of a Political Party?

༦༩ སྲིད་དོན་ཚོགས་པའི་འཐུས་མི་གི་གྲལ་ལུ་ གཅིས་རང་བཅའ་མར་གཏོགས་ཆོག་ནི་སྨོ་?

Any Bhutanese can become a member of a Political Party as long as he/she is not a member of the Royal Family, a religious personality, employed in the civil service or the armed forces, or disqualified as a voter under the provisions of the Election Act and the Constitution.

ཁོ་/མོ་རང་ སྐུ་འཁོར་ལྷན་ཚུམ་ཀྱི་གྲངས་སུ་མིན་མི་ ཚོས་སྒོར་ཞུགས་མི་གི་གྲངས་སུ་མིན་མི་ ཞེ་གཡོག་ ཡང་ན་ དམག་སྡེ་ནང་མིན་མི་ དེ་ལས་ བཅག་འཐུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་གྱི་མཐའ་འོག་ ཆོགས་ཚུན་སྒྲུར་མི་ཅིག་ཞེན་ལ་ ཁྱད་ཚད་མ་ལྷན་པའི་མི་ངོམ་ཅིག་ཡིན་ཏེ་འབད་བ་ཅིན་ འབྲུག་པའི་མི་ངོ་གཅིག་རང་འབད་རུང་ སྤྱིད་དོན་ཆོགས་པ་ཅིག་གི་འཐུས་མི་འབད་ཆོག།

70. Why do Political Parties and Candidates conduct election campaigns?

๗๐ སྤྱིད་དོན་ཆོགས་པ་དང་ འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ བཅག་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འགོ་ འཛེན་འཐབ་དགོས་འདི་ གཅིག་བརྟེན་ཞེན་ན་?

Political Parties and Candidates conduct election campaigns for three reasons. One, through election campaigns they can reach out to more voters in person. Second, they can explain their Party manifesto, objectives, policies and plans and how these would benefit the voters and the country. Third, they get the chance to explain and convince a voter to vote for a Party or Candidate in an election.

སྤྱིད་དོན་ཆོགས་པ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ བཅག་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འགོ་འཛེན་འཐབ་དགོ་པའི་གནད་དོན་གཅོ་ཚོ་གསུམ་ཡོད། དང་པ་རང་ བཅག་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་དེ་གིས་ཐོག་ལས་ ཆོགས་པ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་ཆོགས་ཚུན་སྒྲུར་མི་ ག་དེ་མང་མ་དང་གཅིག་ཁར་ མི་ངོ་བོ་འབད་ཕྱད་ཚུགས་ནི་ཐབས་ལུ་ཡིན། གཉིས་པ་ ཁོང་གི་ཁས་བླངས་གསལ་བསྒྲགས་ དམིགས་ཡུལ་ སྤྱིད་བྱས་ དེ་ལས་ འཆར་གཞི་ཚུ་གིས་ ཆོགས་ཚུན་སྒྲུར་མི་ཚུ་དང་ ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལས་ ཕན་ཐོགས་གཱ་སྟེ་འབད་དང་འབྱུང་ཚུགས་ནི་ཡིན་ན་ཚུ་གི་ གོ་བརྡ་འཕྲོད་ཐབས་ལུ་ཡིན། གསུམ་

ཡ་ བཅོག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ ཆོག་ཤ་དང་ འདེམས་ངོ་གི་དོན་ལས་ ཆོག་རྒྱན་སྐྱང་མི་ཚུ་གིས་ ཆོག་རྒྱན་བཙུགས་དགོ་པའི་སེམས་བསྐྱལ་ཀྱི་ གསལ་བཤད་འབད་ནའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ནི་ཐབས་ལུ་ཨིན།

They may also conduct rallies and meetings to address the voters in public. They can also use the media to carry their campaign messages and slogans, with State financing made available, under the laws, for sponsorship of such campaigns.

ཆོག་ཤ་དང་འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ མི་དམངས་ཀྱིས་མཐོང་ས་ལུ་ ཆོག་རྒྱན་སྐྱང་མི་ཚུ་ལུ་གསལ་བཤད་འབད་ནི་དོན་ལས་ མི་མངའ་སྡེཔ་དང་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ཡང་ འགོ་འཛིན་འཐབ་ཆོག། དེ་མ་ཚད་ དེ་བཟུམ་མའི་བསྐྱལ་བསྒྲགས་འགོ་འཛིན་འཐབ་ནི་ལུ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མ་དཔྱལ་གྱིས་ ལང་ཚུགས་པའི་ནང་འཁོད་ ཁྱིམས་ལུགས་དང་འཁྱིལ་ཁོང་རའི་བསྐྱལ་བསྒྲགས་ཀྱི་བརྡ་འཕྲིན་དང་ བརྟོད་དོན་ཚུ་འཕྲོད་ཐབས་ལུ་ བརྡ་བརྒྱུད་ཚུ་ཡང་ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག།

In addition, election authtoirites would also be organising the Common Forum in each *Gewog/Dzongkhag Thromde* to offer an equal opportunity to all Candidates/Parties, to address the electorates.

དེ་གིས་མ་ཚད་ ཆོག་རྒྱན་སྐྱང་མི་ཚུ་ལུ་གསལ་བཤད་འབད་ནི་དོན་ལས་ འདེམས་ངོ་/སྡེད་དོན་ཆོག་པ་ཚ་མཉམ་ལུ་ འདུ་མཉམ་གྱི་གོ་སྐབས་ཐྲིན་ཐབས་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་དབང་འཛིན་པ་ཚུ་གིས་ ཤེད་འོག་/རྫོང་ཁག་/ཁྲོམ་སྡེ་ཅེ་ཅེ་བཞིན་གྱི་ནང་ལུ་ སྤྱི་སྟོམ་འཛོམས་འདུ་འདི་ཡང་ འགོ་འཛིན་འཐབ་འོང་།

71. What is the duration of an election campaign?

๗๑ བཙན་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་ཀིག་གི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུན་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་པ་སྟེ?

The election campaign for the Primary Round shall commence from the date of issue of the Royal Decree calling an election as announced and end forty-eight hours prior to the hour fixed for the commencement of poll. The Parties and/or Candidates can begin the election campaign for the General Election from the day following the last date for making nominations and end forty-eight hours prior to the hour fixed for the commencement of the General Election poll.

འགོ་ཐོག་བཙན་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འདི་ མི་དབང་མངའ་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལས་ བཙན་འཐུ་འགོ་བཙུགས་དགོ་པའི་ བཀའ་ཁྲབ་གནང་བའི་ཚེས་གྲངས་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྤྲིག་ཚར་བའི་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༤༨ ཀྱི་ཤོ་མ་ལུ་ མཇུག་བསྡུ་དགོ། སྡེར་བཏང་བཙན་འཐུའི་ བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འདི་ སྡེད་དོན་ཚོགས་པ/འདེམས་ངོ་ཚུ་གིས་ གདམ་ངོ་བཏོན་པའི་ མཐའ་མཇུག་གི་ཚེས་གྲངས་དེའི་ཉིམ་ནང་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྡེར་བཏང་བཙན་འཐུའི་ཚོགས་རྒྱན་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྤྲིག་ཚར་བའི་སྐབས་གོང་གི་ དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་༤༨ ཀྱི་ཤོ་མ་ལུ་ མཇུག་བསྡུ་དགོ།

The election campaign for the National Council Elections can commence from the day following the last date for making nominations and end forty-eight hours prior to the hour fixed for the commencement of the National Council poll.

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་བཙན་འཐུའི་བསྒྲུལ་བསྒྲགས་འདི་ གདམ་ངོ་བཏོན་ཡོད་པའི་ མཐའ་མཇུག་གི་ཚེས་གྲངས་དེའི་ཉིམ་ནང་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྡེར་བཏང་བཙན་

འཐུའི་ཚོགས་རྒྱན་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྒྲིག་ཚར་བའི་སྐོར་གོང་གི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་ རྩེ་མ་ལུ་ མཇུག་བསྡུ་དགོ།།

In case of the Local Government Elections, the election campaign shall commence from the date of issue of notification by the Election Commission and end forty-eight hours prior to the hour fixed for the commencement of the Local Government poll.

ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུའི་ཐད་ བཅག་འཐུའི་བསྒུལ་བསྒྲགས་འདི་ འབྲུག་གི་ བཅག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅག་འཐུའི་བརྡ་འཕྲིན་སྤེལ་བའི་ ཚེས་གངས་ལས་ འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅག་འཐུའི་ ཚོགས་རྒྱན་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་སྒྲིག་ཚར་བའི་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་ ཀྱི་རྩེ་མ་ལུ་ མཇུག་བསྡུ་དགོ།།

ELECTION DISPUTES

བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས།

72. What are Election Disputes?

༧༢ བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྨོ?

Election Disputes are allegations or complaints which may be filed by a Political Party, an individual, Candidate, representative or election officials on commission or omission of electoral activities or offences or wrong doing or activities in contravention or violation of legal requirements, order and any other prohibitory notification issued for an election.

བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས་ཟེར་མི་འདི་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ མི་དོམ་རྒྱང་ འདེམས་དོ་ དོ་ཚབ་ཚུ་གིས་བཀོད་ཚོག་པའི་ཉེས་འཛུགས་ ཡང་ན་ ཉོགས་བཤད་ཚུ་ དེ་ལས་བཅོག་འཐུའི་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ བཅོག་འཐུའི་དོན་ལས་སྤེལ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ལུགས་དང་འཐུན་པའི་དགོས་མཁོ་ བཀའ་རྒྱ་ དེ་ལས་བཀག་སྡམ་འབད་ཡོད་པའི་བརྡ་འཚིན་གཞན་ཚུ་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ མ་གནས་པར་ བཅོག་འཐུའི་ལས་དོན་འབད་མ་ཚོགས་ཚུ་འབད་བ་ ཡང་ན་ འབད་དགོས་ཚུ་ མ་འབད་བར་བསྐྱེ་བཞག་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ ཉེས་འཛུགས་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་ནི་ཚུ་ལུ་སླབ་ཨིན།

73. Why are election disputes settled by the ECB and not the judiciary?

༧༣ བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས་ཚུ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་མ་སེལ་བར་ འཐུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་སེལ་དགོ་མི་གཅི་ལས་བརྟེན་ཨིན་ན་?

The laws provide that a court of law shall not have jurisdiction to question the legality of any action or decision of the ECB

during the election period. This is to ensure that there is an uninterrupted election process in the Kingdom. It also means that the ECB, during the Election period, has to fulfill quasi-judicial mandate, responsibility and authority. Therefore, the Election Dispute Settlement System is put in place by ECB during an Election Period to ensure that there is a just and transparent, effective and legally correct system to adjudicate election disputes and redress grievances. Further, after the declaration of the election results, Election Petitions may be filed within the Petition Period to the Dzongkhag Court or the High Court against a decision of the ECB.

བཅོག་འཐུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་འཛེལ་ཀྱི་དང་ལེན་ ཡང་ན་ ས་ོས་ཆོད་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འདི་བཅོད་ཀྱི་ཁྲབ་དབང་མེད་ཟེར་ ཁྲིམས་ལུགས་ནང་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད། དེ་འབད་ཡོད་གོ་མི་འདི་ཡང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་བཅོག་འཐུའི་བྱ་རིམ་ཚུ་ལུ་ བར་དཀོག་མི་འཐུང་ནི་ཐབས་ལུ་ ཞིན། འདི་གིས་ཡང་མ་ཚད་ བཅོག་འཐུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ ཁྲིམས་སྤེའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་འགན་དབང་ ལུ་འགན་ དེ་ལས་དབང་འཛིན་ཚུ་ཡང་ཡོད་ དེ་འབད་ཧ་ལས་ རྩོད་བཤེར་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ ལམ་ལུགས་འདི་དུར་གསལ་ཅན་ ཨན་ནུས་ཅན་དང་ དོན་སྙིན་ཅན་ཡོད་པ་རེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཅོག་འཐུའི་དུས་ཡུན་སྐབས་ ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས་སེལ་ཐབས་ལམ་ལུགས་ཅིག་བཟོ་ཡོད་པ་ཞིན། ཞིན་རྟུང་ བཅོག་འཐུའི་གྲྭབ་འབྲས་གསལ་བསྒྲགས་འབད་བའི་ཉུལ་ལས་ འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ ཡང་ན་ བཅོག་འཐུའི་རྩོད་རྟྭོགས་སེལ་ཐབས་ལམ་ལུགས་ འདི་གི་སྤོས་ཆོད་ལུ་ ཁེ་རྒྱད་མ་བཏུབ་པའི་གནད་དོན་ཐོག་ རྩོད་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་

ས་ ཡང་ན་ ཆེ་མཐོ་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་ བཤེར་ཡིག་ཐུལ་ནི་དུས་ཡུན་ནང་འགོད་བཅག་འཐུའི་བཤེར་ཡིག་ཚུ་ཐུལ་ཆོག།

74. How are election disputes settled?

৭৪ བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྙོག་ཚུ་ གཞི་འབད་བཏང་མེལཁ་སྟེ?

The Election Dispute Settlement System is a three-tier arrangement which is established whenever elections are called. The three tiers include the Dzongkhag Election Dispute Settlement Body (DEDSB) in each of the 20 Dzongkhags; the Central Election Dispute Settlement Body (CEDSB) in Headquarters; and the full Election Commission.

བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྙོག་སེལ་ཐབས་ལམ་ལུགས་འདི་ བཅག་འཐུ་ནམ་རང་འགོ་འདྲེན་འཐབ་རྗེད་ གནས་རིམ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལུ་ གྲ་སྒྲིག་འབད་དེ་གཞི་བཙུགས་འབད་ཨེཝ་ཨིན། གནས་རིམ་གསུམ་འདི་ནང་ རྫོང་ཁག་༢༠ རེ་རེ་བཞིན་ནང་ རྫོང་ཁག་བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྙོག་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་རེ་དང་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལྟེ་བའི་ནང་ བཅག་འཐུའི་རྩོད་རྙོག་སེལ་ཐབས་ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་དང་ ལྷན་ཚོགས་ཆ་ཚང་གི་གནས་ཚད་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

A complaint has to be filed with full details for which a template is made available. The manner in which a complaint is lodged, registered, dismissed, heard, investigated, decided, appealed and/or petitioned are provided for in detail in the Rules and Regulations and Manual which ensure due process and upholds the principles of natural justice.

ཉེགས་བཤད་འདི་ འཐེའོག་བཟོ་བཅོད་འབད་དེ་ཡོད་མི་དེ་ནང་ ཁ་གསལ་ཆ་ཚང་བཙུགས་ཐོག་ལས་བཅོད་དགོ། རིམ་པ་དང་ དྲང་ཁྱིམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཚུ་དང་འཁྱིལ་

ཡོད་པ་དེས་བདེན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་ཐངས་ ཐོ་བཀོད་འབད་ཐངས་ ཕྱིར་འབུད་འབད་ཐངས་ སྐྱན་གསན་/དབྱེ་ཞིབ་/ཞོས་ཆོད་/མཐོ་གཏུགས་/བཤེར་ཡིག་གི་རྣམ་གཞག་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ལག་དེབ་ཚུ་ནང་ནང་ཁ་གསལ་འབད་བཀོད་དེ་ཡོད།

For more information and any clarification, please feel free to contact or write to:

བརྡ་དོན་ཁ་སྐོང་དང་ དོགས་གསལ་གྲྭ་དོན་ལུ་ གཡང་ཟ་གི་ཡང་མེད་པར་ གཤམ་འཁོད་ལུ་འབྲེལ་བ་འཐབ་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་གནང།

The Chief Election Commissioner of Bhutan,

Election Commission of Bhutan,

Post Box No: 2008,

Thimphu,

Bhutan

Tele: 00975 2 334 851 & 00975 2 334 852

Fax: 00975 2 334763

Website: www.election-bhutan.org.bt

Email: cec@election-bhutan.org.bt

འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁུབ།

འབྲུག་གི་བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས།

འགྲེམ་སྟྲོམ་ཨང་ ༢༠༠༤

ཐིམ་ཕུག།

བརྒྱུད་འཕྲིན་ ༠༧༣༤ ཀ ༢༢༡༤༧ དང་ ༠༧༣༤ ཀ ༢༢༡༤༢

ཐད་འཕྲིན་ ༠༧༣༤ ཀ ༢༢༡༣༤༢

ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྤྲོ་www.election-bhutan.org.bt

ཡོངས་འབྲེལ་ཁ་བྱང་ cec@election-bhutan.org.bt